

UN JUBILEU
GAZETĂRESC

TREI DECENII

DE

DOBROGENISM

1935
INSTITUTUL DE ARTE GRAFICE
AL ZIARULUI „DOBROGEA JUNĂ”
CONSTANȚA

ANUL I No. 1

12 DECEMBRIE 1904

Trei decenii de dobrogenism

INSTITUTUL DE ARTE GRAFICE
„DOBROGEA JUNĂ”
-- CONSTANȚA --

www.ziuaconstanta.ro

DOBROGENII

prin „**DOBROGEA JUNĂ**“

pentru **DOBROGEA**

RÂNDURI ÎNAINTE

„DOBROGEA JUNĂ“ a sărbătorit treizeci de ani de viață.

Apărută în toamna anului 1904, în împrejurări politice excepționale și sub regimul unor curioase libertăți publice, a serbat cele trei decenii în toamna anului 1934, la o masă care adunase acolo toate energiile dobrogene, dela generația eroică următoare anexiunii, până la aceea tânără a zilelor noastre. O scară uriașe de generații, pe care urcase „DOBROGEA JUNĂ“.

Un tablou special va indica participanții și pe aceia cari au aderat în scris. Sunt din toate clasele, din toate profesiunile, din toate religiile, din toate naționalitățile, din toate partidele politice și din toată Dobrogea. Aceasta interesează. La aniversarea ziarului eminent dobrogenes, au participat Dobrogenii fără excepție.

Și încă. Au vorbit 37 de oratori. Alții n'au mai avut timp să vorbească. Iar în aceste cuvântări s'a apoteozat nu numai un trecut și o realizare, dar s'a creat, din palpitarea atâtor simțiri și din frământarea atâtor minți, istoria culturală, politică, economică și națională a Dobrogei, desfăcându-se din huruitul anilor grei și din măreția momentelor de izbândă, strălucirea paginii de civism pe care a scris-o „DOBROGEA JUNĂ“, statornică în concepții, vie în executare și fericită în rezultate.

Nu se putea da mai mult Cesar-ului, decât i s'a dat: **TOTUL!** Nu se putea închina ziarului alt imn, decât acela care i s'a închinat: **RECUNOȘTINȚA!** Și amândorora concepția omenească nu le putea face alt dar, decât acela pe care l-a făcut: **UNANIMITATEA!**

În ziua aceea de o supremă satisfacție lumească, 30 Septembrie 1934, au vibrat — în glasurile cari s'au ridicat peste lina mișcare a mării de alături și în înșoritul cer de sărbătoare al pământului nostru — pasiunile ideale cari i-au încălzit și sacrificiile supreme pe cari le-au făcut în treizeci de ani, pionierii românizării Dobrogei, adunați în jurul ziarului care întotdeauna n'a cunoscut șovăirea. Acești pionieri au fost toți frunții vieții publice și ai satelor, pentru că nu este astăzi un nume pe care să-l slăvim sau care să ne conducă, fără ca el să-și fi adus contribuția energiei patriotice în paginile „DOBROGEI JUNE“. Dacă spiritele colaboratorilor, acum în veșnică odihnire, au fost prezente la ceremonia aceea obștească, atunci, desigur, au binecuvântat-o cu falfăirea dumnezeieștii lor existențe — ei, martori peste toate timpurile și toate împrejurările, ai unei lupte dezinteresate și ai unei atitudini pulsate de energia și înțelepciunea poporului dobrogean.

La masa aceasta s'au spart zăgazurile, care îngrădesc libertățile atitudinilor; s'au frânt disciplinile fără rost în fața măreției unui moment; s'au desfăcut aripile iubirii din suflete; s'au înfiorat amintirile comune și s'a coborât lumina adevărului peste gânduri, peste inimi și în ochii tuturor. Atunci, pentru câteva ore, Dobrogea și-a trăit încă odată întreaga ei viață.

P. S. Sa GHERONTIE

EPISCOPUL TOMISULUI și al DUROSTORULUI

ia cel dintâi cuvântul:

*Onorați Congresiști,
Doamnelor și Domnilor Constănțeni,*

Am avantajul de a fi cel mai bătrân din D=vs.

În acest ipostas, fiind dator să deschid seria cuvântărilor dela această agapă, prietenească în ce mă privește, colegială și prietenească, în ce vă privește, mă voi inspira tot din „Cartea Cărților” — Sfânta Scriptură — pe care v’am recomandat-o în cuvântarea de deschiderea ședinței festive de ieri.

Doamnelor și Domnilor,

În rugăciunea Domnească „Tatăl Nostru”, pe care creștinul adevărat a învățat-o de copil, dela mama sa, pe care — de atunci — toți am zis-o, când ne-am așezat la masă, când ne-am închinat perina, seara la culcare și dimineața la sculare, rostim cuvintele: „Vie împărăția Ta, fie voia Ta, precum în Cer și pe pământ”.

Da, iubiților, există o împărăție Cerească. Suveranul, este „Făcătorul Cerului și al pământului, al tuturor celor văzute și nevăzute”.

Guvernul Său, sunt Puterile grele fără de trupuri — îngerii, cari alcătuiesc cele 9 cete — un fel de ministere.

Cetățenii, sunt toți Sfinții.

Forma de guvernământ este teocratică. Guvernul primește ordine și stă în slujba cetățenilor. Toți, însă, Guvern și cetățeni, au și un oficiu comun: *aduc laude și cântări înaintea Tronului Impăratului Ceresc.*

* * *

Ei, bine, iubiților, în rugăciunea Domnească, noi ne rugăm, Tatălui nostru ca Împărăția Sa — de acolo de sus — să se pogoare și pre pământ; și să se facă voia Sa, precum în Cer și pre pământ.

Și Împărăția lui Dumnezeu a venit pe pământ. Creind pe om, Dumnezeu l-a pus stăpân al Cerului și *i-au supus lui toate*; l-a pus împărat peste toate făpturile sale.

Iubiților, împărăția aceasta pământească, a fost, este și va fi deapaururi, și în Țara Românească.

Nu ne interesează forma de guvernământ a nimănu. Noi ne-am pomenit — din moși strămoși — cu stăpânire monarhică; pe aceasta o cunoaștem și pe aceasta o vrem.

Suveranul nostru — și acesta este scopul cuvântării mele — este Majestatea Sa, scumpul nostru Rege Carol II. El — spre deosebire de Împăratul Cerului — nu este un Teocrat; ci este Regele poporului; e Rege constituțional. El nu guvernează, ci domnește.

Guvernul Său, nu este alcătuit din îngeri; ci din oameni. Dar, acești oameni, pot deveni îngeri păzitori ai neamului și ai patriei noastre, când vor guverna numai după spirit, uitându-și firea omenească.

Îngeri de aceștia, a avut mulți neamul nostru și-i speră mereu.

Cetățenii Împărăției lui Vodă Carol II, suntem noi.

Am zis, Onorați Congresiști, că Regele nostru domnește și miniștrii Lui guvernează.

Constituționalicește, așa este.

Dar, un Rege luminat, energic, tânăr și român neaș, ca Majestatea Sa Carol II — după mine — e la locul Său și când ar veni cu luminile Sale și ar da sugerții și directive guvernelor Sale.

Cine ar putea uita opera personală a Regelui CAROL I, pentru întărirea României din vremea Sa, ori sentențioasa declarație a lui Vodă Ferdinand I, din noaptea de 14 August 1916, când în Consiliul de Coroană a spus: „*Am învins pe Hohenzollernul din mine și ca neaș român scot sabia, pentru desrobirea neamului românesc?*”

Era Regele, care — aici — guverna.

Și, acum, iubșilor, să ridicăm ochii la Cer și, într'un glas și cu o inimă, să strigăm: Trăiască Regele nostru Carol II și sfetnicii Săi.

Trăiască scumpa noastră Dinastie.

Trăiască România Mare.

Cotidianul constănțean „DOBROGEA JUNA“ îmbracă azi haină de sărbătoare. Congresul presei, care onorează Constanța, îi dă acest prilej. Intemeietorul, directorul și proprietar, Constantin Sarry, a ținut ca, odată cu congresul, să se prăznuiască la Constanța și împlinirea a 30 de ani de luptă, pe care „DOBROGEA JUNA“ a dus-o pentru afirmarea conștiinței naționale și a drepturilor cetățenești din Dobrogea.

Treizeci de ani de luptă — după mine și pentru Constanța — este un record.

Presă, luată în accepțiunea ei de ziaristică, a rezultat, pe cale de consecință, din invenția germanului Gutenberg. Primul ziarist e un francez din secolul XVIII.

Noi, Români, am întârziat și 'n această privință, căci abia Eliade Rădulescu, în Muntenia și Asachi, în Moldova, au pus temeliala gazetăriei naționale. Astăzi, și la noi, presa e socotită o putere de netăgăduit în stat. Și aceasta pentru mai multe motive. În primul rând, pentru că ea este talmăcitoarea gândului obștesc. Presă veacului nostru e, apoi, un acumulator de gânduri și un difuzor de idei și simțăminte; este un mijloc de luminare și moralizare a lumii, un ferment de transformare a societății. Fiind o materializare a opiniei tuturor, însă, presa are posibilitatea să fie „o floare din grădina sufletului omenesc“; dar ea mai poate fi și „o buruiiană răsărită din putreziciunea publică“. Ea poate fi stegara adevărului, după cum poate fi și o școală a minciunii. Românul, din fire, curat la suflet și nobil, a îmbrățișat-o, întotdeauna, pe cea dintâi.

Presă românească este, la origină, o fiică a bisericii ortodoxe. Sub acoperământ-

tul și blagoslovenia sa, a căpătat duh și viață. Intr'adevăr, Varlaam, Dosoftei și toți marii Ierarhi din trecut, au fost și primii gazetari, dacă am admite că, pe atunci, car-
tea îndeplinea și rolul de gazetă. Prin Biserică, deci, presa românească a primit sigiliul
eternității. Deaceea, pot afirma că *presa românească, fiind și slujitoarea veșniciei, se
menține pe linia bunei sale tradiții numai atunci, când stă în slujba adevărului cu-
rat*. De aceea, ea a putut fi una din forțele, cari au grăbit apropierea zilei celei mari :
Unirea tuturor Românilor.

„*Universul*“, ca și cotidienele serioase din țară, pot fi socotite cititoare ale Ro-
mâniei Mari.

Iar când un ziar din cuprinsul eparhiei mele, este la capătul unui tredeceniu de
muncă și apostolat, pe toate tărâmurile, pentru Biserică nu poate fi decât un prilej de
bucurie și sărbătoare.

„*DOBROGEA JUNĂ*“, după treizeci de ani de viață, se poate uita cu mân-
drie spre trecutul său.

**Ō privire retrospectivă
asupra activității „DOBROGEI JUNE“
aruncă**

D-I Dan ALECU

*Prea Sfințite Stăpâne,
Domnule Director,
Cinstiți meseni,*

Această masă de sfârșit al celui de-al treilea congres al presei provinciale, coincide cu sărbătorirea a 30 de ani de existență a „DOBROGEI JUNE“. Și dacă lucrările Congresului au fost cu atât mai interesante, cu cât au fost mai vii — arătând astfel că acțiunea de solidarizare a gazetarilor nu este apă moartă — apoi mesei acesteia trebuie să-i dăm întregul nostru gând, pentru că ea încheie o etapă în publicistica dobrogeană.

„DOBROGEA JUNĂ“ — ce titlu romantic! Ne amintim de „Junimea“ dela Iași, de „România Jună“ dela Wiena, nume intrate în istoria literaturii noastre, dar cari pentru noi, astăzi, au numai o valoare documentară. Stingheră rămâne zilelor pe cari le trăim, împreunarea aceasta de cuvinte: „DOBROGEA JUNĂ“...

Zilele trecute, prin nu știu ce inspirație, întrebând pe d-l Constantin Sarry cum stă cu sănătatea, mi-a răspuns că aceasta este o problemă care nu-l interesează, fiindcă se pune pentru d=sa abia după ce va împlini 100 ani. Dacă, deci, la 56 de ani, directorul ziarului este tânăr, atunci vă închipuiți Dv. că „DOBROGEA“ sa nu poate să fie decât „JUNĂ“ la 30 ani. Și că pe această cale de tinerețe a directorului ei umblând, avem încă multă vreme s'o citim, s'o admirăm și s'o simțim cu toții.

Momentul însă trebuie fixat.

Cinstiți meseni,

S'au împlinit de atunci 15 ani și atunci „DOBROGEA JUNĂ“ avea 15 ani. Trecuse războiul peste capul nostru.

Tinerimea dobrogeană se pierduse nu numai pe câmpiile Dobrogei, dar în luptele de-alungul munților și pe câmpul de sacrificiu și glorie dela Mărășești. Și încă femeile și copiii dobrogeni au pierit pe drumurile fără capăt ale pribegiei. Cu acești ochi ai mei, cu care văd splendoarea reuniunii de față, am văzut în ziua de 9 Octombrie 1916 — în timp ce spre Constanța cerul se nvalvotase de flăcările rezervoarelor de petrol incendiate — în satul Saragea, pe podul din mijlocul satului, un car cu doi copii, mânat de o femeie. Pe pod inima osiei s'a rupt. Puhoiul de refugiași era nesfârșit. Și atunci, disperată, femeia și-a luat copiii de mână și a plecat cu ei, pe jos, în șirul ne-

sfârșit al bejaniei, pe drumul care nu avea nici capăt și care nu știu unde se va fi sfârșit. Iar a doua zi, la doi km. de Saragea, în marginea șoselei—Prea Sfințite, spun adevărul—sub o ploaie mărunță de toamnă, am văzut un bătrân săpând încovoiat o groapă și, alături, pe pânțele, peste pământul ud, o femeie țipând cu disperare lângă cadavrul copilășului ei mort....

Dar nu s'au prăpădit numai vieți dobrogene.

Tot ce se ridicase în 38 de ani de stăpânire românească, era la pământ. Cioarele nu mai loveau în dealurile Măcinului, ca să extragă de acolo granitul — chirhanalele Deltei și pescăriile Jurilofcăi stăteau mute — nămolurile tămăduitoare dela Techirghiol rămăseseră nerăscolite — câmpiile mănoase dela Osmanfaci, Mangalia și Azibei erau nelucrate — podgoriile dela Sarica și Silistra nu rodău.

Totul era la pământ. Până și statuia lui Ovidiu din Constanța — această mărturie în bronz a exilului unui poet, care singur cere să fie lăsat să se odihnească în pace — fusese coborâtă de pe soclul ei. Probabil, pentru că au văzut ocupanții un om înfipt în mijlocul pieții, fără să aibă „ausweissul“ necesar! Posedăm o fotografie a acestui moment de civilizație. Iar podul dela Cerna-voda, care ne leagă de țară, fiind rupt la mijlocul lui, sta cu cele două capete ridicate în semn de protestare în spre cerul, care vedea toate și le suferea.

Ne rămăsese numai brâul de ape domoale ale Dunării, pe malurile căreia sălcii pletoase și verzi erau plecate, ca un semn de închinare acestui statornic drum românesc și Marea aceasta nesfârșită, care întotdeauna ne-a dat curaj, avânt și resemnare și pe care o chemau în gândurile și în vorbirile lor, Dobrogenii rătăcitori.

Și ne mai rămăsese încă ceva: Sufletul dobrogean din noi, pe care nu l-a putut măcina nici o durere și nu l-a putut spulbera nici viforul soartei — sufletul dobrogean luminat de soarele nostru cald, oțelit în bătaia crivățului de nord și călit pe malul Mării noastre.

Cinsteți meseni,

În aceste împrejurări „DOBROGEA JUNĂ“ apărea, refugiată și ea, în București, pe str. Pătrașcu Vodă 4, peste drum de Tipografia „Speranța“ a răposatului Alecu Ionescu. În primele zile din Ianuarie 1919, am intrat timid în redacția ziarului. D-l Constantin Sarry terminase de scris un articol, al cărui titlu îl țin în minte și acum: „De șleau!“ Mi l-a citit. Răsufle în rândurile lui, pe șleau, toată durerea sa de Dobrogean nepuntincios să aducă un ajutor miilor de pribegi răspândiți în țară. Impresionat, am scris atunci câteva însemnări, datându-le dela Bolgrad: momentul în care o familie de Dobrogeni a aflat vremelnica cedare a Dobrogei, prin condițiunile oneroase ale unui armistițiu impus. Tatăl familiei, bătrânul Basarabean din Megidia, stând chircit pe o laviță, uda opincile cu lacrimile lui de durere....

Acesta a fost primul meu articol la „DOBROGEA JUNĂ“ și a apărut în numărul din 19 Ianuarie 1919. În acelaș număr celelalte articole erau semnate numai de Dobrogeni autentici: G. Benderli, fostul decan al baroului de Constanța, învățătorul Vasile Lepădatu, din Murfatlar, inginerul Vladimир Banciu din Topraisar și studentul H. P. Gr., Horia Grigorescu primarul Constanței. Cu Horia Grigorescu și cu mine, finețretul de după război, a început colaborarea la „DOBROGEA JUNĂ“.

În acel timp ziarul, prin directorul lui, nu făcea numai operă de publicistică, ci și încă una, tot atât de importantă, aceea de repatriere a Dobrogenilor pribegi. Vetrele erau pustii de oameni. Guvernul nu intervenise ca această lume în bejanie din cauza războiului, să aibă posibilități să se înapoeze în Dobrogea. Toate străduințele pe care d.

Const. Sarry le pusese la diferite departamente, nu isbutiseră să atragă atențiunea miniștrilor asupra problemei de care am vorbit. Și atunci și-a amintit de o Dobrogeancă, fata unui vânzător de fisticuri din Constanța—cărui aici i se spunea „Hagiul” — care, după multe peripeții în viață, ajunsese soția unui ziarist din București și se bucura de oarecare trecere în lumea politică. S'a dus la această Dobrogeancă și cu ajutorul ei a izbutit ceea ce nu isbutise să realizeze prin intervenții și memorii, a izbutit ca guvernul să dispună repatrierea complect gratuită pe căile ferate a tuturor Dobrogenilor refugiați. Iar prin biroul de pe Pătrașcu Vodă 4, au trecut *fără excepție* toți aceia, cari astăzi își au gospodăriile reîntocmite și își petrec liniștiți viața refăcută.

În acelaș timp aproape, pentru că Dobrogea era încă ocupată de Bulgari, din inițiativa ziarului s'a întocmit un memoriu și o delegație formată din *George Benderli, H. M. Abduraman, Jean P. Atanasof și Const. N. Sarry*, l-a prezentat, în ziua de 20 Noembrie 1918, D-lor: **General Coandă**, prim ministru, **Saint Aulaire**, ministrul plenipotențiar al Franței, **Sir Barclay**, ministrul plenipotențiar al Marii Britanii și **Vozpicka**, ministrul Statelor Unite. Semnatarii memoriului, cari erau toți Dobrogeni de baștină, legați indestructibil de provincia și de țara lor, cereau evacuarea cotropitorilor de pe pământul, care „*era și trebuie să fie în veci românesc*”.

Războiul a rămas în urmă, refugiul este subiect de inspirație astăzi, opera de repatriere realizată de d. Constantin Sarry și memoriul prezentat din inițiativa sa sunt uitate. De aceea e necesar ca ele să fie reamintite, ca o dovadă — din nesfârșitul șir de dovezi—de solidarizare și sacrificiu, pe care ziarul și directorul lui le-au făcut pentru Dobrogea.

Cinstiți meseni,

În viața de 30 de ani a „DOBROGEI JUNE” epocile se definesc simplu și precis. Înființat la 12 Decembrie 1904 de un tânăr de 26 de ani, care purta redingotă și pălăria înaltă a vremii, ziarul primise titlul romantic pe care îl are.

Dobrogea, pustiiă de războiul recent ruso-turc, de toate războaiele de mai înainte și de nepăsarea în care o ținuse o administrație indiferentă și deportată, trebuia populată și colonizată, mai ales cu element românesc. Această colonizare a condus la realizarea populației dobrogene de astăzi. Dar *atunci*, proprietarii din țara-mamă, în situații de a se vedea lăsați fără *robii* de pe moșiile lor, au făcut tot posibilul ca țăranii să nu plece în colonizare. Momentul era grav. Guvernul, fără ezitare, a apelat la elemente din Transilvania și chiar din Italia. Acestea însă au fost chemate; cei cari au venit—*mocanii* noștri, cari împânzesc toată provincia, au făcut-o de bună voie. Dar cu venirea lor se punea o nouă problemă: Ardelenii fiind păstori, în general, aveau nevoie de mai mult pământ decât se fixaseră loturile de colonizare și de aceea li s'a permis să ia loturi și pe numele membrilor absenți ai familiei, ba chiar și pe nume fictive. Au trecut 24 ani dela anexare. Coloniștii își întemeiaseră gospodăriile și lucrau la ridicarea noului așezământ românesc. Din senin însă, în 1902, a venit o lege de deposedare a tuturor acelor, cari în momentul împroprietăririi nu aveau „*domiciliul real*” în comunele respective. Dezastru. Au început în massă deposedările Românilor, cari trecuseră munții și Dunărea, ca să colonizeze și cari românizaseră Dobrogea.

Tânărul dobrogean Const. N. Sarry a sesizat momentul, i-a pătruns toată mizeria și fără reticență s'a asvârlit în luptă, intrând în arena publică pe această temă. Tânărul de atunci—directorul sărbătorit acum—a considerat măsura ca o crimă de lèse-naționalism și împotriva ei a pornit o mișcare începută printr'o conferință ținută în București, la primul Congres de științe sociale și apoi, pe aceeași problemă, a scos „DOBRO-

GEA JUNĂ“, în care, din primul număr, a început o violentă campanie pro-causa, condusă energic mult timp apoi.

„DOBROGEA JUNĂ“ s'a născut deci dintr'o necesitate națională în provincie și dela început a intrat în conflict cu guvernele, pentru apărarea drepturilor Dobrogenilor, *indiferent* de origină. Nu se putea pentru un ziar o mai glorioasă intrare în lumea tuturor necazurilor și greutăților, cari la un loc fac viața lui!...

În timpul acela și până în 1912, Dobrogenii nu aveau drepturi politice. Prefecții erau de dincolo de Dunăre, parlamentarii nu se alegeau în Dobrogea, primarii erau numiți, Curtea cu juri ființa la Galați sub forma unei secțiuni criminale a Curții de Apel. Și de aceea, prima epocă din viața ziarului a fost o hotărâtă, dâră și lungă campanie pentru căpătarea drepturilor politice în Dobrogea. În vremea regimului excepțional, o atare atitudine era mai mult decât un act de curaj, era un act de eroism. Și nu se poate spune că în 1910 s'au primit drepturile din cauza intrinsecă a campaniei „DOBROGEI JUNE“. Dar solidarizarea pe care a creiat-o în jurul acestor idei și curentul de opinie publică pe care l-a format în sensul lor, au adus desăvârșitul succes, care după modificarea legii deposedărilor, este al doilea.

Drepturile acestea politice, din 1910, au fost schiop date dela început, astfel că mii de Dobrogeni rămâneau fără ele, unii Români de origină curată. „DOBROGEA JUNĂ“, tare dela început, a deschis o campanie violentă pe această nouă problemă principală și a întrunit o mare adunare dobrogeană în Hârșova, la 28 August 1911, la care au participat și mulți Tulceni. Desigur—mai e nevoie s'o spun? — administrația a interzis adunarea. Rezultatul: după ce s'a protestat energic—și cunoaștem energia protestelor d-lui Const. Sarry—s'a întocmit o delegație de Constanțeni și Tulceni, care, sub conducerea directorului „DOBROGEI JUNE“, s'a prezentat marelui și înțeleptului Rege Carol I în audiență, la Sinaia, în 14 Septembrie 1911. Audiența a fost hotărâtoare. În chiar primăvara următoare, 1912, guvernul Carp a adus legea modificatoare, introducând în cetatea românească pe toți cei excluși pe nedrept. De aceea noi, aicea, considerăm drepturile politice ca existând din 1912, decând ni le-a dat inițiativa luată de ziarul nostru.

La urmă, o mare satisfacțiune: „DOBROGEA JUNĂ“ din 25 Iulie 1912 cuprinde scrisoarea de mulțumire a delegaților din întreaga Dobroge, pentru actul de curaj și de dreptate pe care îl făcuse. Medalioanele recunoștinței publice începeau să-i înzestreze existența.

A doua epocă, material reprezentată prin opera de repatriere a Dobrogenilor și de purificare a fruntașilor locali nedemni în timpul războiului politic, porcede prin lansarea largă și avântată a formulei „DOBROGEA DOBROGENILOR“. Într'adevăr trăiam o foarte curioasă existență: deși ne bucuram acum de toate drepturile politice, însă administrația și candidaturile parlamentare se făceau peste capul nostru cu oameni de plasat din rândurile minore ale vieții politice de dincolo de Dunăre. Și doar dăduseră dovadă Dobrogenii și până în 1916 — mai ales în 1907 — și în timpul războiului, de un solid patriotism, de o largă înțelegere a situației și de o temeinică organizare în sistemul nostru de stat.

„DOBROGEA DOBROGENILOR“ însemna o chemare a conștiinței tuturor acelora, cari se născuseră pe acest pământ — fie din părinți autohtoni, fie din părinți coloni—la viața publică și administrativă. Însemna chemarea elementului dobrogean pregătit, la conducerea provinciei. S'au găsit detractori, cari să combată ideea, pentru motivul simplu că era îndreptată împotriva lor. Nu a însemnat un singur moment „DO-

BROGEA DOBROGENILOR“, că vrem să facem aici regionalism, sau că vrem să cerem autonomie administrativă. Departate de „DOBROGEA JUNĂ“ au fost întotdeauna aceste gânduri. Dar ceea ce a cerut, s'a realizat. Pentru că în afară de noțiunea aceasta provincialistă: DOBROGEAN, care este curentă în vorbirea zilnică a tuturor locuitorilor acestei provincii, s'a ajuns ca și în fruntea treburilor politice și administrative să fie numai Dobrogeni autentici. Astăzi, prefectii, parlamentarii și primarii noștri sunt Dobrogeni, iar majoritatea conducătorilor partidelor politice din Dobrogea sunt fii de țărani dobrogeni. Succesul a fost deplin. „DOBROGEA JUNĂ“, pentru a treia oară, creind curente de opinie publică, a isbutit să-și impună ideia atât de adânc, încât astăzi aproape este o banalitate să mai enunți „DOBROGEA DOBROGENILOR“.

Suntem în a treia epocă a vieții ziarului, în care se începe organizarea temeinică a vieții publicistice în Dobrogea, sub aspectul unei federații provinciale, a cărei tendință este să dea o unitate de gândire și o formă precisă de exprimare, a atitudinii, indiferent care, a ziarelor noastre. Trecutul este o dovadă că și pe această linie de conduită „DOBROGEA JUNĂ“ va isbuti.

Cinsteți meseni,

Certificatul de civilizație al României nu-l dă nici bulevardul Lascăr Catargiu, nici scuarul din fața Universității, nici frumoasa promenadă dela Șoseaua Capitalei, pe cari vin să le viziteze autori ai foiletoanelor străine, stipendiați de guvernele noastre, pentru că frumusețile din București sunt inerente Capitalei unei țări bogate. Certificatul de civilizație al României îl dă Dobrogea, această provincie transformată în 56 de ani și care arată înălțimea de concepție, puterea de realizare și de pătrundere a poporului nostru. Acum 56 de ani Dobrogea era pustiul, despre care cu groază pomeneau călătorii timpului și astăzi este grădina pe care n'o cunoașteți. D=voastră, călători de peste Dunăre, vă rog să nu spuneți că ne cunoașteți Dobrogea, pentru că Dvs. nu știți din ea decât balta dela Cerna-Voda la Megidia și malurile ei înalte, pe care le vedeți din tren. Dobrogea însă — Dobrogea dela Isaccea la Turtucaia, dela Beștepe la Balagea, dela Balcic la Oltina, dela Hârșova la Babadag, — n'o cunoașteți, pentru că nu i-ați văzut nici satele, nici drumurile, nici bogățiile. Satele noastre sunt mari și regulat întocmite. Bisericele stau alături de geamii și școli, pretutindeni și puține sunt, în general, părțile din țară, care să prezinte prosperitatea provinciei cisdunărene.

Populația din Dobrogea este variată și înfrățită. Românii, turcii, grecii, bulgarii, lipovenii, germanii, armenii, trăesc la o altă viață acestei provincii eminentemente românești. Problemă ca aceea care s'a pus zilele trecute la Geneva, a minorității lor, la noi nu există. Fără dispoziția nici unui tratat de pace, România, din generoasă și ocrotitoare inițiativă, a întemeiat un seminar teologic musulman la Megidia, pentru promovarea corpului eclesias-tic mahomedan. Și pe această cale de egalitate mergând înțelegerea tuturor, am văzut primarul *turc* din Pervelia venind la prefectură să amenințe cu demisia, dacă nu i se dau bani pentru zidirea *bisericii* din comună; am văzut *primarul* Jipa din Muslubei venind să ceară ajutor pentru repararea *Geamiei* din Muslui; și am văzut una din cele mai frumoase biserici din provincie, cea din Megidia, ridicată de primarul care s'a chemat *Kemal Etendi*.

Condițiunile acestea de viață învederează specificul dobrogean, care la rândul lui este generat de necesitatea vitală ca Dobrogea să fie românească. Prin așezarea ei geografică și economică, Dobrogea nu poate trăi decât în hotarele unei țări, care s-o poată întrebuința la maxim și această țară nu este decât România, pentru că Dobrogii, fiind așezată în drumul de scurgere a bogățiilor ei, îi poate furniza toate elementele de progres

și civilizație. Acest adevăr trăește viu în spiritul dobrogean și prezintă ca rezultat conglomeratul românesc dintre Dunăre și Mare.

Dacă material această problemă a fost rezolvată prin îngrijirea statului și prin puterea de penetrațiune și dominație a poporului român—intelectual și sufletește problema a fost rezolvată de acest organ de presă, care în permanență se cheamă „DOBROGEA JUNĂ”. Conduasă de spiritul realității, de pasiune pentru provincie și de dragoste pentru țară, „DOBROGEA JUNĂ” a realizat în sufletele Dobrogenilor uniunea pe care Statul o realiza în administrația lui. Și cred că ar fi fost foarte greu posibilă o unitate administrativă nesdruncinată, fără această uniune sufletească înfăptuită printr'un curent de opinie publică.

Sentimentele trec, ideile rămân. Sentimentele nasc din impresiile momentului și trec odată cu variațiile acestor impresii. Ideile, fruct al inteligenței și voinței, rămân prezente și caracterizează timpul, locul și epoca. Istoria repudiază sentimentele și păstrează ideile. Cercetând în șirul de 30 de ani scurs până acuma, constatăm că „DOBROGEA JUNĂ” a fost condusă de o singură idee, pe care a proclamat-o la 12 Decembrie 1904, în primul număr, în articolul de fond, sub titlul „Cuvânt de ordine”: „*Dacă părinții noștri, cu călușul în gură, au fost siliți, timp de trei decenii aproape, să suporte, cu cea mai dobrogenească resemnare, nestăpânita speculă a avutului și a sentimentelor lor cele mai scumpe — noi, fiii lor, conștienți de forțele și drepturile noastre, nu putem suferi mai departe această rușine*”.

Ce-mi pasă mie, dacă în 30 de ani de existență, în luptă cu toate vicisitudinile unei vieți care se cheamă *presă*, într'o massă de locuitori acum abia îndrumată spre alfabetism, a trebuit, pentruca să poată apare și să-și poată răspândi ideile, ca „DOBROGEA JUNĂ”, fatal, să treacă prin variate poziții, după cum trec și oamenii cărora ea s-a adresat?

Ce-mi pasă mie de toate astea — când firul ei conducător, lansat în articolul de fond din 12 Decembrie 1904, din care la întâmplare am citit un pasagiu, astăzi, după 30 de ani, este încă valabil, fiindcă s'a realizat în întregime? Ideia care rămâne sub verificarea istoriei și care face parte integrantă din viața acestei provincii românești, a rămas invariabilă, permanentă și neșovăitoare în toate împrejurările, sub forma aceasta sublimă de contopire a conglomeratului dobrogean, de ridicare a nivelului cultural, de înălțare a spiritului lui public, de îndrumare în viața lui administrativă.

Cinstiți meseni,

Plecând la luptă, nu te întreabă nimeni ce ai în inimă, pentrucă ce-ai acolo, e numai al tău. Te întreabă însă toți, *pentruce* pleci și după aceea, *ce-ai făcut*? După 30 de ani, făcând apelul „DOBROGEI JUNE” și întrebând-o unde a fost și ce a făcut, ea poate răspunde, astăzi, senină și hotărâtă: — *Prezent! Am intrat în luptă pentru înălțarea Dobrogei și revendicarea drepturilor ei, am învins!*

Inspirată din parfumul florei noastre, luând elan din imensitatea acestui măreț altar al naturii care este Marea, împrumutând dârjenie din dârjenia Dobrogenilor și chemând augur al statorniciei ei prezența atâtor monumente străvechi, cari împodobesc pământul nostru — „DOBROGEA JUNĂ” și directorul ei și-au făcut pe deplin datoria. Fălăfăirile pavilionului ridicat acum 30 de ani, sunt glorios mișcate astăzi de recunoștința și entuziasmul nostru. Deaceea, ca tânăr al generației de după răzbei, pe care în întregime a adus o „DOBROGEA JUNĂ” la viața publică și ca fiu al acestui pământ dintre Dunăre și Mare, închin gândurile mele ziarului și directorului lui, urându-le continuu succes pe calea presărată cu realizările frumoase, pe care acuma se gădesc.

D-I Ion DRAGU

Directorul general al Presei

Iubite Domnule Sarry,

Crede, te rog, că, în mulțumirea caldă pe care o încerc de a vedea serbătorite, cu atât elan unanim și atâta mândrie colectivă, truda și înfăptuirile alesele d-tale în sușiri profesionale și omenești, se strecoară un element de duioșie, care mă face să privesc cu alți ochi și să simt cu altă inimă sărbătorirea de azi.

Aceasta, fiindcă de sub Bucureșteanul de adopțiune profesională, care sunt încă astăzi; de sub Olteanul de educațiune și învățătură, care am fost o parte din viață; de sub Ardeleanul, pe care îl revendică în mine șirul ascendenților paterni, — își cere azi dreptul la mulțumire, mai mult decât ei toți, Dobrogeanul de naștere, care sunt.

Am venit la viață în Constanța aceasta, este vai! atâta vreme de atunci. Am părăsit-o câțiva ani mai târziu. Amintiri nesigure mi se insinuează sfielnic în fibrele inimei, atunci când trec pe ulița copilăriei. Dar te încredințez, că ele mă mișcă mult mai puțin decât omagiul atât de meritat, care vi se aduce acum, d-tale și bătrânei d-tale „DOBROGEI JUNE“. Și te asigur că, atunci când îți aduc felicitările și urările Ministrului meu, mai mult decât oficialul din mine își spune cuvântul Dobrogeanul care s'a regăsit.

E inutil să mai spun, după cele arătate cu atâta strălucită elocință de către d-l avocat Alecu, ce au însemnat, ca prestigiu și ca realizări, în presa dobrogeană, cei 30 de ani ai „DOBROGEI JUNE“. Am urmărit ziarul d-tale, dacă nu chiar dela începutul lui, totuși de acum un sfert de veac, din vremea temerarei vanități ai primei mele finereși gazetărești. Anii văzut, an cu an, în acțiunea acestui neînfrânt organ al apărării intereselor dobrogene, ce înseamnă o biruință gazetărească.

Ceeace țin să subliniez mai mult încă, este hărnicia d-tale de creator în breaslă. În lupta inevitabilă dintre imaginație și adevăr, ai știut să pui pe cea dintâi în slujba celui de al doilea. — Dacă în ucenicia prețioasă a începuturilor luptei d-tale ai învățat realitatea, acea realitate care nu se învață în hoinăreala diletantismului gazetăresc, deceniile ce au urmat și-au relevat, an cu an, tot mai mult, propria-ți inimă, pe care ai simțit-o bătând de milă și de mânie, de voioșie și de îngrijorare. Ce minunată traistă cu amintiri aduci d-ta pe calea străduințelor și înfăptuirilor d-tale, în care te-ai exaltat, te-ai indignat, ai plâns ori ai hohotit de râs, — o tolbă de Ivan Turbincă, spre care

aplecând urechea auzi azi larma felurită a anilor de întâmplări și de bătălii purtate. Și vei face, desigur, un loc deosebit fragmentului de azi în memoriile D-ta'e, pe care poate nu le vei scrie niciodată.

Iubite Domnule Sarry, în ciuda jubileului gazetei pe care ai creat-o și condus-o cu atâta fericită stăruință, ești june ca și ea. Când vei avea părul nostru cărunț, vei constata că un gazetar și un luptător ca D-ta, păstrează, sub chiciura anilor, vecinic tânără, curiositatea vieții, și vecinic caldă, dragostea de breasla căreia i-a dedicat această viață; și că nu degeaba ai trăit o meserie și o viață înflorite de prietenii, ca cele mărturisite astăzi.

Știu că nu râvnești la ceace arumite spirite critice numesc „jucăriile deșertăciunii“. Te rog însă să crezi, că distincțiunea aleasă pe care, în scurt timp, Ministrul meu ț-o va remite și pe care ț-o vestesc astăzi, e o mărturie a convingerii, că ea înseamnă o slabă măsură a muncii și biruinții D-tale.

Să trăești și să deie Domnul să trăim cât mai mulți din cei de față aici, pentru ca să sărbătorim nunta de aur dintre D-ta și „DOBROGEA JUNĂ“.

† CONST. BACALBAȘA

Iubite Sarry,

Atât de binevoitoarei d-tale invitațiuni sunt silit a nu răspunde afirmativ. Precum am prevăzut deunăzi, când ne-am văzut, doctorul nu-mi îngăduie plecarea din București.

Aceasta este una din cele mai mari părerii de rău ce am simțit vreodată.

Acum, către sfârșitul carierei mele, m'ași fi simțit reținut, să mă regăsesc în mijlocul unei adunări de puteri tinere și viguroase, care mi-ar fi amintit începuturile mele în presă.

Această breaslă, căreia, în mai mult de o jumătate de secol, i-am dat toate zilele vieții mele, a rămas pentru mine, nu a patra putere în stat — cum i se spune convențional — dar, de atâtea ori și nu în împrejurări mărunte, întâia putere socială.

Imi pare rău din adâncul inimei, că nu voi putea fi alături de voi mâine și poimâine.

Transmite, te rog, colegilor din toată țara salutul meu adânc prietenesc și urarea ca opera lor să fie întotdeauna o izbândă.

Profit de acest prilej, iubite Sarry, spre a-ți trimite și felicitările mele, fără desulă autoritate, dar calde, pentru felul în adevăr demn de laudă, în care ai condus ziarul „DOBROGEA JUNĂ“.

Pe cât mi-am putut da seama, ai pus în activitatea d-tale aceea ce se cere unui ziarist de rasă: *convingere, talent și onestitate.*

Încă odată, îți trimit pentru trecut aplauze, pentru viitor urări de viață lungă, și pentru D-ta și pentru „DOBROGEA JUNĂ“.

D-I T. PISANI

Am venit cu mare plăcere, să iau parte la sărbătorirea vechiului ziarist și amic al meu, d. Constantin N. Sarry.

— D. M. Conitz: E un elev al D-tale.

— Da. E unul din elevii mei în ziaristică. Nu spun când mi-a fost elev, căci fiind cam demult, nu-i convine poate. Dar sunt mândru de el.

Ziaristica se poate face în toate felurile. Poți merge pe multe căi. Sarry a mers pe calea cea bună. N'a făcut un ziar de informații, de cele mai multe ori de senzație, ca să atragă interesul cititorului. Nu s'a mărginit să se ocupe numai de problemele locale, ca să mulțumească pe concetățenii săi. El a înțeles că, aci, în Dobrogea, misi-

unea lui de ziarist, era mai mare. Fără să lase la o parte nici informația, nici problemele locale, el s'a îngrijit, întotdeauna, să apere mai ales interesele românești.

Cu aceasta, a făcut o operă bună și de ziarist și de Român.

Nu-i doresc, decât să meargă pe aceeași cale, d'acum înainte, să-și facă datoria mai departe. Să afirme nestrămutata noastră voință, pe care s'o știe toți, și cei dinăuntru și cei din afară, că suntem aci, și rămânem.

D-I D. THEODORESCU-VALAHU

In numele ASOCIAȚIEI G-LE A PRESEI DIN ROMÂNIA

Domnilor,

Ne-am întâlnit aci, să sărbătorim un om și un ziarist.

Un om! Iată o vagă definiție care dacă, uneori, spune prea puțin, alteori rezumă toată quintesența aspirațiilor unei frumoase existențe. Dacă în ordinea fizică, un om este un ins din șirul nesfârșit al ființelor umane, un om în ordinea morală este splendida eflorescență a virtuților de rasă, cu care creațiunea încunună rarele sale exemplare.

A fi însetat de adevăr, a trăi printre oameni și pentru oameni, a te încărca de vibrațiunile ce freamătă sufletul omenească, în tot ce are el mai bun și mai frumos, jertfindu-și întreaga ta ființă pentru binele semenilor tăi, iată ce înseamnă a fi un om, un adevărat om.

Dar ce este un ziarist?

Cine este acest personaj incomod și veșnic agitat, totdeauna în mijlocul mulțimei? Acest îndrăzneț, care se amestecă în casa și în viața noastră, care trece peste toate barierele, înfruntă toate mărimile și are o singură țință: să vadă tot, s'audă tot și să spună tot? Aci îl vezi, tăcut și tainic, strecurându-se ca o umbră spre țeluri necunoscute, aci vorbăreț și temerar în vâlmășagul oamenilor, aci îngândurat și palid în cămara lui de lucru, făurind dintr'un biet condei, penel zugrăvitor de gânduri or sabie de arhanghel al dreptății. Umil scoboară în bordeiele umile, după cum, trufaș, forțează porțile celor puternici, urcând — ca Majestate el însuși — scările palatelor unde tronează Monarchii. Când înfășurat în mantia neagră a bocitorului, când în armura strălucitoare a Sfântului Gheorghe, când în vestmântul alb de Crist însângerat, propovăduind iubirea între noroade.

Acesta este ziaristul!

El este crainicul durerilor, nădejzilor și victoriilor noastre. În el suntem noi înși-ne, oamenii, cu toate amărăciunile noastre, cu toate luptele noastre și cu tot elanul de care suntem capabili.

Fie că slujește o țară veche și de mare civilizație, or una tânără, fie că slujește un popor întreg or un colț de țară, ziaristul este același slujitor din marea tagmă a apostolilor.

Frate în aceeași credință, în acest ținut al Dobrogei — în această mare răscruce de drumuri vechi și noi, unde peste conglomeratul străbunelor popoare așezate în straturi, straturi, se plămădește, poate, cel mai dur și mai tenace element etnic al neamului nostru — Constantin Sarry a slujit o viață întreagă.

În fața activității sale impresionante, de mare pionier al presei dobrogene, mă închin. Să trăiască!

În sufletul acelora, cari trăesc viața de redacție și scriu zi cu zi în domeniul ne-sfârșit al gazetăriei, o zi ca aceasta este o zi de plină biruință.

Privind în urmă, ziarul „DOBROGEA JUNĂ” se poate mândri, pentru că înfruntând cu bărbăție toate piedicile, a străbătut peste un sfert de veac.

Slujind un ideal, el a slujit interesele superioare ale țării și aceasta este de ajuns, fiindcă ce este mai frumos și mai înălțător decât să fii în slujba semenilor tăi și mai presus, a țării tale !

De aceea am ținut ca alături de societățile culturale și reuniunile tuturor claselor sociale, să iau parte la sărbătorirea celor 30 de ani împliniți dela apariția regulată a ziarului „DOBROGEA JUNĂ”.

Trecutul frumos al acestui ziar de propagandă și cultură românească, ne-a unit pe noi, nu ca să preamărim pe colegul nostru Sarry, care și-a risipit anii tinereții în luptele grele de afirmare a credinței noastre naționale în această scumpă și sfântă provincie românească. Am venit cu toții aci, pentru ceva mai mult: am venit să facem bilanțul unei activități și să judecăm cu imparțialitate, la lumina adevărului istoric, tot ce a făcut „DOBROGEA JUNĂ” pentru ridicarea și promovarea marilor comandamente ale neamului românesc.

Când, acum 30 de ani, ziaristul de talent și cultură Sarry a scris programul ce-l va desfășura ziarul său, el a însemnat un adevărat imn închinat intereselor așezământului statului român.

Pe frontispiciul acestui far luminos el a scris că, *Dobrogea este a Dobrogenilor* și a subliniat cuvântul, ca să știe dușmanul dinăuntru ca și din afara granițelor noastre, că această provincie face parte integrală din hotarul nostru strămoșesc.

Problemele legate de nevoile țării ca și ale populației din Dobrogea, au fost îmbrățișate în coloanele acestui ziar în așa măsură, încât ele au dat satisfacție tuturor claselor sociale.

Ziarul „DOBROGEA JUNĂ” n'a desmințit nici un cuvânt din programul trasat cu atâta inimă și conștiință românească de către Sarry. El a fost și este purtătorul de cuvânt al tuturor cetățenilor, fără deosebire de naționalitate dela noi din țară.

Ziarul „DOBROGEA JUNĂ” rămâne tribuna publică, de unde pot vorbi cu toată independența oamenii de cultură și îndrumătorii politicii noastre naționale.

Dacă bunăoară ne-ar întreba cineva, care a fost contribuțiunea acestui ziar scris cu nerv și talent pe terenul politicii noastre interne și externe, dovada o face colecția lui, care oglindește o credință nestrămutată și drumul drept și fără de zigzaguri.

Cu aceste cuvinte, conducătorul și îndrumătorul acestui ziar poate privi cu fruntea ridicată, pentru că luptând cu greutate și cu neînchipuit și cu obstacole ce păreau de neînving, a putut străbate până astăzi.

La sărbătorirea pe care o cinștim și la care iau parte toți ziaristii și reprezentanții asociațiilor de presă din tot cuprinsul țării mărite, mai putem adăuga încă un lucru, care este confirmat de altfel și de toți reprezentanții partidelor politice.

Tare pe credința ce a predicat-o timp de 30 de ani, Sarry se poate număra printre acei care au luptat din răzputeri pentru ridicarea și înfrumusețarea orașului Constanța.

Stăpâniți de emoțiune în clipa aceasta, când sărbătorim pe un om de merit și un ziar care și-a făcut datoria înainte, în timpul și după războiul de înviere națională,

semănătorii scrisului românesc, grupați în Sindicatul Ziaristilor din București, prin cuvântul meu, aduc colegului Sarry, calda lor îmbrățișare și-i doresc încă mulți ani, pentru ca să poată duce mai departe pilduitoarele sale învățăminte rupte din simțirea și din sufletul său entuziast.

De asemenea țin să transmit d-lui Sarry felicitări și urări din partea președintelui nostru, d-l senator Al. Săndulescu, care fiind reținut la Conferința interparlamentară dela Istambul, n'a putut să ia parte la această reuniune camaraderească și să spună cuvântul său.

Ziarul „DOBROGEA JUNĂ“, prins în vârtoarea luptelor de afirmare a românismului, nu se poate decât felicita, iar Federația Generală a Presei din Provincie, care și-a ținut congresul la Constanța, n'a putut aduce un omagiu mai bine meritat d-lui Sarry, decât să realegă în unanimitate ca vice-președinte al ei pe gazetarul, care străjuește, întocmai ca o santinelă, la granița de Sud-Est a țării.

D-I M. CONITZ

In numele ziarelor „ADEVĂRUL“ și „DIMINEAȚA“

Treizeci de ani de apariție a unui ziar de provincie, constituie un record, care nu se vede în fiecare zi.

În gazetărie, mulțimea anilor nu constituie o jenă, ci o glorie. Un an în plus, este un an de lupte, de înfrângeri și cuceriri, care ne sunt deopotrivă de dragi. O gazetă nu este o întreprindere de comerț, care se prăbușește odată cu cel care a întemeiat-o. O gazetă este o forță în mâna unui luptător. Când cade el, vine cel din spatele lui, îi ia torța din mână și pleacă mai departe.

În funcție de aceste idei, sunt însărcinat de directorul ziarelor *Adevărul* și *Dimineața* să-i doresc colegului Sarry, să-și ducă singur torța cât mai mult și cât mai departe.

D-I VIRGIL MOLIN

In numele SINDICATULUI PRESEI DIN OLTEŢIA

Prețuite Maestre,

Sunt de o săptămână în apropierea D=voastre, pentru a pregăti congresul presei, această mare manifestare a presei din provincie.

Sunt în apropierea Dvs. numai de câteva zile, dar pot spune că în acest scurt timp, am reușit să înțeleg cheia succeselor „DOBROGEI JUNĂ“ și rezistența acesteia timp de 30 ani.

Am înțeles secretul și-l divulg. E simplu: *suflet mult, dezinteres desăvârșit și pasiune nefermuită pentru glia dobrogenească.*

Cu aceste calități ați răzbit, cu aceste calități ați menținut timp de 30 ani o Dobroge mereu Jună și mereu ofensivă, când e vorba de interesele provinciei, al cărei nume îl poartă.

Și noi, gazetarii transolteni, suntem captivii acestor frumoase calități și vedem în Dvs., prețuite confrate, un mare maestru, pe care l-am dori multiplicat în fiecare regiune a țării, într'o ediție desăvârșită ca cea întâlnită aci, din grația Providenței.

Să trăești prețuite maestre, încă mulți ani!

D-I D. IOV

În numele PRESEI DIN BASARABIA

Nu ne miră faptul că atâția oameni din variate straturi sociale și deosebite vârste, sărbătoresc astăzi o „Jună“, care a ajuns 30 de ani. Dragostea și respectul pentru o asemenea „Jună“ dovedește că „DOBROGEA JUNĂ“ perpetuează o tinerețe, o cinste 'n conduită și un dar ce formează temelia unei trăinicii, vrednică de invidie.

Sărbătorirea prezidată de o cucernică față bisericească dezleagă taina rezistenței ziarului, care 'mplinește trei decenii: în altarul lui, credința întovărășită de muncă și cinste, au încheiat Sfânta Treime călăuzitoare 'n vreme.

În toarcerea timpurilor, biserica a mers în pasul culturii românești.

În Basarabia, ca și aici, slujitorii bisericii au fost și-ai culturii naționale. Un Amfilohie Hofiniul, episcopul Basarabiei de Sud, un Bănulescu-Bodoni, mitropolit, au întemeiat și-au sprijinit scrisul de conservare al culturii românești.

La începutul lui 1918, când Basarabia, din firească îndemn național, s'a realipit pământului strămoșesc, în afară de ziarul „Sfatul Țării“ n'avea o presă românească, după cum, spre marea noastră durere, n'are nici după 16 ani dela Unire. În acele vremuri de prefaceri și frământări, prin satele moldovenești făcea popas călăuzitoarea făclie a „DOBROGEI JUNE“. Nu știu cum a descoperit satele și cine i-a procurat d-lui Sarry adresele fraților Moldoveni. Ceea ce știu sigur, este că trimitea ziarul *gratuit* atunci, când alții vindeau maculatură drept foi de îndrumare. Iată de ce Moldovenii din stânga Prutului nu uită ziarul dobrogean și pentru intelectualii satelor basarabene păstrează în amintirea lor numele lui Constantin Sarry.

Înțeleg emoția confratelui Sarry, când astăzi opinia publică îl așează pe un piedestal, de unde e'n drept să privească biruitor.

Colind cu închipuirea vremea, când se va sărbători centenarul „DOBROGEI JUNE“. În numele scriitorilor români din Basarabia, urez ca sute de ani să cimenteze în sufletul nației numele directorului de azi: *Voevodul presei dobrogene!*

D-I GABRIEL SARKANY

În numele SINDICATULUI ZIARIȘTILOR MINORITARI
DIN ARDEAL ȘI BANAT

Cu inima sinceră salutăm ziarul „DOBROGEA JUNĂ“ și pe directorul ei spiritual, pe merituosul ziarist dl. Constantin N. Sarry, cu acest prilej, când ziarul fondat de d-sa a ajuns, după o muncă laborioasă, energică și peste toate cinstită, la al treilea deceniu, care înseamnă o etapă importantă atât în viață cât și în istoria Dobrogei, cât și a frumosului și ciudatului oraș Constanța. Clipele entuziasmului, care am avut onoarea a trăi împreună cu Dvs. la masa aceasta, este o dovadă eclatantă, că ziaristica cinstită, care știe să-și împlinească datoria și să corespundă chemării sale, și gazetarul probat, trecând peste toate piedicile meseriei, totuși își primesc recunoștința meritată. În aceste sentimente, vă dorim ca „DOBROGEA JUNĂ“ și pe mai departe să-și continue drumul și activitatea pe acest drum drept.

D-I IOAN G. BĂNCIULESCU

În numele SINDICATULUI ZIARIȘTILOR PROFESIONIȘTI DIN BANAT

Sol depărtat al unei provincii, care a știut în toate timpurile să respecte tiparnița și slova românească, aduc cu mine, la această masă de prieteni din cele patru unghiuri ale țării, salutul breslașilor condeiului bănățean, salutul urmașilor lui Branișce, salutul colegilor ce roagă pe prietenul mai mare, a cărui sărbătoare o simț și dâșii, să-i considere prezenți și cu paharul plin alături de cei care strigă din inimă: trăiască „DOBROGEA JUNĂ“, trăiască SARRY!

Treizeci de ani de activitate gazetărească, 30 ani în cari, alături de vestitele faruri, chemate să lumineze calea corăbierilor, la țarm de mare, Sarry ridică un al treilea far, menit să lumineze mințile, — constituie pentru noi, cei mai fineri, un imbold, reprezintă în istoria presei o epocă și va să fie, pentru ceilalți, un îndreptar pe calea muncii, pușă în slujba binelui obștesc.

Nu ași putea să dau o mai potrivită expresiune sentimentelor ce mă animă pe mine și tovarășii din provincia pe care o reprezint, decât dorind confratelui dobrogean să ajungă a-și sărbători, în acelaș cadru festiv, jubileul de 50 ani.

D-I CONST. CEHAN-RACoviŢĂ

În numele ZIARIȘTILOR DIN BUCOVINA ȘI MOLDOVA DE SUS

Petru Vulcan... Revista lui literară „Ovidiu“... Sunt, deatunci, trei zeci de ani... Primii mei pași în literatură, încurajați, la marginea Mării. Nu pot uita. ...Și a murit visătorul Vulcan, fără să-l fi întâlnit cândva. Atunci, am primit și cele dintâi numere din „DOBROGEA JUNĂ“. De-atunci îți cunosc avântul și fapta, fără să ne fi văzut vreodată, iubite domnule Sarry, de cât acum cu prilejul Congresului presei, la Constanța.

„DOBROGEA JUNĂ“ a împlinit trei zeci de ani. La așa sărbătorire rară, vorbele oricât de entuziaste și pornite din inimă ar fi, nu pot cuprinde în ele: biruința și truda fiecărei zile, la tipar, un sfert de veac și ceva. E o încrustare istorică în dezvoltarea presei de provincie. Sarry, pe pământul dobrogean, a înfăptuit însemnătatea presei regionale (să nu se confunde cu un alt „regionalism“), așa cum o înțeleg s'o îndeplinească, adevărații ziariști, în zilele de astăzi.

În această lumină se prezintă aniversarea „DOBROGEI JUNE“. Nu e numai caracteristica îndeplinirii faptelor bune și românești de pe pământul lui Mircea cel Bătrân, ci e și caracteristica desprinsă din personalitatea dărză și neclintită a lui Sarry, care se resfrânge asupra unei țări întregi: Sarry e un îndrumător!

În înțelesul acesta ne apropiem de munca ziaristică a sărbătoritului de astăzi; și mulțumirea-i sufletească poate să-i fie numai așa pe deplin. Să ne împărtășim din această strădanie.

Cuvântul meu e al ziariștilor din Bucovina și Moldova de Sus. În numele acestora, îți doresc să trăiești mulți ani, iubite coleg!

D-I JECU KINOV

In numele CERCULUI ZIARIȘTILOR DIN CALIACRA

Nene Costache,

Permite-mi, te rog, să mă adresez cu acest cuvânt, cum un frate mai mic se adresează celui mai mare, fiindcă între noi doi există o afinitate, pe care mata n'o bănuiești, dar pe care îngăduie-mi, te rog, să ți-o desvăluiesc cu acest prilej.

De copil încă îți citesc ziarul și de atunci m'am simțit legat cu trup și suflet de el. Li admiram tendința și mă felicitam, ca Dobrogean, de modul corect dar curajos în care era scris, când pe tine, cinstit îți spun, te invidiam de sublima sarcină ce ți-ai luat.

Vroiam parcă să fiu alături de tine, să fiu la fel. Vroiam să am și eu un asemenea rol, căci prea multe am învățat din coloanele „DOBROGEI JUNE“.

Și cu acest gând frământat în sufletul meu, acum 15 ani, am hotărât să dau naștere la Bazargic unui ziar, dar unui ziar care să fie cât mai apropiat, și ca nume și ca tendință, de „DOBROGEA JUNĂ“, să fie o soră mai mică a ei, dela dânsa să se inspire și pe drumul bătătorit de ea, să meargă.

Și cum ziarul de care mă simțeam atât de mult legat și care urma să-mi servească de călăuză se numea „DOBROGEA JUNĂ“, fără voia ta, dar ascultând o poruncă a sufletului meu, am dat acestui ziar numele de „DOBROGEA NOUĂ“.

Și dacă azi „DOBROGEA JUNĂ“ din Constanța este sora mai mare a „DOBROGEI NOUĂ“, din Bazargic, d-ta nu poți fi decât fratele meu mai vârstnic.

Iată pentru ce, frate Costache, particip azi cu multă căldură la sărbătorirea ta și a ziarului tău și în speranța că vei îngădui să mă înfrupt și eu, ca frate, din bucuria clipeilor de azi, eu rog Cerul să-ți dea sănătate pentru ca, așezat în fruntea noastră, să ducem mai departe, conduși de tine, lupta pentru binele și promovarea nevoilor ce atârnă pe umerii scumpei noastre provincii, Dobrogea.

D-I ing. MIHAIL GEORGESCU

In numele CERCULUI ZIARIȘTILOR DIN DUROSTOR

BIBLIOTECA
AURELIA și STEFAN
LĂPUȘAN

*Doamnelor,
Domnilor,
Iubite d-le Sarry,*

M'am dobrogenizat — termen plăcut „DOBROGEI JUNE“ — nu de mult timp. Nu-mi pare rău. Regret însă că n'am făcut aceasta mai dinainte. Îmi cunosc țara în bună parte și ași putea să afirm că Dobrogea este mai românească, de cât alte țări nuturi cu trecut și renume. Românizarea și progresul formidabil al acestui colț de țară, se datorește numai dragostei de muncă și devotamentului fără margini, ale pionierilor dobrogeni sau dobrogenizați. Printre primii muncitori, salahori ai ideii și condeiului, înu-măram „DOBROGEA JUNĂ“.

Acest far luminos, al pitoreștei regiuni dobrogene, a luminat încontinuu, dând raze de speranțe corăbierilor veniți de peste mări și țări cât și pașnicilor dobrogeni, fixați pe merele lor milenare. Desigur nimic n'a împiedicat „DOBROGEA JUNĂ“ ca

să susțină cu tărie drepturile sfinte ale celor, care i-au dat viață și mai ales au crescut-o și educat-o, în bătaia valurilor furioase ale mării, pe pământul calcaros care poate da și produse exotice, la soarele arzător de vară, precum și în blajinitatea și tenacitatea caracterului dobrogean. Și-a îndeplinit astfel datoria până acum, de 30 ani, ca rob în toate direcțiunile și nu i-a scăpat un colțisor de pământ, ca să nu-l are și nici o pădure fără să-i aplice codul silvic, nici o baltă nepescuită, nici o carieră neexploată. Cu un cuvânt, tot ce formează bogăție nesfârșită a regiunii dobrogene, a fost îndrumată și controlată — dezinteresat — de „DOBROGEA JUNĂ”. A activat în domeniul culturii, mână în mână cu miile de învățători și sutele de preoți, promovând astfel graiul românesc și credința strămoșească, fără jignirea cultelor străine. A strigat cu tărie atunci, când nedreptatea năpăstuiă pe Dobrogeni și a solicitat întotdeauna Justiției, să aplice legile și nimic mai mult de cât legile țării. A fost un fanatic susținător și iubitor sincer al a-matei române. În sfârșit „tot ce se mișcă în... țara aceasta: râul, ramul, neamul...” prieteni îi sunt „DOBROGEI JUNE” și aceasta o poate spune ori și cui și ori și când.

...Dar nimic nu se înfăptuește fără conducere luminată și sacrificii materiale imense. Nici „DOBROGEA JUNĂ” nu putea să existe, dacă lipsea Constantin Sarry. Nu se puteau răscoli mințile conducătoare ale României, ca să aprecieze, cu un ceas mai înainte, imensa valoare a Dobrogei. Fără Constantin Sarry, „DOBROGEA JUNĂ” ar fi rămas un copil părăsit, nefolositor societății umane. De aceea, când se rostește: „DOBROGEA JUNĂ” se aude: Constantin Sarry, iar când pronunți: Constantin Sarry, se aude: „DOBROGEA JUNĂ”!

...Dar ia să schișăm portretul acestui mare animator și constructor al Dobrogei: Om voinic. Sănătos. Cap — ce-i drept — frumos cu tot ce are în el. Blajin și bun, de te revoltă uneori. Harnic ca o albină. Iubitor ca un adult de 21 de ani. Sentimental fără pereche. Când Constantin Sarry constată, că ai făcut o faptă bună pentru Dobrogea, te sărută imediat și dacă-i vorbești ceva mai cu foc de suferințele Dobrogenilor, nu este exclus să-i vezi ochii umezi. Este firea lui simțitoare, călită la focul și obiceiurile trecute, care l-au forțat cu drept cuvânt, să susțină „Dobrogea Dobrogenilor”. Acesta este dar, d-l Constantin Sarry, a cărui sărbătorire o cinstim astfel. Il putem considera pe d-l Constantin Sarry, numai de 30 ani. De astăzi înainte idealul d-sale fiind aproape atins, se înțelege că „Dobrogea Dobrogenilor” nu va putea subsista fără să nu atingă în treacăt oarecari susceptibilități. Rămâne deci a termina cu o urare și o propunere: Urez d-lui Constantin Sarry, să trăiască spre a ne da ocazia să sărbătorim, cu sănătate și voioșia de acum, jubileul de 100 ani, al „DOBROGEI JUNE” și al d-sale personal, iar „Dobrogea Dobrogenilor” să se transforme în: „Dobrogea României”!

DI OMER HALID

In numele PRESEI MUSULMANE

Cu ocazia împlinirii a trei decenii de apariție a ziarului „DOBROGEA JUNĂ”, aduc omagiul meu personal, iar în calitate de reprezentant al presei turcești din Dobrogea, aduc salutul și sincerele ei felicitări și urări.

Această prăznuire a muncii și izbânzii de trei zeci de ani de luptă în viața gazetărească — prăznuire care încununează cu lauri de biruință activitatea marelui luptător dobrogean Constantin Sarry, o consider nu numai ca o sărbătorire a unei persoane, ci și ca jubilierea întregei conștiințe dobrogene. Căci, prin el începe trezirea conștiinței și demnității de cetățean și român a Dobrogenilor.

Noi, Turcii dobrogeni, salutăm cu tot entuziasmul pe prea simpaticul și prea iubitul nostru Sarâ Cizmelâ Memet Aga, care întruchipează în totul sentimentele cetățeanului turc dobrogean. El, nu numai cu numele întruchipează pe Turcul dobrogean, ci chiar cu faptele și cu condeiul lui, care i-au stat ca o pavăză și scut la vremurile de nevoe și tristețe. El este unul dintre cei puțini, care înțelege în adevăratul sens sufletul, psihologia cetățeanului său turc și a lucrat la consolidarea și cimentarea conviețuirii Dobrogenilor de diferite naționalități etnice și în special a concetățeanului său turc. A mers la nevoe chiar și până la sacrificiu. Aceste străduințe ale lui nu au fost în deșert, așa cum adineaori, prea onoratul meu confrate, d-l Dan Alecu, în prea frumosul său discurs, ne emoționase cu exemplele de devotament și civism ale cetățeanului de naționalitatea etnică turcă. Voiu aminti și eu de memorabilele date din 1918, când în fața comisiei internaționale, reprezentanții populațiunii turcești din Dobrogea, fiind întrebați: dacă nu ar fi de părere ca Dobrogea să fie stat autonom, sau cărui stat să aparție — ca element de preponderență și majoritar, votul Turcilor fiind decisiv, — ei nu s'au sfiit și fără a sta o clipă pe gânduri, au strigat cu hotărâre fermă: „Noi, nu vrem altceva decât cece am fost, suntem și vom fi, cetățeni și supuși ai statului Român!” Și votul lor a fost deciziv.

Dar, vremurile s'au schimbat. După vremurile bune au sosit vremuri de neajunsuri, de nevoi și de jale. În special populațiunea turcă din Dobrogea suferă greu, din care cauză au început puternice curente de emigrare. Durerea ei e prea adâncă și trebuie cercetată mai de aproape de adevărații prieteni. De aceea noi, nu ne îndoim că confratele nostru, ca și în trecut și întotdeauna, ne va da tot sprijinul său pentru alinarea durerilor acestor necăjiți cetățeni pașnici și loiali.

Iar astăzi, cu ocazia acestei prăzniri, aducem prinosul de recunoștință al populațiunii turcești din întreaga Dobrogea și urăm ziarului „DOBROGEA JUNĂ” și prea iubitului ei Director, ani lungi de viață și de izbândă ca până azi și de aci înainte.

D-I HALIL CADÂR

In numele MUSULMANILOR DIN DOBROGEA

Ca un membru umil al clerului Mahomedan din Dobrogea și ca un modest cititor de 20 ani, al celui mai vechiu ziar local „DOBROGEA JUNĂ“, m'am crezut dator, să iau parte, cu multă plăcere și cu inimă curată, la această frumoasă sărbătorire, împins fiind de un sentiment de dragoste și de iubire, față de această gazetă, care în decursul celor 30 ani de zile, a fost inspiratoarea ideilor frumoase, știind adesea ori să ne dea atenția cuvenită.

De aceia, d=lor, cu prilejul acestei sărbătoriri, mă fac interpretul fidel al clericilor mahomedani din Dobrogea și vă dau cea mai deplină și formală asigurare, că și ei își exprimă, cu acelaș respect și cu aceiași sinceră iubire și încredere, deplina lor solidaritate, cu sentimentele ce animă această înălțătoare reuniune.

Lumea Musulmană din Dobrogea este adânc recunoscătoare ziarului „DOBROGEA JUNĂ“, care, conștient de importanța rolului său în această parte a scumpei noastre patrii, a ținut, în diferite ocazii, să facă o operă utilă, prin publicarea de articole speciale, închinată corpului nostru ecleziastic și didactic musulman din Dobrogea.

„DOBROGEA JUNĂ“ a avut, deci, pentru noi, un rol covârșitor și destul de important.

Deaceia la sărbătorirea de azi, este de datoria noastră, să dăm o deosebită atenție distinsului și destoinicului director al acestui ziar, d=lui Constantin N. Sarry, care a scris mult și foarte documentat, în sprijinul atât al clerului și corpului didactic, cât și al întregului element musulman.

Domnule Sarry, sărbătorirea evenimentului cultural de astăzi ne bucură pe toți. Nu ne îndoim, că ne veți sprijini și în viitor, pe calea dreptății și conștienței.

Convins de aceasta, ridic glasul meu, în sănătatea d=vs., urând tot odată pentru scumpa noastră „DOBROGEA JUNĂ“, prosperitate și izbândă.

D-I J. P. ATANASOF

In numele COMUNITĂȚII BULGARE

Vă rog a=mi permite ca, puținele cuvinte ce voiu rosti acum, atât din partea mea — prieten și colaborator al d=lui Sarry — cât și din partea membrilor Comunității Bulgare din Constanța, să fie adresate direct sărbătoritului de azi.

Iubite Prieten,

A vrut Dumnezeu și neînfrânată ta perseverență, să putem încheia și sărbători astăzi 30 ani de trai ai gazetei, pe care tu ai înființat-o, ai finanțat-o, ai îndrumat-o. Sunt, așadar, 30 ani de zbcucium, de luptă și de energie desfășurate de tine, pentru asigurarea existenței primului ziar dobrogean, pe care tu, încă dela început, l-ai pus la dispoziția Dobrogei și Dobrogenilor, întru apărarea și promovarea intereselor lor.

Cu alte cuvinte, sunt 30 ani de muncă grea — aș putea spune chiar, de muncă silnică — dar muncă roditoare, muncă folositoare societății.

Eu sunt unul dintre aceia, care poate să spună cu mândrie astăzi: Am fost la debuturile „DOBROGEI JUNE“, căci dacă vei bine voi a-ți aduce aminte, cunoștința și prietenia noastră datează chiar din anul în care „DOBROGEA JUNĂ“ a văzut lumina. De atunci, an de an, zi de zi, și-am urmărit deaproape activitatea publicistică. Și sunt unul și dintre aceia, cari știu cu ce greutate ai avut de luptat, ce obstacole și cu ce piedici te-ai războit o viață de om, pentruca să realizezi minunea celor 30 ani de apariție neîntreruptă a „DOBROGEI JUNE“, pe cari astăzi îi sărbătorim.

Tu poți fi mândru însă, cu rezultatele operei, începută acum 30 ani. Ai reușit să faci din „DOBROGEA JUNĂ“ un organ sănătos și puternic, cu rădăcini înfipte în toate plaiurile dobrogene, de unde el își sugerează sucul spiritual; ai reușit să faci o gazetă cu suflet esențialmente dobrogean, iar cititorii, prietenii și admiratorii tăi, strânși aci în număr așa de impunător, îți dau cea mai strălucită dovadă de dragostea lor.

Anii trec. Incepem să le simțim greutatea, noi aștia, contemporani cu începuturile „DOBROGEI JUNE“. „DOBROGEA JUNĂ“, însă, tot jună și viguroasă a rămas. Și sunt convins că tot „jună“ va fi și după alți 20 ani, la a căror sărbătorire eu de pe acum mă invit.

Am, iubite prieten și plăcuta însărcinare să-ți prezint urări călduroase din partea membrilor Comunității Bulgare — toți Constanțeni și Dobrogeni băștinași, cari te apreciază și te iubesc. Ei îți prezintă aci un dar mic și modest în amintirea zilei de astăzi: e un stylo, simbol al profesiei de scriitor, pe care tu ai știut să o cinstești în totdeauna.

Și acum, domnilor, rog să vă uniți cu mine pentruca, împreună, să golim paharul în prosperitatea ziarului „DOBROGEA JUNĂ“ și în cinstea și sănătatea eminențului gazetar, iubitul nostru prieten, Constantin Sarry.

D-I GHERMAN ADELSTEIN

in numele COMUNITĂȚII ISRAELITE

Populațiunea evreiască din Constanța ia parte cu toată însuflețirea la prea meritoasa sărbătorire a d-vs., cu ocazia împlinirii a trei decenii de îndreptățită existență a ziarului „DOBROGEA JUNĂ“, care în tot acest răstimp a îmbrățișat și susținut, prin mâna sa până a directorului său, d. Const. Sarry, toate marile chestiuni de ordin general, cari au contribuit la ridicarea și înflorirea regiunii dintre Dunăre și Mare, făcându-și în același timp un apostolat din propovăduirea spiritului de armonie și înfrățire între toți cetățenii, conlocuitori din această provincie.

Un jubileu de 30 ani pentru un ziar din provincie, îl apreciem la justa lui valoare. Este o realizare pozitivă, clădită pe greutate de neînălțurat, iar învingătorului i se cuvin toată considerațiunea și toată lauda.

Ca un semn al recunoștinței noastre, la care fecunda d-vs activitate v'a dat cu

prisosință dreptul, vă rugăm, iubite domnule Sarry, a primi din partea noastră această mică atențiune. (Înmânează un frumos ceasornic)

Urăm ziarului „DOBROGEA JUNĂ” să-și păstreze aceeași linie de conduită și mai departe, iar d-tale, domnule Sarry, cu ajutorul lui Dumnezeu, să puteți serba cu aceeași voieșie, semicentenarul ziarului ce-l conduceți cu mult suflet și cu multă înțelegeră, pentru nevoile celor ce vă înconjoară.

Să trăiți domnule Sarry, la mulți ani!

D-I C. MANOS

În numele COMUNITĂȚII ELLINE

Sărbătorim astăzi pe d-l Constantin Sarry, ca pe cel mai vajnic reprezentant al presei dobrogene, care, după o trudnică și laborioasă activitate de 30 ani, a știut să lupte și să înfrunte mii și mii de obstacole în cariera sa de gazetăr, atât de spinoasă, pentruca să ajungă la o etapă care a însemnat ceva pentru binele, atât al acestui colțisor ce se numește Dobrogea, cât și pentru binele întregii Țări Românești.

Zi de zi, cu toții, citind în gazeta sa „DOBROGEA JUNĂ” articolele sale pătrunse de un spirit adânc-judicios, am admirat calitățile sale, am admirat pe cetățeanul cu curajul neprecupețit, care nu s'a abătut nici o dată din calea cea dreaptă, așa cum a făurit-o în sufletul său nobil și în mintea lui limpede.

Comunitatea Ellină din Constanța, mândră de origina sărbătoritului, crezând de a sa datorie să ia parte la acest jubileu de 30 ani de gazetărie neîntreruptă, al celui mai reprezentativ cetățean dobrogean, ce este d-l Const. Sarry, sărbătoritul de astăzi — exprimă prin noi, cele mai sincere și călduroase urări, pentru a continua cu aceeaș râvnă frumoasa sa carieră, atât de folositoare pentru cultura dobrogeană cât și pentru binele obșesc al întregii Țări Românești.

Ridic paharul în sănătatea d-lui C. Sarry.

D-I E. SEEFRIED

În numele POPULAȚIEI GERMANE

Imi permit a lua cuvântul în numele cetățenilor români, de origină germană, din Dobrogea, cari nu pot lăsa să treacă această frumoasă sărbătorire, fără să nu-și amintească de importantul concurs, ce l-au avut în totdeauna în d-l Constantin Sarry și valorosul său ziar.

Ne reamintim cu recunoștință de demersurile energice făcute de d. Sarry, mergând de atâtea și atâtea ori în delegațiune, până și la Acela, Care a fost protectorul Dobrogenilor, am înțeles pe Marele Rege Carol I!

Grație acelor intervențiuni, prin grai și scris, am putut dobândi, noi, deplinătatea drepturilor noastre cetățenești.

De aceia noi, Românii de origină germană, știm să prețuim și să nu uităm nici odată binele ce ni s-a făcut.

Felicitând în numele cetățenilor români de origină germană, ziarul „DOBROGEA JUNĂ” și pe Directorul ei, d. C. Sarry, cu ocaziunea împlinirii a 30 ani de muncă încoronată cu atâtea succese, îi urăm viață lungă, ca să poată continua opera de înfrățire și progres în provincia noastră, întru mărirea scumpei noastre Patrii — România Mare.

Să trăiască!

D-I GR. TRANCU-IAȘI

Fost Ministru

Pentru ca să poți prețui munca și devotamentul cui=va, trebuie să te pui în „ambianța” respectivă, s’o cunecști.

Am trăit în provincie. Cunosc „atmosfera” ei.

Știu cu câtă greutate se luptă, știu cu câte sacrificii o poți învinge.

Profesorul Sanielevici scria unde=va, că intelectualul în provincie este ca o monedă cu reliefuri noi. Supără pe cei ce o iau în mână. Dacă nu faci la fel cu ei, nu te „mistuie”. În mod general *trebuie* să joci cărți și să iai un păhăruș mai mult, alt=fel...

Când mediul te învinge, când moneda nu mai are reliefuri, nu mai supără pe nimeni, dar vai! Sunt mii, cari rezistă mediului! Sunt mii, cari cu sacrificii pe care le cunoaște numai cel ce le=a trăit, poate să urmărească o idee, o năzuință, un ideal!

M=am oprit asupra acestor reflecțiuni, gândindu=mă la munca și la jertfa zi de zi pe care trebuie s’o facă cel ce=și pune în minte să scoată o gazetă în Constanța.

De câte ori zgomotul valurilor lovite de stâncile malurilor nu era la fel cu tu=multuoasele gânduri bune lovite de piatra indiferenței generale, a preocupărilor de fiecare zi a celora, către care te adresai.

De câte ori descurajarea, ca un val înalt, nu amenința să ascundă în adâncul mării ori ce nădejde, ori ce pornire!

Iată de ce prețuiesc pe cel ce luptă, pe cel ce prin credință învinge, pe cel care întocmai ca „Le Passeur d’Eau” al lui *Emile Verhaeren*, trece „dincolo”, deși poate în drum lopeșile îi sunt sfărmate.

Am evocat tocmai această imagine a marelui poet flamand, pentru că sunt în preajma convorbirilor cu deputatul socialist Pîérard, asupra optimismului și dorinței de viață a poezilor belgi.

Iată pentru ce sunt alături de cei, ce sărbătoresc pe cel mai vechiu ziarist dobrogean.

Într’o zi, pe când eram ministru, mi s’a spus că la Constanța era să fiu huiduit, pentru că susțineam Galații.

Și viața Galațiilor, și viața Constanței sunt la fel. Cel ce a cunoscut bine Galații, poate vorbi de Constanța, ca și când ar fi trăit aicea.

Toate sunt în funcție de ritmul în care bate viața intelectuală, viața economică a țării.

Trăit la Galați, pot să=mi dau seama de sacrificiile, de munca de credință și de devotamentul celor din Constanța.

Sarry e unul din cei ce au adus la altarul patriei lumina și căldura sufletului lui.

Din aceste „prinoase“ aduse și la Dunăre și la Mare se realizează acel total, care înseamnă pași înainte în viața țării noastre.

Am auzit că punerea laolaltă a celor spuse cu prilejul jubileului, aprecierile asupra activității d-ului Sarry, constituie singura avere pe care el o lasă copilului său.

E cea mai mare avere, îl asigur.

Atâta rămâne după viața scurtă pe care o trăim : ceia ce am putut da, cecece am creat. E un paradox dar e așa !

D-I SCIPIO VULCAN

Ajutor de Prlmar al Municipiului

Când am primit invitația de a participa la prânzul jubiliar al „DOBROGEI JUNE“, am avut o deosebită satisfacțiune și mulțumire lăuntrică.

Din această cauză, lăsând la o parte orice motive și trecând peste orice considerațiuni, am înțeles să mă ridic deasupra oricăror micimi omenești, să dau Cezarului ce este al Cezarului și să mă unesc din tot sufletul la sărbătorirea marelui animator al „DOBROGEI JUNE“, exprimând cel mai profund omagiu și desăvârșită admirațiune pentru opera înfăptuită acum trei decenii.

„DOBROGEA JUNĂ“, ale cărei origini au fost modeste — și dacă îmi îngăduiți expresiunea — umile, demonstrează faptul că, de multe ori, operele intelectuale și morale cele mai puternice, cele mai rezistente, au începuturi timide și modeste, datorându-și existența nu atât puterii banului, cât voinței animatorilor, pentru că și animatorul „DOBROGEI JUNE“ nu a fost bogat decât în energie.

Va fi avut multe de înfruntat în noianul timpurilor, multe amărăciuni și mai puține bucurii, dar prin toate adversitățile „DOBROGEA JUNĂ“ a isbutit să străbată cele trei decenii, ajungând la o maturitate, pentru care a binemeritat de la Constanțeni și Dobrogeni.

După expirarea lapsului de timp, care înseamnă 30 ani de viață glorioasă, „DOBROGEA JUNĂ“ are dreptul să aparțină nu numai Dobrogenilor, cum de la început și-a creat deviza înființătorul ei, ci literelor românești, cărora le face o deosebită cinste.

Nu ași avea un cuvânt mai frumos pentru „DOBROGEA JUNĂ“, de cât să-i doresc să devină centenară și atunci să rămână „jună“ prin vigoare, adevăr și patriotism.

Și pentru că este bine ca în lupta pe care o duce omul cu veșnicia, să fie reținută clipa prezentă, care înseamnă un popas glorios, am o propunere de făcut : *Din această „DOBROGE JUNĂ“, care constituie prima arhivă, primul magazin istoric, al scumpei noastre Dobroge, să se extragă aceea ce este mai caracteristic și să se alcătuiască un volum festiv, în care să se cuprindă : Luptele pentru dobândirea drepturilor Dobrogenilor, Războiul pentru întregirea neamului și Frământările politice din acest colț de țară, reînviindu-se figurile atâtor scumpi dispăruți.*

Cum această lucrare este destul de costisitoare și nu poate împovăra umerii creatorului și animatorului „DOBROGEI JUNE“, pe aceste timpuri critice, propun ca din contribuțiunea fiecăruia lucrarea să-și vadă aurora, fapt pentru care mă înscriu, în chip umil, cu suma de lei 1.000, măbind contribuțiunea în caz de necesitate.

Să trăiască „DOBROGEA JUNĂ“ și părintele ei, Constantin Sarry !

D-I VASILE LEPĂDATU

Președintele Partidului Național-Tărănesc

Sărbătorirea de față ne dă o deplină satisfacțiune, aceia de a comemora o creațiune, de a recunoaște o acțiune și o existență dobrogenească, la jubileul de 30 ani al „DOBROGEI JUNE”. Cu trei decenii înainte, era ridicol să se poată crede că vom azista la o asemenea manifestație, iar astăzi este imposibil de crezut că numai cu trei decenii în urmă, eram atât de departe de realizarea pe care o trăim.

Plecând dela cunoașterea exactă și amănunțită a problemelor dobrogene — din deslegarea cărora și-a făcut scopul apariției ei — „DOBROGEA JUNĂ” s'a identificat cu ele și cu un curaj demn de subliniat, a propus cea mai echitabilă deslegare a lor, aceia în spiritul dobrogean și în interesul național. Datorită acestui spirit, din recunoașterea căruia și-a făcut o obligațiune, a putut trece peste toate greutatele inerente ce se pun în calea unui ziar și mai ales a unui ziar de provincie.

Desigur, în lunga și fericita sa carieră, „DOBROGEA JUNĂ” a avut să fie martoră și foarte adesea copărtașă, la evenimentele din cele mai de seamă din viața provinciei noastre. Astfel am datoriat să spun, că partidul din care am onoare să fac parte, s'a întemeiat aici, la Constanța și prin activitatea d-lui Constantin Sarry și că „DOBROGEA JUNĂ” dela început și-a pus coloanele la dispoziția noastră, în acele neuitate timpuri, când „țărăniști” însemna dușman al țării.

Căile noastre s-au despărțit mai târziu: partidul a rămas deoparte; d-l Constantin Sarry și ziarul de altă parte. Am fost chiar și adversari în cursul vremii. Dar am fost adversari cari ne-am respectat, pentru că fiecare am rămas credincioși pe pozițiile noastre și n'am uitat că luptăm pentru ridicarea aceleiași țărâni și aceleiași provincii.

Astăzi, după 30 ani dela aparițiunea „DOBROGEI JUNE”, declar că atât cât îmi va fi în putință, ori unde și ori când, voi da sprijinul meu acestui ziar, care va trebui — în interesul superior al Dobrogei și al ideilor în serviciul cărora s'a pus — să rămână în afara ori căror pasiuni trecătoare, deasupra luptelor zilnice și slujitor direct al unei independențe creatoare.

Partidele politice, în lucrările lor zilnice și devotamentul cu care servesc ideile în slujba cărora s'au pus, pot câteodată să treacă dincolo de limita cuvenită și să exagereze situațiile. Nu e de dorit, se poate însă întâmpla. Rolul politic și social al Presei însă, este ca tocmai, printr'o supraveghere imparțială a oamenilor și a faptelor, să servească ca regulator al vieții politice și publice. Iată pentru care motive, Presa serioasă și a căreia activitate înseamnă o glorie și ne impune admirația, este obligată către ea însăși și către scopurile pe cari le servește, să stea senină în afara luptelor și să intervină pilduitoare în momentele grele.

Cu aceste gânduri și mărturisiri, închei urând ziarului și d-lui Constantin Sarry viață lungă și continuă prosperare.

D-I AUREL VULPE

Președintele Partidului Țărănist-Radical

Ați venit aci, domnule Molin — spuneți în articolul dvs. apărut în numărul festiv al „DOBROGEI JUNE” — să pătrundeți și taina existenței glorioase de 30 ani a acestui ziar. O veți afla. Activitatea lui Constantin Sarry, este înfățișată astăzi sub multiplele ei aspecte.

Iubite domnule Sarry, îmi veți îngădui să răspund acestei explicabile curiozități a d-lui Secretar general al Federației Presei din provincie, cu citate din lucrarea d-vs., scrisă în anii grei la Mina Pernic, unde vă aflați prizonier în vremea marelui războiu.

Aci, în restriște, amintindu-vă de o povadă a înțeleptului Solomon — ca să fiu exact, cartea VI versetul 20 — ați scris pentru fiul d-vs. din depărtare o serie de scrisori, adunate apoi într'un volum, pe a cărui copertă stă imprimat cu negru „Zile Cernite“ și cu verdele speranței „Zile de Nădejde“.

Desăvârșite ca formă și cu mult adevăr ca fond, aceste sfaturi de părinte desvăluiesc întreg chipul d-vs. de a înțelege viața și mijloacele prin cari se pot birui scâderile și vicisitudinile ei.

Și iată cum, prin muzica versurilor, află taina ce voești să pătrunzi.

Drept piatră de unghiu ați așezat dragostea de părinți și mai presus de toate credința — fără de care nimic nu este cu putință; crede „ca să găsești la o nevoie puteri de viață pururi noi“.

Lângă credință, aproape, stă cea mai înaltă dintre virtuțile creștine, iubirea, care constituie după Pavel „legătura sufletească ce asigură desăvârșirea“.

Iubește-ți aproapele, stimează-l, dar nu uita însă, că de multe ori „pentru nimic, amicul inamic devine și inamicul bun amic“.

Sfătuești apoi sinceritatea și curajul, ce ți-au fost întotdeauna proprii. Într'adevăr, în lunga d-tale carieră, ai numit lucrurile cu adevăratul lor nume: „coloana vertebrală ți-a fost întotdeauna dreaptă“, nicidecum nu te-ai ascuns sub masca lașă a anonimatului și ai semnat întotdeauna, deși poate de multe ori nici nu era nevoie — stilul viguros, verva și ironia tăioasă, trădând dela cele dinfăi rânduri pe scriitorul articolului.

„Să ai curajul faptei tale și al opiniunii drepte,

„Oricâte sulii inamice ar fi spre tine să se 'ndrepte!“

Credință, iubire, sinceritate, curaj și, ca ultim consiliu, „recompensa faptei tale să ți-o găsești în conștiință“.

Iată, în scurte cuvinte, pentru ce, în ciuda vremurilor și a greutăților de tot felul „Dobrogea“ rămâne veșnic „Jună“, iar directorul ei păstrează — doar are sânge de „delibaș“ în vine — zâmbetul și semeția biruitorului.

În lupta de fiecare clipă, el își aduce aminte că și pe vremuri perceptorul, etern neîndurător, pentru neplata datoriilor la fisc, dispunea vânzarea fotoliului lui Costache Rosetti din redacția „Românului“, iar Cesar Boliac, ca să-și susțină „Trompeta Carpaților“, asista rece la vânzarea colecției tablourilor sale de preț.

Dar dorința mea a fost, cetind cele câteva versuri răzlețe, să subliniez rolul important pe tărâm cultural în provincia noastră al lui Constantin Sarry.

Zațul așezământului său a slujit la imprimarea celor mai de seamă lucrări și reviste ce au apărut în decursul vremii aci, la Constanța.

Autorii scrierilor au găsit întotdeauna la „DOBROGEA JUNĂ“ nu numai litera potrivită din vingarac, dar și dragostea din sufletul tipografului. Și mai fericit de cât scriitorul pare estetul Sarry, când vede apărând lucrarea, astfel precum el a dorit-o, de sub teascurile tiparniței sale. El însuși și înzestrat cu osebit talent, a îmbogățit literatura prin scrieri de valoare, în care predomină specificul dobrogean. Această particularitate o observăm și în discursurile sale politice, unde aduce nota sa cu totul aparte.

O anecdotă, o amintire legată cu îndemânare de restul cuvântării și reușește astfel să dea discursului formă originală și captivantă.

Ca gen literar, Constantin Sarry face parte din școala romanticilor. Romantic în stil și în ținută. Ochi visători, pălăria cu borduri mari, lavaliera fluturândă și o floare la butonieră, pe care nimeni nu a avut eleganța să i-o înflorească altfel.

Nu m'aș fi mirat ca în anii tinereții sale să fi arborat și jiletca galbenă a lui Théophile Gautier, mărturie supremă a independenței și a nerespectării unor reguli socotite de romantici ca învechite.

O informație în ziare anunță că în multe părți din țară acum, în toamnă, trandafirii înfloresc din nou, pare cu mai multă vigoare decât chiar în primăvară...

Ridic paharul meu, pentru prosperitatea „DOBROGEI JUNE“, în cinstea și în sănătatea lui Constantin Sarry.

D-I NICOLAE CHIRESCU

Președintele Partidului Național Democrat
și al Ligei Culturale

Am răspuns cu bucurie la această înălțătoare agapă, în care se preamărește munca intensă a unui devotat din tinerețe intereselor publice ale Dobrogei, prima provincie adusă la sânul patriei române și mă bucur și mai mult, când văd cât de reușită este această sărbătorire a unei munci dovedită prin acea operă trainică, numită „DOBROGEA JUNĂ“, care de trei decenii este tribuna liberă, cu rezultate pozitive fericite pentru Dobrogeni. Desigur că coincidența cu congresul al treilea al Federației Presei din provincie nu este de cât tot un omagiu adus aceluia, care, astăzi prin aclamații unanime, a fost proclamat vicepreședinte al acestei forțe de publicitate.

Domnilor, în activitatea mea publică, pe care am putut și eu să o dezvolt în provincia mea natală, Dobrogea, am avut, încă din tinerețe, întâlniri cu sărbătoritul nostru de astăzi și n'ași voi să amintesc decât conlucrarea sub sfatul și controlul aceluia, care a fost marele prefect al județului Constanța, Inginerul Scarlat Vârnav. Și nici ogorul gazetăresc nu mi-a fost strein, căci am scos și eu câțiva ani o gazetă, mai mult politică.

Iar dacă nu mă număr printre colaboratorii „DOBROGEI JUNE“, este, și fără să fac o notă discordantă astăzi, o mărturisesc cu toată sinceritatea, pentru că eu unul, deși Dobrogean prin naștere și prin origină, nu am putut primi în întregime lozincă „Dobrogea a Dobrogenilor“. Nu înțelegeam această autonomie, acest separatism, când știam cu câte sacrificii și cu ce schimb, Dobrogea a fost adusă la mama ei. Nu puteam înțelege, de ce Ardeleanul sau Mocanul, cum îi spunem noi, să nu poată răsbi în Dobrogea, după cum nu puteam admite ca Dobrogeanul să nu se poată valorifica în Moldova, sau în Oltenia, etc. Cum puteam noi coloniza și româniza Dobrogea, dacă am fi închis granițele ei, Macedoneanului, Olteanului sau celorlalți Români din alte provincii? De altfel, această lozincă a fost ținută în seamă, căci constat că chiar astăzi, aici, sunt foarte mulți frați din diferite provincii.

Domnilor, dar eu am venit astăzi și pentru alt motiv :

Bătrâna societate românească „Liga pentru unitatea culturală a tuturor Românilor“ luând cunoștință de sărbătorirea lui Constantin Sarry și a operei lui „DOBROGEA JUNĂ“, s'a întrunit în mod special, Joi seara, în localul său din Constanța, și apreciind, așa cum se cuvine, o muncă neîntreruptă de trei decenii și plină de atâtea riscuri, mi-a dat delegația să spun și cuvântul Ligii la această agapă.

Domnilor, mulți încearcă și până la un punct reușesc, să scoată o gazetă. Dar

repede își dau seama ce lucru greu și migălos este această activitate. Zi de zi, ceas de ceas, trebuie să stai în slujba ei. De aceia sunt așa de puține gazetele care rămân. Dacă ne gândim că chiar în București, capitala țării, așa de puține gazete au ajuns la 30 ani, abia atunci ne convingem că Constantin Sarry a trebuit să fie înzestrat cu calități speciale, ca să poată, într-o provincie mai totdeauna oropsită, să atingă cu opera lui atâția ani, cu atâtea ceasuri, care mai toate aduceau, mai ales pe timpuri, atâtea necazuri. Constantin Sarry este gazetar înăscut, înclinațiunile lui gazetărești sunt inerente sufletului său, iar dacă acestea toate le-ar fi dirijat în alte direcțiuni, desigur că s'ar fi bucurat de multe onoruri și demnități.

Domnilor, în numele meu și al Comitetului Ligii Culturale din Constanța, închin pentru sărbătoritul Constantin Sarry și i urez viața de peste o sută ani, pe care a anunțat-o, iar opera lui „DOBROGEA JUNĂ” să treacă prin secole. Il felicit și pentru demnitatea de vice-președinte al Federației presei din provincie, ce i s'a atribuit astăzi prin aclamațiuni, ca un omagiu binemeritat dela colegii lui și vă felicit și pe dvs. care ați știut să dați amploarea cuvenită acestei aniversări.

D-I Dr. M. ISĂCESCU

Președintele „Frontului Românesc”

Numai cine nu a scris niciodată vreun rând, nu poate să-și dea seama de câtă eroică încordare a trebuit d-lui Const. Sarry pentru a învinge împrejurările; câtă voință — mereu reîmprospătată pentru a urmări și a îndruma freamătul și reacțiunile opiniei publice — acest critic sever și capricios; câtă muncă, perseverență, sentiment și concepție pentru a asigura, nu numai existența dar și apariția regulată a „DODROGEI JUNE”.

Implementind viața cu realitatea, ai reușit domnule Sarry, să răzbați puternic în viața acestei provincii și astăzi când „DOBROGEA JUNĂ” își serbează 30 de ani de existență, dacă am socoti toate greutățile întâmpinate și învinse, dacă am înșira cronologic tot progresul realizat, am avea istoricul ultimelor trei decenii al provinciei noastre.

N'a fost fapt, n'a fost idee, n'a fost dorință, care să nu-și fi găsit ecou în această tribună a d-tale.

Urez existență lungă „DOBROGEI JUNE”, iar d-tale îți doresc să prezidezi serbările cinquantenarului presei provinciale și a existenței ziarului d-tale.

D-I TRAIAN CONSTANTINESCU

Vicepreședintele Partidului Poporului

„DOBROGEA JUNĂ”, simpatica gazetă dobrogeană, a împlinit 30 ani de existență. A conduce zi de zi o gazetă 30 ani, înseamnă o adevărată luptă de erou!

Numai cine cunoaște greutățile tehnice, materiale și intelectuale, prin care trece o gazetă, numai acela e în măsură a judeca efortul făcut.

Publicul — acest copil capricios, sau mai bine zis răufăcios — nu iartă. O gazetă în primul rând trebuie să placă. Apoi să intereseze. Apariția ei trebuie să fie așteptată, cum ai aștepta o mamă scumpă, o soție devotată sau un copil răfăcut.

Ei bine, dragă Sarry, când am citit prima oară „DOBROGEA JUNĂ”

fără să te cunosc, am zis: Bună conducere — frumos și înălțător scop. Și nu m'am înșelat. Lupta pe care o duci și victoria ce ai obținut — „Dobrogea Dobrogeanilor“ — e idealul împlinit, al unui adevărat om de inimă și patriot.

Numai atât dacă ar fi și încă ți-ai făcut datoria de bun cetățean al scumpului pământ dobrogean!

Dar de pe tribuna gazetei tale, la fiecare minut răsună tumultos trompeta.

Atâtea lupte, atâtea neazuri, atâtea răscoliri de suflete, în cât ecoul metalic al sunetului din trompetă, răsună vijelios peste hotarele Dobrogei noastre. E sufletul tău mare, identificat cu gazeta ce o conduci cu atâta îndărătnicie!

Ești un om fericit! Nu te gândeai decât la clipa aceasta, când în jurul tău, ne-am adunat o imensă lume de prieteni și admiratori din toate păturile sociale — ca să-ți aducem prinosul de recunoștință și încurajare pentru tot ce ai făcut pentru Dobrogea noastră! Câți din noi ne putem bucura de această clipă!!

Pentru ea ai muncit — Dumnezeu ți-a ajutat s'o trăiești.

Toți ne bucurăm de fericirea ta și îți urăm sincer, viață lungă!

D-I AUREL BUTU

Președintele Partidului Național Agrar

Din copilărie încă, mă atrăgea ceva necunoscut spre meleagurile Dobrogei.

În sufletul meu, simțeam nevoia să viu alături de frații Transilvăneni, cari au colonizat și românizat această provincie.

Sosit între d-voastră, am cunoscut bine și pe băștinașul dobrogean, pe care, în afară de mici excepțiuni, l-am găsit legat de acest pământ și cu dragoste de țara și de neamul românesc.

Sunt exact 30 de ani, când, într'o seară, la o mică petrecere, te-am cunoscut și pe tine, prietene Sarry.

Îmi amintesc cum, toată noaptea, mi-ai vorbit de gazeta ta, care atunci luase ființă.

Ne vorbeai cu multă însuflețire de drepturile Dobrogei, de tirania administrativă, de toți nechemății trimiși să civilizeze, să românezeze și să gospodărească acest ținut și căutai să convingi pe toți că, numai prin scris, printr'o gazetă a noastră, a Dobrogeanilor, ne vom putea apăra și impune doleanțele noastre.

Sunt trei zeci de ani, de când, zi de zi, ai scris și ai apărat drepturile Dobrogeanilor.

Noi cari te-am citit și ți-am urmărit neîntrerupt activitatea ta de ziarist, putem să afirmăm că nu te-ai abătut o iotă dela primul tău jurământ: Dobrogea Dobrogeanilor!

Iată de ce toți prietenii te sărbătoresc, așa cum se cuvine, cu cinste și cu laude, pentru munca ta neobosită.

La urările altora adăog și eu pe ale mele, în plus făgăduiala de a participa, în 1954, și la banchetul de 50 ani al tău și al „DOBROGEI JUNE“.

D-I I. TEODORESCU-VALAHU

Președinte al Uniunii Agrare și Decan
al Baroului Constanța

Sărbătorirea de azi a întemeietorului, scriitorului și directorului „DOBROGEI JUNE“, pentru 30 ani de existență a ziarului și de activitate a conducătorului ei, nu este numai o cinstire a ziaristului ci și un eveniment al provinciei noastre.

Trei zeci de ani de luptă a unui ziarist și mai ales a unui ziarist de provincie, este un efort supraomenesc, iar 30 ani de apariție a „DOBROGEI JUNE“, este poate unicul exemplu al presei periodice de provincie.

Trei zeci de ani de perzistență în slujba aceluiași ideal întru apărarea provinciei noastre scumpe, este de sigur cel mai frumos omagiu, pe care ziaristul C. Sarry l-a putut aduce presei noastre.

Trei zeci de ani de rezistență, fie într'o ofensivă viguroasă și de talent contra unor obiceiuri criticabile politicianiste, fie ripostând atacurilor celor loviți, constituie desigur titlul cel mai sigur al gazetarului de rasă, rătăcind într'un mediu prea restrâns pentru resursele lui de combativitate și de expunere.

Trei zeci de ani de luptă pentru ridicarea Dobrogei constituiesc desigur temeiul îndreptățit al grandioasei sărbătoriri de azi.

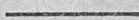
Sărbătorim azi „DOBROGEA JUNĂ“ — operă, ce constituie mândria ziaristului și directorului ei C. Sarry.

Sărbătorim „DOBROGEA“, care, grație talentului conducătorului ei, rămâne veșnic „JUNĂ“, ca și pe directorul ei, care grație sănătății lui, rămâne acelaș.

Sărbătorim pe gazetarul eminent, pe prietenul de multe ori pătimăș, totdeauna de inimă, pe intelectualul fin, a cărui cultură are la bază științele juridice și economice.

Sărbătorim pe ziaristul, care este și avocat, căci noi avocații îl revendicăm ca al nostru, deși el nu a făcut uz de cunoștințele lui juridice la bară, ci numai ca ziarist, căci ziaristica i-a absorbit întreaga sa activitate.

Ca Decan al Baroului de Constanța, unindu-mă în totul cuvintelor calde spuse până acum de vorbitorii ce m'au precedat, doresc cordial „DOBROGEI JUNE“ succese continue crescânde și sănătate directorului ei.

SALUTUL

ORGANIZAȚIILOR PROFESIONALE

D-I PETRE N. BĂRZAN

Vicepreședintele Camerei de comerț și industrie

Cu ocazia împlinirii a trei zeci de ani de existență a ziarului „DOBROGEA JUNĂ”, sărbătorim astăzi greua muncă, fără de preget, depusă de amicul Constantin Sarry pentru propășirea acestui organ dobrogean, care a luat ființă acum trei decenii din nevoile și revendicările noastre juste, precum și pentru apărarea intereselor economice specific dobrogene.

Unul din cele mai însemnate puncte din programul, care a fost debătut și pentru care a luptat, ba pot zice chiar pentru care a luat ființă acest ziar, a fost lupta energetică și susținută pentru acordarea drepturilor politice Dobrogenilor, — luptă pe care a dus-o până la isbânda finală și pentru care noi, toți Dobrogenii, îi suntem recunoscători.

Iubite amice, noi, ca Dobrogeni, ne mândrim cu ziarul nostru „DOBROGEA JUNĂ”, care, grație fie, muncii și luptei tale perseverente, pentru apărarea intereselor dobrogene, a atins o vârstă, pe care prea puține ziare au atins-o.

D=lor, amicul nostru Constantin Sarry, pe lângă activitatea ziaristică, s'a ocupat întotdeauna și de chestiunile economice, reprezentând chiar viața economică a Dobrogei, pe care a constituit-o în calitate sa de Președinte al Camerei de Comerț și Industrie din Constanța. Camera de Comerț și Industrie, prin glasul meu, în lipsa d=ului Președinte Căpitan Nic. Ștefan, care fiind reținut în altă parte nu a putut lua parte la această înălțătoare sărbătoare, prin glasul meu, zic, vă aduce omagiile și felicitările acelei instituții, dorindu-vă prosperitate ziarului și d=vs. sănătate, ca să ajungeți să sărbătoriți și semi-centenarul acestui valoros ziar.

D-I GHEORGHE ȘTEȚCU

Președintele Sfatului Negustoresc

În această frumoasă și impunătoare sărbătoare dobrogenească, sunt multe de spus, în fața omului și operei sale, care, timp de 30 ani, a stat strajă neadormită în serviciul Dobrogei și al Dobrogenilor.

Faptele vorbesc dela sine, nu pot fi recapitulate pe scurt. Opera de cetățean și de ziarist a lui Constantin Sarry este prodigioasă; curajul civic cu care a îmbrățișat în totdeauna interesele generale ale provinciei noastre, este aproape neegalat și noi toți, cari ne-am adunat aci, ori câtă dragoste am avea, nu putem face decât să constatăm evenimentul fericit în viața socială a Dobrogei noastre și să aducem omului și operei sale, priinosul nostru de recunoștință, prin calde și sincere cuvinte de mulțumire și îmbărbătare.

Vorbesc aci în fața d=vs. ca sincer admirator al ziaristului dobrogean Constantin N. Sarry, printre prietenii căruia am cinstea să mă pre număr cu mulți ani în urmă, încă din timpul prefectoriatului marelui Român SCARLAT VĂRNAV, căruia județul Constanța îi datorește mult, pentru activitatea sa socială și culturală, dar care murind a fost uitat cu totul. Vorbesc și ca delegat al Sfatului Negustoresc Constanțean, care a ținut să participe la sărbătoarea de astăzi a prietenului și membrului său din Comitet, Constantin Sarry.

În această dublă calitate, îmi permit a aduce mulțumiri sincere sărbătoritului nostru, să-l felicităm pentru munca săvârșită și să-l asigurăm de tot devotamentul nostru.

Sfatul Negustoresc prețuește, în adevărata ei valoare, opera românească săvârșită de ziaristul Const. N. Sarry, timp de 30 ani, în folosul cauzei românești din această parte a țării. Facem constatarea că d=sa a stat neclintit în slujba Dobrogei și a Dobrogenilor timp de 30 ani și prin aceasta a binemeritat dela noi.

Răspłata ce=fi aducem astăzi, prin dragostea noastră, exprimată în cuvinte calde, este desigur pentru d=ta, prietene Sarry, motiv puternic de mulțumire sufletească și de îmbărbătare în viitor.

Astăzi, Const. N. Sarry capătă dela noi o procură în alb pentru activitatea sa viitoare și îi dorim încă mulți și buni ani, spre a străjui mai departe la postul de onoare.

Vă rog, onorată asistență, să uniți glasul d=vs. cu al meu și să strigăm din inima curată :

Trăiască Constantin N. Sarry, iar opera sa, să înflorească !

Domnilor, Sfatul Negustoresc, secțiunea Constanța, asociațiune profesională, care înglobează în sânul ei totalitatea comercianților constanțeni, expresiune sinceră a comerțului românesc și dobrogean, care își exprimă prin glasul meu, cu deosebită plăcere, bucuria, că un congres, care prin numărul și calitatea participanților, prezintă o mare importanță în viața socială, a ales ca loc de întâlnire orașul nostru Constanța și în numele lui, vă aduce salutul nostru de bună venire.

Congresul d=vs. constituie pentru noi, Constanțenii în general și mai ales pentru comercianți și industriași, factori ai vieții economice, o fericită ocazie de cunoaștere reciprocă.

Noi avem prilejul să ne manifestăm toată grațitudinea față de presă, care în toate împrejurările ne=a dat un neprețuit concurs, luându=ne apărarea ori de câte ori ne=am agitat pe terenul revendicărilor noastre, ori de câte ori am cerut măsuri de îndreptare și ocrotire a comerțului românesc și pentru libera dezvoltare a transacțiilor, astăzi împiedicate prin o serie de măsuri vexatorii și une ori chiar abuzive.

D=vs. domnilor Congresiști, vi se oferă ocazia, prin contactul direct cu realitățile, să ne cercetați orașul și portul, al cărui utilaj economic, ca poartă de intrare a schimburilor economice, interesează întreaga țară, întreaga economie națională.

Veți putea sesiza, palpabil, progresele realizate și nevoile viitoare ce se cer a fi imperios satisfăcute.

Să=mi îngăduiți câteva cuvinte asupra orașului și portului nostru, ai cărui oaspeți dragi ne sunteți.

La 1878, Dobrogea, a fost reîncorporată României, sub marele și primul Rege CAROL I.

Constanța, pe care o veți admira zilele acestea, era un mic port rudimentar, o schelă aproape fără nici o importanță numit Kiustendje. Tot utilajul de atunci al portului, era un mic cheu de lemn, a cărui lungime nu trecea de 200 metri și două ma-

gazii de piatră, pentru depozitarea grânelor; câteva șandramale de scânduri adăposteau autoritățile portului. O cale ferată șubredă lega Cerna Voda de Constanța. Randement slab, viteză redusă; această cale ferată era incapabilă să suporte un trafic mai intens.

Pe atunci, Constanța cu hinterland, mărginit la porțiunea dintre Dunăre și Mare, abia de 60 klm. era numai a Dobrogei.

În peste o jumătate de veac de viață românească, distinșii noștri ingineri, conducătorii țării și harnicii coloni, deveniți unii negustori și industriași și alții plugari, au transformat Kiustendjea, schela turcească de altă dată, în mărețul port românesc Constanța, supranumit „Perla Mării Negre“.

Ca din pământ a răsărit aci, un strălucit port modern, care prin gigantica lucrare a liniei ferate Fetești—Cerna Voda, cu cele două superbe poduri, minune tehnică a genului românesc și viaductul din Iezer, și-a sporit hinterlandul, înglobând țara întreagă. Constanța devine singurul port de seamă al belșugului de grâne și petrol românesc. Viața economică a început să gâlgâie, contactul pe calea mării cu întreaga lume a fost deschis, prin falnicile noastre vapoare, așa zisele „lebede“, care au purtat cu bărbăție și demnitate pavilionul nostru, peste mări și țări.

După întregirea etnică a țării, în România Mare, importanța Constanței a sporit enorm. Constanța devine port internațional, legătura Apusului cu Orientul.

Constanța este astăzi gura imensă a României Mari, primul port maritim al țării, cel mai mare port din Marea Neagră.

Prin acest enorm orificiu, toate națiunile din lume își descarcă mărfurile de care avem nevoie și tot pe aci se scurg produsele noastre naționale. Hinterlandul Constanței cuprinde astăzi Polonia, Cehoslovacia și întreaga Europă Centrală; imense regiuni, cari sunt puse în legătură cu drumul mării (spre orient) unde trimit prin Constanța, produse lor fabricate și primesc în schimb materii prime și mărfuri de cari au nevoie.

Constanța de astăzi este fructul strădaniei, muncii și destoiniciei românești.

Astăzi, portul Constanța cuprinde o suprafață îndiguită de peste 60 ha. Lungimea cheiurilor este aproape de 5 klm.

Platforma cheiurilor de circa 100 ha. Portul este brăzdat de circa 30 klm. linie ferată. Magazii de beton și cărămidă spațioase, pentru păstrarea mărfurilor, iar puterea mecanică a uzinelor, care au înlocuit brațele, atinge 1.600. H. P.

Silozurile gigantice pot înmagazina 60.000 tone cereale, cu un debit de înmagazinare sau predare de câte 150 tone pe oră; capacitatea totală a traficului portului este de circa două milioane tone anual, iar când lucrările în curs de execuțiune vor fi gata, capacitatea se va urca la cinci milioane tone.

Adâncimea portului este de 9 metri, ceea ce îngăduie accesul vaselor de mare tonaj.

Într'un vapor se pot încărcă 280 vagoane în 8 ore, iar macaraua titanică ridică 40 tone dintr'odată.

Stațiunea de petrol poate înmagazina în rezervoare aproape 200.000 m. c. și pot fi încărcate deodată 4 vapoare de produse petrolifere.

Constanța este simbolul muncii naționale, este mândria României Mari.

V'am dat, domnilor, o scurtă privire a Constanței de astăzi, îmi mai rămâne să vă arăt pe scurt nevoile adânc simțite ale momentului de față și ale prevederilor de viitor, care interesează economia națională.

Trebue în primul rând o afirmare și o punere în valoare a muncii și energiei românești, stăvilind invazia străină în câmpul muncii și al comerțului; cu alte cuvinte o politică național-economică se impune, așa cum de altfel fac toate țările.

În domeniul utilajului economic se impun : construcția căii ferate dela Babadag la Tulcea, care așteaptă realizarea de aproape trei decenii ; prelungirea căii ferate dela Carmen-Sylva la Balcic, prin Mangalia ; podul de peste Dunăre la Hârșova și legarea acestui oraș cu calea ferată Megidia-Babadag ; dublarea căii ferate București-Fetești și Făurei-Fetești, canalul navigabil Cerna-Voda-Constanța prin valea Carasu-ului ; consolidarea malurilor Mării Negre, în dreptul orașului nostru și exploatarea sistematică a pescuitului pe mare, unde o enormă bogăție stă improductivă.

Domnilor Congresiști,

Vă cer ertare, dacă, cu expunerea mea, am pus la grea încercare răbdarea d=vs, dar prilej ca acel de astăzi, când reprezentanții cei mai autorizați ai presei din provincie, sunt în contact direct cu realitățile dela noi, sunt așa de rare, în cât rog a mi se justifica gestul de a stăruii atât de mult asupra celor ce am avut deosebita cinste de a vă supune.

Domniilor Voastre, ca breslași ai scrisului, vă incumbă sarcina de a lumina opinia publică românească cu obiectivitate și discernământ, nu numai în toate curentele de idei ci și asupra nevoilor economice ale diferitelor regiuni, care se cer satisfăcute și integrate în interesele permanente și superioare ale țării.

Ne trebuie, domnilor, o viață nouă, mai bună, mai rodnică, mai cinstită, mai plină de nădejdi și împliniri practice.

Lucrând și ajutând în această direcție, tot meritul va fi al d=vs, iar noi vă vom fi recunoscători.

Termin strigând cu bucurie, trăiască presa românească, aceasta a patra putere în stat !

Și încă odată, trăiască prietenul nostru și colegul d=voastre Constantin Sarry, care ne-a dat prilejul unei așa de frumoase și rodnice reuniuni.

D-I ALEX. CINSKY

Președintele Societății Pensionarilor

Să nu credeți că, dacă sunt președintele pensionarilor, sunt un om bătrân. Nu, domnilor, sunt încă tânăr. Deabia acum câțiva ani, în 1879, am făcut prima baie în Marea Neagră și nu aveam atunci decât 10—11 ani.

Spun aceasta pentru că, dacă am admirat frumoasele forme sub care s'au spus de diferiți oratori cele mai adevărate adevăruri despre grandioasa muncă a sărbătoritului de azi, unii l-au ponegрит, spunând că este om în vârstă...

Cum, Costică Sarry, al nostru, este un om în vârstă ? !

Indrăzneala, energia și vigoarea scrisului său, nu-l prezintă ca un om tânăr ?

„DOBROGEA JUNĂ“ abia împlinește 30 de ani.

Toți tinerii intelectuali ai Constanței i-au făcut curte. Toți aceștia au depus în poalele, pardon, am vrut să zic, coloanele ei, tot ce au avut mai frumos, mai dujos și mai sincer în inima, în sufletul și în mintea lor, și totuși „DOBROGEA JUNĂ“ a rămas credincioasă dragului ei.

Alți oratori au spus că „DOBROGEA JUNĂ“ este copila lui Sarry !

Domnilor, acesta este un sfruntat neadevăr.

Eu știu din experiență, că fetele la vârsta de 30 de ani părăsesc părinții și se lipsesc de bărbații lor. Deci „DOBROGEA JUNĂ“ nu poate fi copila, ci draga lui Sarry ; și, dacă această drăguță a putut rezista atâtor flirturi ale tinerilor, înseamnă că

diferența de vârstă între ea și dragul ei nu poate fi mai mare de 5 ani și deci Costică Sarry e un om tânăr, în vigoare, plin de dor de muncă, pentru a realiza încă multe fapte mari, cum a realizat cel înscris pe frontispiciul gazetei: „Dobrogea Dobrogenilor“, căci în ultimele două guvernări, toți conducătorii municipiului și județului Constanța au fost și sunt tineri născuți și crescuți în Constanța.

Cu oarecare egoism, doresc ca la jubileul de 50 ani al „DOBROGEI JUNE“ să pot spune ca și azi: Pentru fericirea „DOBROGEI JUNE“, pentru fericirea Dobrogei bătrâne și a fiilor ei, Costică Sarry, să ne trăiești încă mulți și fericiți ani!

D-I LICĂ HEILPERN

Directorul Băncii de Credit Român

Vorbesc în numele comerțului de cereale.

După cum foarte bine știți, o bună parte din bogățiile țării noastre se scurg prin portul nostru, care este plămânul României Mari.

Dar cu câtă greutate se scurg pe aci, aceste bogății, noi, comercianții și exportatorii de cereale, o știm și simțim în plin, din cauza mijloacelor de transport, din cauza greșitelor interpretări ale legilor și regulamentelor de către organele fiscale și de comunicații.

Toate aceste greutăți se refrâng asupra prețului cerealelor noastre și repercusiunea se abate asupra producătorilor bogăției noastre naționale: țaranul și agricultorul în general.

Am reclamat în totdeauna forurilor competente, ca aceste greutăți să fie îndulcite și în Constantin Sarry noi, comercianții de cereale, am găsit în totdeauna un distins înțelegător al nevoilor noastre și un vajnic apărător al lor.

Prin „DOBROGEA JUNĂ“, cu străjerul ei de 30 de ani, doleanțele noastre au fost ascultate și în bună parte satisfăcute.

De aceia găsim prilejul, în numele comercianților și exportatorilor de cereale din Constanța, la această sărbătorire de astăzi, să-i aducem d-lui Sarry mulțumirile noastre.

Domnule Sarry, să ne trăiești și să fii alături în totdeauna de noi, să ne aperi, dacă nevoia o va mai cere, căci la mijloc nu sunt numai interesele noastre, ci ale țării în general.

D-I TUDOR BARBU

În numele învățătorilor dobrogeni

Urmărind lucrările congresului presei provinciale, am aflat un lucru, pe care nu l-am știut.

Reprezentanți autorizați ai ziaristiceii provinciilor unite s'au plâns că azi, în România Mare, presa românească nu se poate desvolta.

Astfel, în Basarabia, ziarisții români sunt nevoiți să serie la ziarele rusești, iar în Banat, presa românească moare!

Ceeace nu se poate face în România de azi, d. C. Sarry a înfăptuit în România de ieri, în Dobrogea, acum 30 de ani, cultivând la „DOBROGEA JUNĂ“, sub eticheta dobrogenismului, cel mai realist și autentic naționalism românesc posibil.

Ziarisții români din întreaga țară — numărând mulți scriitori de valoare — au venit la Constanța, să sărbătorească acest important eveniment, iar noi trebuie să apreciem cum se cuvine valoarea operii naționaliste împlinită la „DOBROGEA JUNĂ”.

Am ținut să subliniez aceasta, acuma în vremuri de ultra-naționalism.

În complectarea contribuțiilor înnumărate de cei înainte vorbitori — pe diferite țărâhuri — dați-mi voie să spun că școala poporului dobrogean și noi, învățătorii, datorăm mult d-lui Sarry cât și ziarului „DOBROGEA JUNĂ”.

Modești răspânditori ai abecedarului în lumea satelor, uitați și copleșiți de greutăți — „DOBROGEA JUNĂ” a fost pentru noi carte vie.

În fiecare zi, postașul a bătut la ușa casei noastre sau la poarta școlii, aducându-ne „DOBROGEA JUNĂ”, în care am găsit lecțiile d-lui Constantin Sarry, intitulate: „Dobrogea Dobrogenilor”!

Și înainte de a intra în clasă, lectura acestui ziar s'a strecurat, uneori pe nesimțite, în materialul preparator al lecției zilnice.

De aceea, domnule Sarry, noi vă socotim ca pe unul din dascălii noștri neoficiali, fără pedanterie, dar plin de dragoste.

Din rândurile noastre v'ați ales colaboratori: Petre Ștefănescu, Papadopol, Bujilă, Popovici ș. a.

Dacă școala poporului vă datorează atât, învățătorii, ca breaslă, ținem să vă mulțumim pentru toată dragostea și tot sprijinul ce ne-ați acordat în revendicările de ordin material.

În această privință „DOBROGEA JUNĂ” întotdeauna ne-a stat la dispoziție.

Și acum, domnilor, încheind, închin paharul în sănătatea d-lui C. Sarry, urându-i mulți ani să trăiască atât d=sa cât și „DOBROGEA JUNĂ”!

D-I NICOLAE CORBEANU

Președintele Uniunii Micilor Industriași

Cu ocazia aniversării de 30 ani de existență a ziarului „DOBROGEA JUNĂ”, aniversare sărbătorită de unanimitatea oamenilor de litere, a talentaților scriitori, cum și de industriași și comercianții mari și mici din localitate, Uniunea Micilor Industriași și Meseriași Patroni, filiala Constanța, pentru frumoasele sentimente ce d. Constantin Sarry le-a avut întotdeauna față de clasa muncitoare, susținând în toate ocaziile nevoile acesteia, cu scrisul, cu cuvântul și cu fapta, găsește de a sa datorie ca prin mine să-i aducă prinosul de recunoștință.

În cei 30 de ani de ziaristică, de sbucium moral și sufletesc, de luptă pentru apărarea drepturilor cetățenești călcate și nesocotite de multe ori de către autoritățile administrative și comunale, numai o presă independentă ca aceia ce a fost și este „DOBROGEA JUNĂ” și curajosul ei director și proprietar Constantin N. Sarry, s'a putut impune conducătorilor și a contribuit la îndreptarea multor lucruri rele.

Câți dintre noi, meseriași și mici industriași, nu au făcut apel la bunele sentimente ale sărbătoritului Const. N. Sarry, rugându-l spre a ne lua apărarea și câți dintre noi nu cunoaștem că nu a lipsit dela nici o manifestare, când a fost chemat să-și spună și dânsul cuvântul, să ia parte, în diverse delegațiuni pentru apărarea drepturilor încălcate!

Pentru acestea, Uniunea Micilor Industriași și Patroni din Constanța, exprimă

cu ocazia sărbătoririi de 30 ani de existență în câmpul ziaristic, d-lui Const. N. Sarry, directorul și proprietarul ziarului „DOBROGEA JUNĂ“, urările sale cele mai amicale, dorindu-i sănătate și curaj, spre a duce și mai departe lupta pentru binele și folosul societății.

D-I ANGHEL ILIESCU

In numele funcționarilor dobrogeni

La omagiile zecilor de străluciți oratori, reprezentând toate categoriile și toate clasele sociale, cari au evidențiat și preamărit, sub toate aspectele, prodigioasa și fecunda activitate a distinsului sărbătorit de azi, fie îngăduit și modestei mele persoane, să adauge omagiile unei clase, a cărei activitate, de multe ori neluată în seamă, se împletește, se completează și mai adeseori se inspiră dela activitatea gazetarilor, îndrumători de opinie publică.

Vorbesc în numele funcționarilor dobrogeni, cari au avut în „DOBROGEA JUNĂ“ nu numai un vajnic apărător și susținător al drepturilor lor, dar și un organ de educație profesională, căci în lipsa unei publicațiuni de specialitate, în coloanele acestui ziar s'au desbătut atât problemele de ordin general administrativ, cât și problemele speciale — dar nu mai puțin importante — de ordin strict profesional. Nu există categorie de slujbași de pe plaiurile dobrogene, care să nu fi apelat la directorul „DOBROGEI JUNE“, fie pentru a susține și apăra interesele categoriei respective, fie pentru a înlesni încheierea organizațiilor profesionale.

Nu numai atât, dar, după cum d-l Const. N. Sarry n'a pregetat să intervină chiar și personal pentru repunerea în drepturi a câte unui necăjit de funcționar, cu aceeași promptitudine a biciuit cazurile în cari funcționarul a abuzat de situația sa, ori a comis incorectitudini în dauna colectivității — biciuire ce, în definitiv, constituie una din fețele educației profesionale.

Pentru această operă de educație profesională și mai ales pentru căldura și energia cu care micii funcționari din Dobrogea au fost apărați de „DOBROGEA JUNĂ“, aduc omagiile mele respectuoase d-lui Const. N. Sarry, directorul său, și-i urez ani mulți și fericiți, spre a duce la tot mai mare înflorire ziarul căruia i-a închinat întreaga sa ființă de *bun Român și bun Dobrogean!*

CUVÂNTUL

UNIVERSITARILOR DOBROGENI

D-I ORESTE TAFRALI

Profesor Universitar Iași

Dobrogenii de pretutindeni iau parte cu mare bucurie la sărbătorirea „DOBROGEI JUNE“ și a distinsului ei director, Constantin Sarry, cu prilejul împlinirii a trei zeci de ani de regulată apariție a acestui organ de valoare.

„DOBROGEA JUNĂ“ simbolizează românismul sădit în sufletele curate ale Dobrogenilor de orice origine.

Zi cu zi, timp de trei decenii, acest ziar a apărut interesele atât ale Dobrogenilor, cât și ale României în regiunea de peste Dunăre. „DOBROGEA JUNĂ“ a avut o atitudine demnă, curată, curajoasă, în toate chestiunile mari. Ea a dat dovadă de un înalt spirit politic și patriotic. Ea poate servi drept pildă celor de curând alipiți la patria-mumă, de cum se pot apăra interesele regionale, fără a cădea în păcatele regionalismului, în cadrul intereselor generale ale Statului și ale românismului.

N'a fost chestie mare, pe care să n'o apere cu îndârjire, cu curaj, cu o completă dezinteresare, acest organ al Dobrogenilor de pretutindeni. N'a fost cauză dreaptă, mare sau mică, pe care să nu și-o fi însușit Constantin Sarry și să n'o fi susținut contra tuturor, oricât de puternici ar fi fost, sfidând amenințările și forța, și suportând cu un stoicism admirabil loviturile și persecuțiile celor pe cari îi ataca.

„DOBROGEA JUNĂ“ a devenit, curând după apariția ei, refugiul tuturor celor obijduiți, al tuturor celor cari aveau de reclamat contra unei nedreptăți, al tuturor desmoșteniților de soartă de orice clasă și de orice origine. Era sanctuarul, în care cel prigunit, mergea să se plângă și să caute un adăpost. Puternicii zilei trebuiau să țină seamă de cerberul neadormit, care veghea zilnic în Dobrogea. Când li se cerea de parfizanii lor un act de călcare de lege sau de nedreptate, răspundeau înspăimântați: „Nu putem, căci află Sarry și ne divulgă opiniei publice“.

„DOBROGEA JUNĂ“ a fost și este un censor vigilent al moralității publice și sociale, un îndreptător de moravuri, un protector puternic al celor nedreptățiți, un organ patriotic prin excelență.

„DOBROGEA JUNĂ“ oglindește sufletul dobrogean, onest, curat, energic și patriot. Ea a arătat tuturor că, prin voința și străduința lor, fiii Dobrogei s'au identificat sufletește cu frații lor de peste Dunăre, că ei contribuie în toate ramurile de activitate să fie factori utili și însemnați pentru propășirea patriei comune și că Dobrogea nu este decât o adevărată Românie Transdanubiană.

„DOBROGEA JUNĂ“ a încurajat toate ramurile de activitate. În coloanele ei au apărut articole, memoriile și studii însemnate de politică, de economie generală și regională, de cultură. Toate talentele dobrogene artistice și literare, toți cei care se în-

deletnicesc cu știința, în deobște, au găsit în „DOBROGEA JUNĂ“ încurajare, dragoste, admirație. Operele și activitatea lor au fost mereu relevate de ea cu elogii și făcute cunoscute în cercuri cât mai largi.

Între directorul „DOBROGEI JUNE“ și Dobrogenii de pretutindeni s'a legat o prietenie trainică și puternică.

Prin Constantin Sarry s'a alcătuit grupul dobrogean, activ, onest, modest în manifestările sale și mai presus de toate patriot, care constituie o forță în România Mare. Disprețuind metodele de reclamă, el lucrează intens pentru țară.

„DOBROGEA JUNĂ“, organul național al Dobrogenilor, trebuie să trăiască, spre a desăvârși opera sa națională, socială și culturală.

Trăiască „DOBROGEA JUNĂ“ și animatorul ei Constantin Sarry!

D-I CONST. BRĂTESCU

Profesor Universitar Cernăuți

Sărbătorirea celor 30 ani de activitate ziaristică ai „DOBROGEI JUNE“ s'a produs fără nici o pregătire prealabilă, prin surprindere, așa că noi, Dobrogenii cei depărtați de Constanța, abia post-festum am aflat de acest eveniment fericit din viața d-lui Const. Sarry. Totuși, e mai bine că s'a întâmplat așa, căci întotdeauna ceea ce e spontan e mai sincer, mai pornit din inimă și mai lipsit de acele calcule, care răpesc sărbătoritului mulțumirea deplină și-i trezesc bănuiala că elogiile aduse n'ar fi izvorâte din conștiință senină.

Deși târziu — întârzierea ciocârlanului din poveste — asociez și eu glasul meu la corul de voci alese, care și-au cântat, iubite domnule Sarry, osanale meritate. Și mai adaog, potrivit felului meu de a fi, ceea ce mie însumi mi-am spus de atâtea ori:

„De mă hulește cineva, acesta-mi este un îndemn de a realiza, prin muncă onestă, fapte mult mai desăvârșite de cât cele realizate până acum;

„De mă laudă cineva fără temei, ce bucurie poate fi pentru conștiința mea, care-și dă seama că nu merit acele laude?“

„Iar de mă laudă cu temei, eu mulțumesc prietenilor cari mă apreciază, dar nu pot alunga din suflet melancolia că, în comparație cu alții, prea puțin am realizat pentru binele societății. De aceea socot că e mai deplină bucuria acelor cari sărbătoresc, de cât a sărbătoritului; căci întotdeauna e mai mare fericire să dai, de cât să primești“.

D-ta însă, d-le Sarry, ai tot dreptul să alungi din suflet această melancolie. În istoria ziaristicii dobrogene d-ta ai un loc definitiv fixat; iar cercetătorul, care va încerca să scrie istoria contemporană a Dobrogei sub toate fețele ei, va trebui să consacre un loc de cinste, în paginile cărții sale, ziarului „DOBROGEA JUNĂ“.

Și dacă aș sta să mă întreb, prin ce și-a câștigat „DOBROGEA JUNĂ“ locul de înfăietate în presa dobrogeană, aș găsi, cred, fără teamă de a putea fi contrazis, următoarele merite:

Mai întâi și 'ntâi, fiindcă directorul ei și-a fixat, în activitatea sa ziaristică, o idee capitală și nestrămutată: ideea românească în Dobrogea. Iar cine bea din această apă vie în provincia de la Mare, acela nu va avea moarte. Prin urmare, nu numai că ai dat dovadă că d-ta, personal, ești un bun român, un bun și destoinic român — și dovada ai făcut-o în atâtea și atâtea prilejuri: cu vorba și cu fapta, dar ai sfătuit pe alții, cari au fost îndemnați să calce pe alături, că orice luptă de ori ce natură, în Dobrogea,

trebuie să se așeze pe pedestalul atașării sincere și definitive la țara-mamă, România. „Luptați prin urmare, zici d=ta, pentru ori și câte revendicări legale, pentru toate revendicările legale câte le simțiți și de care aveți nevoie, — căci o asemenea luptă e necesară și ea împodobește pe un cetățean inteligent și care se simte liber, — dar toate aceste revendicări să le clădiți sincer pe soclul ideii nestrămutate că, Dobrogea fiind țară românească, ori ce luptă trebuie să fie pătrunsă de gândul consolidării statului românesc“.

Un al doilea merit — pe care ne luăm voia a=l împărtăși, și eu și alții, cu d=ta — este dragostea caldă, aș putea zice chiar fierbinte, pentru provincia noastră natală : Dobrogea. Ai îndrăgit așa de mult pământul, lumina, marea și pestrița viață dobrogeană și ai sprijinit atât de mult interesele Dobrogenilor *destoinici*, în cât ai pus chiar pe frontispiciul gazetei, ca un strigăt de luptă, „Dobrogea Dobrogenilor“ ! — vorbe sublime, cărora răposatul nostru prieten, I. N. Roman, le=a dat o justă interpretare, dar pe care rău=voitorii le=au fălmăcit în sensul unui regionalism exclusivist, ceea ce stă departe de intențiile și convingerile d=tale, căci altcum și celelalte provincii ar fi în drept să elimine din sânul lor pe Dobrogenii, cari au ajuns în ele, prin merite recunoscute, la situații importante.

În fine, dă=mi voie să salut în d=ta pe ziaristul de rasă. Am citit întotdeauna cu plăcere scrisul d=tale plin de nerv și întotdeauna am apreciat, în fie ce articol, ideea călăuzitoare, pusă în slujba intereselor sociale și a moralei. Pe lângă aceasta, d=ta ai că=utat să dai o înfățișare de distincție culturală gazetei, oferind ospitalitate largă atâtor condee alese, care în domeniul literar, științific, economic și social au contribuit nu cu puțin la progresul Dobrogei.

Pentru toate aceste însușiri „DOBROGEA JUNĂ“ își merită, fără dispută, locul de întâietate în ziaristica provinciei ; iar prin viața ei îndelungată de peste un sfert de secol, ea se poate numi „Decana presei Dobrogene“.

Drept încheiere, pe lângă felicitările mele afectuoase, îți exprim, iubite și stimate domnule Sarry, și urarea ca, de aci încolo,

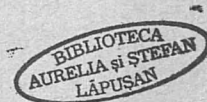
cu sentimentul de ordine și disciplină romană ;

cu finețe ateniană ;

cu inimă creștină ;

cu sănătate și tinerețe până la adânci bătrânețe,

să continui a clădi, piatră cu piatră, la monumentul sufletesc la care aspiri și care=ți va răsplăti din prisos amurgul vieții d=tale, pe care ți=l doresc senin și frumos, ca al tuturor oamenilor de seamă, cari și=au făcut datoria.

D-I ILIE MECU

Inspector General B. N. R.

Venit în Dobrogea după războiul distrugător, care semănase jalea și pustiul pe toate meleagurile ei, am luptat timp de 10 ani, pentru refacerea acestei provincii și pentru vindecarea plăgilor profunde cauzate de războiu. Această luptă am dus-o alături de celelalte autorități și instituțiuni de credit și alături — în special — de o mână de bravi luptători, animați, la fel ca și mine, de dorința de înălțare a românismului din această parte a țării.

Printre cei cari mi-au dat cel mai larg și devotat concurs figurează fără îndoială presa constănțeană.

Presa, în timpul operii de refacere a Dobrogii, a avut rolul muzicii în războiu.

După cum în războiu, muzica are darul de a creaa avântul și eroismul și de a trezi, adeseori, din desnădejde trupe obosite și demoralizate, care, auzind goarnea ei, își refac moralul și pășesc la făurirea victoriei, tot așa și presa dobrogeană, prin glasul ei, a chemat la viață și la o nouă muncă rodnică pe toți aceia cari s'întorceau de pe front, goi și flămânzi, în satele ruinate de urgia dușmană, sate, unde cei mai mulți n'au mai putut găsi nimic, nu numai din avutul și gospodăria lor de altă dată, dar nici măcar umilul salcâm, sub freamătul frunzelor cărui se odihneau odinioară, în amurgul serii, după întoarcerea de la munca grea a câmpului.

În fruntea presei dobrogene stă fără îndoială, cu un trecut vrednic și rodnic de 30 ani, ziarul „DOBROGEA JUNĂ“, condus de o minte luminată și clar văzătoare și de un mare și talentat luptător al cauzei românești în Dobrogea: *Constantin Sarry*.

Cu *Constantin Sarry* se întâmplă un fenomen rar. D=sa fiind și de formă și de fapt decanul presei dobrogene, și sărbătorind azi 30 ani de activitate, ar urma să=l trecem printre cei mai în vârstă.

Cu toate acestea, însă, nu=l putem scoate din rândul celor tineri, fiindcă, prin vigoarea activității lui și prin impetuoșitatea sufletului lui cald, plin de avânt și de ardore, a dat dovezi că e mai tânăr decât mulți din cei mai tineri.

Ca atare, în *Constantin Sarry* — luat ca decan al presei dobrogene — avem o experiență foarte prețioasă, acumulată de el, ca o albină harnică, an de an, zi de zi, iar în *Constantin Sarry* — luat ca putere de muncă și de creație — avem un luptător plin de focul și avântul tinereții. Și ce poate fi mai util pentru o cauză, în folosul căreia se duce o luptă, decât o experiență rodnică, aplicată de o energie în plin avânt al tinereții!

Dacă trec la ziaristul *Constantin Sarry*, care a cinstit pe deplin ziaristica în Dobrogea și care, între altele, prin glasul ziarului ce conduce, a fost și o sentinelă puternică și impunătoare a românismului în această provincie, sentinelă în fața căreia s'au

tradus în fapt memorabilele cuvinte din război: „*De aici nu se trece!*”, — dacă trec, zic, dela ziaristul C. Sarry și mă ocup de poetul Constantin Sarry, nu pot avea decât aceleași cuvinte de admirațiune pentru întreaga lui operă literară.

Aici însă, să-mi dea voie prietenul Sarry ca o parte din meritele sale literare să le atribui și muzelor inspiratoare, muze, care la fel ca și femeile, știind că d-l Sarry a rămas tânăr, sunt atrase de farmecele sufletului lui cald, plin de ardoarea și avântul tinereții.

Elogiind pe ziaristul și pe poetul Constantin Sarry, nu trebuie să uităm că, alături de ziarist și de poet, a existat și martirul Const. Sarry.

Și spun acest lucru, domnilor, deoarece, cu deviza „prin mine însumi”, pe care a înscris-o Constantin Sarry pe steagul cu care a plecat la luptă, adică neajutat de nimeni, numai un martir ca el se putea încumeta să persevereze, timp de 30 de ani, într'un apostolat atât de frumos, dar atât de ingrat.

Și mai spun acest lucru, fiindcă dacă Const. Sarry nu ar fi iubit așa de mult Dobrogea și nu ar fi stat — de dragul ei — să facă artă pentru amorul artei, numai pe aceste meleaguri, el — cu mintea și cu talentul lui — ar fi câștigat nu datorii cum are azi, ci averi destul de frumoase, fie în Capitala țării, fie aiurea.

Ca încheiere, urez ziaristului, poetului și martirului Const. Sarry, să aibă încă mulți ani de viață și de sacrificiu pentru binele obștesc, să rămâie „*veșnic tânăr*” și întrucât e poet, rog pe Dumnezeu să fie — cum a spus Eminescu în „Epigonii” — și „*ferice*” și să conducă, cât mai mult, pașii soției sale sufletești „*DOBROGEA JUNĂ*”, cu care îi doresc să serbeze atât nunta de aur, cât și cea de diamant.

D-I DIM. STOICESCU

Consilier al Curții de Apel Constanța

Permiteți-mi câteva cuvinte în calitate de modest colaborator, în ultimii vreo 15 ani, al „*DOBROGEI JUNĂ*”.

Consider ziua de azi ca una de bucurie, pentru că se sărbătorește o biruință mare, curată și românească, prin sărbătorirea ziarului „*DOBROGEA JUNĂ*” și a directorului său.

Biruință, — pentru că lupta de 30 de ani a acestui ziar ne-a dat foloase, ce justifică sacrificiile făcute și le întrec.

Mare, — pentru că prin luptă s-a realizat un spirit public, o opinie publică conștientă.

Curată, — pentru că lupta a primit ofrandă: suflet și inimă — desăvârșită sinceritate.

Românească, — pentru că convingerea mea, ca și convingerea tuturor, este că Dobrogea românească datorește mult, foarte mult „*DOBROGEI JUNĂ*”.

Domnule Sarry,

Bucură-te cu noi, sacrificiile n'au fost zadarnice, — ai biruit! Tot ce e nou, mare și bun, aici și azi, se datorește și muncii și luptei d-tale. Ai fost în mijlocul nostru pildă, avem cu toții ceea ce d-ta ai dat din plin: dor de mai bine, avânt și prețuire pentru ideie și dragoste pentru spiritul, expresia românească și mediul nostru.

Ai scris cu suflet și cu inimă, ai scris cu sânge!

Ai infuzat tuturor din energia și vioiciunea d-tale!

Trăești în toți, în faptele bune ale tuturor!

Bucură-te cu tîrgoveţul şi cu ţăranul, cari ţi-au buchinit gazeta şi au tresărit iluminăţi, că pot sorbi din binefacerile marei zeiţe : Presa !

Bucură-te cu intelectualii, cari ţi-au apreciat şi stimat spiritul şi talentul, cu care de 30 de ani animezi această parte de ţară !

Bucură-te, că ne-ai dat ocazia să sărbătorim asemenea biruinţă şi primeşte din parte-mi urări de viaţă lungă şi multe lupte norocoase întru mulţi şi fericiţi ani !

D-I GH. CRISTODORESCU

Director general al Uniunii Camerelor de comerţ şi industrie

În cadrul acestei sărbători, pentru cinstita lui Const. Sarry, pe cât de frumoasă şi de sinceră, pe atât de impresionantă, eu am un mare avantaj, un privilegiu special. Am privilegiul de a mă enumăra printre primii colaboratori ai „DOBROGEI JUNE“. În această calitate, veţi înţelege şi emoţiunea de care sunt cuprins şi satisfacţiunea ce o resimţesc.

Emoţiunea de care sunt cuprins, pentru că gândurile mă duc acum cu 30 de ani în urmă, la acea epocă a tinereţii mele, când, alături de Constantin Sarry şi alţi tineri inimoşi, luptam din răzputeri pentru mai binele oraşului şi portului Constanţa şi al Dobrogei întregi. Lupta şi străduinţele noastre n'au fost zadarnice, n'au rămas fără urmări.

Satisfacţiunea ce resimţesc, pentru că constat că „DOBROGEA JUNĂ“ a fost o operă, pe cât de utilă pe atât de reuşită, nu numai prin lungă ei durată, cu toate că şi aceasta însemnează foarte mult, mai ales pentru un ziar de provincie din ţara noastră, dar încă şi mai ales prin rezultatele extrem de importante şi de îmbucurătoare ce le-a dat pentru oraşul şi provincia, ale căror interese şi-a propus dela început să apere.

Între alte multe merite, Constantin Sarry a avut şi pe acela că a dat prin „DOBROGEA JUNĂ“ o atenţiune deosebită problemelor economice, într'un timp când Presa cea mare se dezinteresa aproape complet de ele. Campaniile lui în această materie au trezit spiritele şi au fost de un real folos.

Dragostea lui Constantin Sarry pentru chestiunile economice l-a dus la preşedinţia Camerei de comerţ şi de industrie. Am avut şi atunci prilejul fericit de a mai colabora cu dânsul. Din această colaborare n'am păstrat decât un singur regret, acela anume că ea a fost de prea scurtă durată.

Pentru mine personal, activitatea ce am desfăşurat la „DOBROGEA JUNĂ“ a fost o şcoală, care mi-a fost de mare folos pentru cariera mea gazetărească şi profesională de mai târziu.

Constantine Sarry, să trăeşti !

D-I GRIGORE T. PETRESCU

Fost Prefect, fost Deputat etc.

Iubite prietene,

În cadrul celui de al treilea Congres al Federaţiei generale a Presei din România se sărbătoreşte astăzi jubileul de 30 de ani al ziarului tău „DOBROGEA JUNĂ“.

Apreciez această sărbătorire ca un tribut de admiraţiune adus muncii, probităţii şi personalităţii tale din partea colegilor, cari te înconjoară şi a noastră, a tuturor.

Nici nu se putea concepe și realiza o mai justă apreciere a calităților, unuia dintre cei mai valoroși ziaristi și a unui organ de publicitate, vecinic în serviciul Patriei și al Dobrogei în special.

Sunt prea puține cotidienele, cari au depășit vârsta de 30 ani în Țara noastră. Și cât de mândru ai dreptul să te simți, că ai fost învrednicit ca, de la apariția „DOBROGEA JUNĂ” și până azi, să fii conducătorul zi de zi al acestui organ de publicitate, pus în serviciul dreptății și cauzei naționale.

Câți sunt aceia și cine altul a putut serba până astăzi 30 de ani de gazetărie, la gazeta, proprietatea lui ?

Cei ce te cunoaștem, cei ce am colaborat rând pe rând și din când în când la „DOBROGEA JUNĂ” am apreciat truda fără preget pe care o pui pentru a lăsa după fiecare număr o dungă luminoasă în istoria presei, căutând fără a face șovinism, să infiltrezi în sufletul unei populațiuni, odinioară atât de împetrișată, simțimintele unui înălțător și luminat patriotism.

Nu merg mai departe cu aprecierile, prietenia dintre noi fiind prea strânsă și dragostea ce-ți port neșărmurită.

Rog însă pe toți cei ce suntem prezenți în jurul tău, să se unească cu mine în omagierea ta, care ți-ai consacrat viața luminării poporului prin Presă și, unind gândul nostru al tuturor cu gândul tău, să-ți umplem viața trudită dar închinată binelui obștesc de prinosul dragostei și admirațiunei ce ți se cuvin. Să trăești !

D-I. FR. SACHETTI

Fost Prefect, fost Primar al Constanței

Să-mi fie îngăduit ca vechi prieten și modest colaborator al ziarului „DOBROGEA JUNĂ” — poate unul din cei mai bătrâni — să reamintesc de vremurile de mult uitate, ale începuturilor acestui ziar.

Acum 30 și ceva de ani, Dobrogea era departe de a fi ceea ce se vede azi. O populație rară, oarecum dezorientată prin realpire, stânjenită de un complex de împrejurări locale, înfărziată închegarea într'un tot românesc. O administrație, ce nu-și înțelegea în deajuns înaltul ei rol de îndrumare și apropiere de patria-mumă, a prilejuit ivirea acelor satrapi cari, favorizați de un regim politic excepțional, au fost o barieră între băștinași și noii veniți.

În atari condițiuni economice și politice, s'a născut „DOBROGEA JUNĂ”. Directorul ei, prietenul Sarry, mai catolic decât Papa, înfruntând toate neajunsurile și bravând atâtea urgii, a cutezat a face ziaristică. Tenace și perseverent, îndurând persecuții sau respingând situațiuni, după caz, a contribuit prin ziarul său — și îndrăznesc să afirm că mai mult el decât oricare altul — la închegarea sufletului românesc în această, azi, frumoasă provincie — locul de exil de altădată !

Vremurile ne-au nins pe mulți din noi ! Mulți din cei cari formau falanga de altă dată, nu mai sunt ! Singur el, înfruntă până și timpul. Nici necazurile, nici bârfele, nu l-au putut doborî și nimic și nimeni nu l-au putut abate de la idealul finereții lui !

Dragă prietene ! Fie ca această frumoasă sărbătorire, care îți dă satisfacția morală pentru tot binele ce-ai făcut Dobrogei și Dobrogenilor, să-ți dea puterea de a continua și în viitor să-ți slujești neamul, în care te-ai contopit. Vei muri poate sărac, dar vei muri slăvit !

Noi, bătrânii Dobrogeni, îți dorim din toată inima să apuci să sărbătorești și semicentenarul ziarului „DOBROGEA JUNĂ”. Așa să-ți ajute Dumnezeu !

D-1 ION BENTOIU

Fost Primar, fost Deputat de Constanța

România din dreapta Dunării are de trei zeci de ani un organ de presă, care i-a servit cu fidelitate, cu competență și cu perseverență marile ei interese legitime. De aceea „DOBROGEA JUNĂ“, ziarul condus de d-l Const. N. Sarry fără întrerupere dela 1904 până azi, poate privi cu justificată mândrie la activitatea desfășurată în această lungă durată de timp.

Miracolul unei atât de prelungite aparițiuni se datorește inclusiv unei singure persoane, căreia pe bună dreptate i s'au adus din toate colțurile provinciei noastre cele mai meritate laude. Noi aceia, care am fost martori zi de zi ai ostenelilor sale, știm cu câtă statornicie și-a îndeplinit d-l Constantin N. Sarry frumoasa dar ingrata sa misiune, pentru care Dumnezeu l-a înzestrat din plin cu cele trebuitoare.

Ziarist prin creație, el a dat presei în această parte a țării o strălucire, pe care n'a cunoscut-o în alte provincii. Varietatea cunoștințelor, agerimea gândului, spontaneitatea concepției, nervul stilului, curajul opiniei și mai ales spiritul de independență caracteristic personalităților puternice — iată pe scurt fizionomia sufletească a directorului „DOBROGEI JUNE“.

Iubiduși profesiunea cu tot sufletul său, d-l Const. N. Sarry a știut să însuflească iubire tuturor aceluia, care și-au făcut ucenicia la ziarul său și dacă Dobrogea și în special Constanța posedă azi o mână de profesioniști ai scrisului cotidian, cum nu se găsește în nici o altă parte a țării și care ar face cinste oricărui ziar din Capitală, aceasta se datorește în mare măsură d-sale.

S'a spus despre gazetărie, că te înalță oriunde vrei, cu condiția să ieși dintr'înșă la timp. Această reflexiune mi-a fost readusă în minte de această sărbătorire. Iată un om, pe care calitățile sale personale l-au îndreptățit să râvniască cele mai înalte situații, dar care din atașamentul necondiționat față de opera sa ziaristică, a preferat să sacrifice atâtea splendide perspective în alte direcții de activitate.

„DOBROGEA JUNĂ“, prin intuiția sigură a directorului său, s'a finit mereu în linia marilor interese dobrogene și de aceea s'a ferit a se afilia unui partid politic, ceea ce i-a păstrat neștirbit rolul de adevărat organ de opinie publică.

În jurul acestor mese s'au strâns astăzi câteva sute de persoane, în care văd întrunite laolaltă și înfrățite pentru câteva ore, într'o desăvârșită comunitate sufletească, toate credințele politice, toate naționalitățile, toate breslele, toate straturile sociale din întreaga Dobrogea.

Diversitatea oaspeților ar fi de natură să ridice un semn de întrebare cu privire la rostul festivității, dacă pe deasupra tuturor deosebirilor n'ar stăpâni o idee comună, anume convingerea fiecărui conviv că reprezintă aici o parte din acea realitate socială mare și puternică, deși nevăzută și inezisabilă, care se cheamă opinia publică.

Dintr'o singură ochire în această sală, un cunoscător al provinciei noastre poate să se încredințeze că se află în fața celei mai autentice expresii a opiniei publice dobrogene.

Astfel sărbătorirea de față îmbracă prin aceasta caracterul unei manifestațiuni cu adâncă semnificație morală și d-l Const. N. Sarry, care a fost obiectul ei, o poate înregistra cu drept cuvânt ca un triumf al vieții sale.

Iubite Costache,

Sisif al presei noastre provinciale te regăsesc astăzi, după trei zeci de ani dela apariția „DOBROGEI JUNE“, acelaș. Pe pieptul tău nu văd, nici-un semn, nici o distincție, care îndeobște afirmă legătura profesionistului, cu oficialitatea. Promisiunea auzită acum, din gura gazetarului Dragu, azi directorul presei din Ministerul de Externe, nu-mi schimbă premisa. Ne-ai dovedit încă odată și cu aceasta, că ai rămas acelaș: dobrogean mândru, dârz, voluntar și autonom, așa cum te-am cunoscut acum trei zeci de ani.

— De n'ai fi fost așa, cum ai fi putut presăra „sarea atică“ în satira ta fină, în apostrofa viguroasă dar elegantă întotdeauna !

Martir al presei noastre, tu ai scos din toropeală sufletul nostru „specific“ dobrogean ; ai stârnit curente de opinie ; ai creiat personalități, în cercul nostru dobrogean. Azi colaboratorii de odinioară și amicii de totdeauna ai „DOBROGEI JUNE“ dețin, onorează înalte posturi de comandă în viața intelectuală, administrativă, economică și comercială a scumpei noastre provincii.

Sărmane Tantal, fie ți-a fost dat să te chinui, deschizând drumuri, netezind cărări, apropiind munții, potolind marea, cu vraja scrisului tău de apostol inspirat și pe cărarea ce duce la glorie, renume, bogăție, să vezi urcând cu pas sprinten prietenii și colaboratorii „DOBROGEI JUNE“.... Tu însă, nu !

— Tu ai rămas acelaș, credincios și modest redactor, director și expeditor al gazetei noastre : „DOBROGEA JUNĂ“.....

Numai tu ai fost în stare să lupți trei zeci de ani, pentru a asigura triumful axiomei „Dobrogea Dobrogenilor“ și să dai rându-l altora, să culeagă toate roadele acestui triumf.

Cu entuziasmul tău cald, inspirat, ne-ai dat acel avânt al sufletului dobrogean unit, contopit, înțelegător de sine, în care fiecare din rasele conlocuitoare și civilizatoare ale acestui colț de țară își regăsesc cu ușurință propriul lor suflet.

Acest miracol la rândul lui, pus în funcție socială, de armonie socială, ne-a dat, din cel mai sărac petec de pământ românesc, dintre Dunăre și Mare, cel mai strălucit colț de civilizație din România Mare.

Și totuși tu ai rămas acelaș, sărac.... N'ai brevetat invenția, n'ai speculat-o. Am zis sărac și nu mă înșel, te cunosc și nu poți ascunde nimic. Azi ești mai sărac ca totdeauna.... În tinerețe aveai cel puțin bogăția iluziilor încă nespulberate, entuziasmul celor 25 de primăveri, inspirația profetului mântuitor de suflete. Acum, o singură grație ți-au acordat zeii : până azi îți păstrezi părul tău negru, te-ai încapățânat să refuzi ghioceilor dreptul de a-ți inunda tâmplile, de a-ți încorona cu nimbul seninătății cei 56 de ani ce-i porți cu mândrie....

Tu ai rămas acelaș, apărând cu foc și deopotrivă în „DOBROGEA JUNĂ“ interesele tuturor fiilor Dobrogei, fără deosebire de rasă, religie, clasă. De aceea și noi, toți, te îmbrățișem cu tot focul inimei noastre și fiecare nație te revendică, te admiră, te sărbătorește.

Ai ridicat la înălțimea unui Altar sfânt, ideea de Patrie, ca Stat național, de valoare morală, în Dobrogea. Uneori ai plesnit cu biciul prozei tale, personalități iperetrofice locale, alteori ai stăvilat cu pieptul gazetei, curente de opinii rătăcite. Totdeauna

ai stat drept, în fața celui puternic vexator de drepturi și libertăți ale celor mici dar mulți. Tu ai apărut prin „DOBROGEA JUNĂ” cu toată convingerea, dreptul nostru de a instaura pe temelia vechilor vestigii romane din Dobrogea, civilizația modernă română, la care operă au colaborat și colaborează cu avânt toți fiii și cetățenii Dobrogei, indiferent de sângele ce poartă în vine, indiferent de limba pe care o vorbesc.

Iubite Costache,

Prin această acțiune, prin această înfăptuire, tu ne-ai furat dragostea noastră a tuturor și nici o demonstrație nu poate fi mai elocventă decât această adunare de peste 400 persoane, reprezentând în coloratură vie, pe toți fiii Dobrogei — în care încă mai dăinuiește *fesul musulmanilor credincioși*, adunați aci să prăsnuiască laolaltă, în frăție și iubire, pe Costache Sarry și frumoasa lui operă: „DOBROGEA JUNĂ”, înflorind și apărând de 30 ani.

Căci nu numai tu ai rămas tânăr, ci și gazeta care după 30 de ani de regulată apariție se numește tot „DOBROGEA JUNĂ”. Ce plăcut lucru este — ar zice poetul — să rămâi vecinic june.... și felice!....

Cineva a explicat titlul gazetei noastre prin influența romanismului din acea epocă, reamintindu-ne de „*Junimea*” literară dela Iași.... Eu cred că explicația este mult mai simplă: întemeietorii gazetei erau toți tineri, ba unii colaboratori, printre cari mă numărăm, nici nu trecusem încă pragul Universității.

Iubite Costache,

Ca un împărat roman victorios, treci pe sub arcul de triumf, în eterna cetate, sărbătorit pentru 30 de ani de existență a „DOBROGEI JUNE”.

În numele presei și amicilor presei din orașul și județul Tulcea, cari deopotrivă și mult îți sunt datori, îți doresc ca, înfruntând cei 56 de ani, să rămâi strălucitor ca Bizanțul închipurilor noastre aprinse, din zilele de fastuoase serbări imperiale.

Să fii mândru de seninul candid al tâmplilor ce nu îndrăznește să-ți descrie nimbul gloriei tale. Generația mea îți urează să fii aprinsă și în viitor această torță a culturii românești: „DOBROGEA JUNĂ” — opera ta scumpă — și în pragul morții mântului cu vrednicie să o treci tinerelor generații, ce te secondează viguros în viața publică.

Ca și în anticul sport al alergărilor cu torțe — „DOBROGEA JUNĂ”, această foaie de luptă pentru purificarea vieții publice din Dobrogea, trebuie să fie ținută sus — tot mai sus și să meargă din mână în mână, înainte tot înainte! Să trăiască, să înflorească, să îmbătrânească gazeta noastră „DOBROGEA JUNĂ” și tu, dragă Costache, împreună cu ea!

D-I Colonel M. D. IONESCU-DOBROGIANU

Ca să stăpânești un ținut prin puterea armelor, mi se pare cu mult mai lesnicios, de cât să stai de strajă și cu condeiul în mână, să scoți acel ținut din regiunile necunoscutului.

Eu, care am mânuit și sabia și condeiul, tocmai în și pentru Dobrogea, îmi dau seama de însemnătatea acestor două ipostase.

De aceea, sărbătorind cei trei zeci de ani de muncă ai prietenului meu Const. Sarry, proslăvim cele două ipostase fundamentale despărțite prin ziarul său: întunecul barbariei de lumina civilizației, la care „DOBROGEA SA JUNĂ” a contribuit într-o foarte largă măsură.

S. Sa Pr. ION GRIGORESCU

Mulți dintre d-vs poate se vor fi întrebând: Ce caută acest preot bătrân, în mijlocul nostru, unde sărbătorim 30 ani de viață a ziarului „DOBROGEA JUNĂ”?

La această întrebare a d-vs vă voi răspunde eu.

Iubiților, sunt acum exact 30 ani, de când am descălecat în acest oraș.

Între altele și multe persoane cu care am făcut cunoștință, a fost și Constantin Sarry. Cunoștința mea cu el s'a cimentat în scurtă vreme, transformându-se într-o prietenie sinceră, pe care nici valurile spumoase ale oamenilor și ale vremurilor n'au putut s-o slăbească sau s-o rupă în acest timp.

Domnilor comeseni, erau vremurile acelea, când noi, veniți de peste Dunăre, din vechiul regat cu drepturi politice, aici nu aveam nici un drept; dar lanțurile politice prevedeam că într'un timp mai lung sau mai scurt trebuia să se rupă.

La inițiativa luată de prietenul Sarry, câți-va prieteni ne întruneam pe Str. Mangalia, într'un local modest, în mod ascuns și hotărâsem înființarea unui partid, afară de partidele existente — înființarea partidului „Tineretul Dobrogean” — încheind și procesul verbal de constituire. Ne trebuia un organ de propagandă ideilor și după părerea emisă de Const. Sarry, l-am botezat „DOBROGEA JUNĂ”, rămânând sub conducerea sa ca proprietar.

Cine credeți că ar fi fost în stare să conducă ziarul decât El, ale cărui merite le recunoșteam de atunci? Jurnalul odată înființat, a pus coloanele la dispoziția tuturor breslelor, a apărut interesele generale ale Dobrogei, a susținut dar și a înțepat unde era nevoie, pentru binele obștesc.

Ziaristul Sarry a fost și este o forță a condeii. Dacă ar fi părăsit Dobrogea și s'ar fi stabilit în Capitală, ar fi anihilat pe mulți ziariști, dar el a iubit pământul dobrogean și nu s'a depărtat de el.

Astăzi, când sărbătorim 30 de ani de existență a ziarului, în numele clerului și al meu personal, să ne rugăm lui Dumnezeu să ni-l păstreze încă mulți ani sănătos și cu aceeași putere de muncă pentru binele Dobrogei și a ziarului său „DOBROGEA JUNĂ” și să zicem „Să trăiască!”

D-I ION DINU-Adamclisi

Domnilor,

La sărbătorirea măreață de azi, se cuvine să se audă și glasul lumii rurale. Căci, dacă Municipiul își prețuește și sărbătorește fiul, satele dobrogene îl revendică drept promotor al vremilor lor mai bune, de astăzi. E drept, pomparea puternicelor raze de lumină și cultură românească, a făcut-o Constantin N. Sarry din Constanța lui scumpă, — dar refractarea lor s'a produs în nebuloza depărtată a lumii, pe care o re-

prezint și care datorează azi „DOBROGEI JUNE“, cel puțin cât urbele și Municipiul.

Imprejurarea aceasta și faptul că mă prenumăr printre colaboratorii cei mai vechi ai Tribunii ce-și aniversează trei decenii de activitate constructivă, mă 'ndreptătesc să ridic glasul meu modest și emoționat, alături de evocările și urările d=vs, de talentați maeștri ai graiului și condeiului românesc.

Gazetari dinafară de Capitala țării și reprezentanți ai gazetăriei Bucureștilor, V'ați adunat la Constanța lui Ovidiu și-a „DOBROGEI JUNE“, însufleșiți de=aceleas ideal de prefacere și de refacere socială. Cu=aceleași dorinți de mai bine pentru neamul și țara căreia serviți; identificați prin condee și tendinți; în aceeaș comunitate de interes și ideal, ați simțit necesitatea psihologică de=a Vă comunica simțimintele și păsurile — de=a Vă face cunoscute dorințele — și de=a Vă manifesta simțirile, emoțiile, speranțele.

Nicăiri, semnificația simbolică a adunării D=vs. nu și-ar fi găsit întruchipare mai firească decât în jurul vetrei „DOBROGEI“ noastre „JUNE“ — a altarului nostru românesc dobrogean — a Olimpului formațiunii intelectualilor, fără excepție, din această provincie a României de totdeauna.

Vă felicităm și Vă=admirăm. Reprezințați lupta cotidiană pentru mai bine și Constantin Sarry este cel mai veritabil prototip al ei... El este purtătorul suflului românesc în Dobrogea voevozilor și mânuitorul cel mai dibaciu al condeiului nostru dela Ovidiu încoace. Este artistul, care — trecând peste diletantismul artei pentru artă — a înțeles să facă din literatură un instrument de luptă pentru progres. Literatura, căreia Sarry ser=vește de decenii — liberă și ne 'ncătușată 'n școli și nici bisericește — este pentru El, gazetar literat și oțelit, o preocupare voluntară, dar și un instrument de luptă.

Cei vechi prefindeau tăcere muzelor în timpul luptelor. „Inter arma, silent musae“... Imperativul vremilor, a sesizat Sarry că cere abrogarea bătrânei zicale și angajarea muzelor inși=le în lupta cea bună pe care o duce. Este frumos să cânți și=i îndrăzneț să lupți! Dar, e ideal să cânți luptând și să lupți cântând....

La Constantin Sarry, literatura are — cum se cade și este nevoie la noi să aibă — o importanță nu numai artistică, dar și utilitară: politică, economică și socială. Atmosfera de lupte pentru idealuri sociale a produs întotdeauna eroi. Căci lupta oțelește. Lupta i=a făurit, în decenii, lui Constantin N. Sarry caracterul, după cum clipele de libertate și retragere în sine i=au consacrat talentul. Goethe spunea: „Ein Talent bildet sich in der Stille; ein Charakter, im Strudel der Welt“... Sarry trăiește constatarea ma=relui dramaturg și filosof și este demn de ea.

Domnilor și Stimate Doamnă Sarry,

S'a zis c'a promova știința este un înalt imperativ intelectual — baza culturii omenеști și că a forma, a oțeli caracterul și personalitatea, rămâne — de=apururi — cel mai înalt imperativ moral, baza civilizației umane.

Ei bine, martori de peste trei zeci de ani ai activității d=tale — doamnă Sarry — am înțeles că din realizările acestor două imperative și=ai facut un crez și=o misiune. Cu însușiri morale, care, din punct de vedere al adaptării la mediu, pot fi cotate de=fecte; cu calități de mare volițional; cu energie de luptător de anvergură, nu te=ai lăsat, decenii, copleșit de mediu și — prin puternica d=tale personalitate — ai căutat și izbu=tit să schimbi mediul însu=și în conformitate cu personalitatea d=tale.

D=ta nu poți fi uitat de nimeni și nici neglijat de pana istoricului culturii și ci=vilizației românești în Dobrogea oblăduirii a trei regi. Ai învățat și ne=ai învățat să mergem pe căile largi și luminoase ale muncii științifice, cu pașii demni cu care însu=și ai înțeles să mergi și 'n peste treizeci de ani, ne=ai scris și ne=ai vorbit că — cu Pa=

vel Apostolul — „de-am avea toată știința și n'am avea conștiință, n'am însemna nimic“.

Ți-ai făcut mai mult decât o datorie! Ai împrăștiat sămânța cea bună, ca Sămănătorul din Scriptură. Ceeace Sămănătorismul contimporan — promovat de Vlahuță și Coșbuc și revoluționat de Nicolae Iorga — făcea pentru Regatul mare în Ardeal, d-ta făceai — incomparabil mai intens — pentru România de peste Dunăre. Naționalism, poporanism, didacticism literar moralizator, note caracteristice ale mișcării semănătoriste, sunt, pe deantregul, crez al „DOBROGEI JUNE“, cu deosebire că naționalismul ei nu era isvorât din tradiții pe care Dobrogea nu le avea, ci din ideologia marilor poeți români, pe care d-ta — d-le Sarry — i-ai studiat și ți i-ai însușit. Ți-e meritul cu atât mai mare!

Toți demnitarii dobrogeni de ieri, de azi, de mâine și toți intelectualii provinciei îți sunt datori. Vor desminși-o prin vorbe și-o vor nega prin acte și fapte. Dar e-o realitate obiectivă și evidența nu poate fi ascunsă. E 'nregistrată de Istorie și rămâne generațiilor ce se succed. Cei ce mai avem conștiința recunoștinții, ți-o declarăm și te felicităm.

Domnilor,

S'a zis că traseul pe care se jalonează marile personalități ale lumii, e accesibil tuturor și s'a dat drept pildă Epictet: sclav și schiop. Vitregit de natură și de societate, Epictet a rămas, totuși, ca unul dintre cei mai mari filosofi ai antichității...

În galeria marilor noastre personalități, — Constantin N. Sarry, fără demnități și fără decorații, se fixează printre cele mai proeminente.

Căci este omul unei singure filosofii: *fapta*; și al unei singure puteri: *voința*.

Cu-o singură siguranță: *datoria*; o singură armură: *personalitatea*; un singur vițiu: *dragostea și de cei ce-l necăjesc* — Constantin Sarry va pildui veacurile românești ale Dobrogei noastre și va binemeriți dela dânsa.

El cinstește românismul, onorează breasla, ne onorează pe noi toți. Ridic paharul meu, cu emoție, în cinstea Lui.

D-I SELIM ABDULACHIM

Fost Deputat de Constanța

Jubileul de 30 ani al „DOBROGEI JUNE“ constituie pentru toate naționalitățile din cuprinsul Dobrogei și Cadrilaterului și mai cu osebire pentru noi, Musulmanii, o sărbătoare înălțătoare, de oare-ce lozinței acestui organ de presă, de-a înfrăți naționalitățile conlocuitoare cu elementul dominant românesc și tenacității cu care inimosul său director a luptat pentru unificarea lor sufletească, datorim armonica conviețuire și identificarea noastră în totul cu interesele și aspirațiunile patriei noastre adoptive.

Dacă rolul Presei este de îndrumătoare a opiniei publice în general, aci în Dobrogea ea are o misiune specială. Și sărbătoritul de astăzi, pătruns de acest rol important, prin ziarul său a sădit în sufletul cetățenilor de altă origină, încredere în legile și în instituțiunile țării, dragoste față de conducătorii săi, sfătuindu-i de a căuta să-și realizeze revendicările lor specifice numai în cadrul ideii de stat român.

Nu voi încerca să fac elogiul personalității lui Constantin Sarry, sărbătoritul nostru de astăzi și al operelor sale.

Au făcut-o aceasta atâția alții cu mai multă competență și cu mai multă autoritate. Eu mă voi mărgini să relevez în puține cuvinte rolul său de îndrumător și neprecupețita sa contribuție în opera de ridicare a pașnicei populațiuni musulmane.

Lozinca lui scumpă „Dobrogea Dobrogenilor“, cui oare putea să folosească mai mult de cât elementului cu adevărat autohton, elementului musulman, din care el a vrut și a reușit să facă un factor folositor pentru statul român, în măsura corespunzătoare numărului și însemnătății lui? — Sarry fiind convins că acest element în Dobrogea și mai ales în Cadrilater, are un rol însemnat în alcătuirea statului nostru.

În slujba acestei credințe și în îndeplinirea acestei îndatoriri, el n'a urmărit decât răsplata propriei sale conștiințe, iar ca fiu al Dobrogei s'a considerat dator să servească interesele acestei provincii și a înțeles să apere dintre elementele autohtone, cel dintâi, elementul musulman, ale cărui pășuri și nevoi le-a simțit, le-a priceput și pentru împlinirea lor a luptat cu o vrednicie demnă de toată lauda.

Pentru revendicările noastre nu numai că ne-a pus la dispoziție coloanele apreciatului și mult răspânditului său organ „DOBROGEA JUNĂ“ — dar personal ne-a ajutat cu scrisul său, adesea ori în detrimentul propriului său interes.

Chiar atunci când a militat în rândurile unei organizații politice, el n'a înțeles să fie numai gazetarul de partid, ci a fost unul din pușinii care a avut o atitudine dreaptă și o părere proprie împotriva însăși a conducerii de partid.

Asfel, el a desmințit credința înrădăcinată că un ziarist de partid nu poate de cât executa cu slugărnice ordinele ce i se dau.

În ce ne privește, el ne-a sfătuit și ne-a îndemnat să ne îndreptăm tineretul către școala românească și ne-a făcut să ne dăm seama că, în statele ce numără în rândurile cetățenilor lor și alte naționalități, armonia socială constă în a-și asimila limba și cultura poporului dominant și în a-și face datoria de buni cetățeni ai patriei lor adoptive, fără a-și pierde naționalitatea, fiindcă aceasta nu le-o cere nimeni.

Suntem conștienți, relevând acest lucru, că la formarea spiritului de loialitate și la sădrea devotamentului și patriotismului în sufletul populației musulmane, „DOBROGEA JUNĂ“ și valorosul său director Constantin Sarry au avut o mare parte de merit, căci — trăind în mijlocul nostru — și una și altul ne-au învățat să fim la originea noastră, să ne respectăm tradițiunile proprii naționalității noastre și totuși să fim cetățeni, cari să ne iubim statul din care facem parte, neprecupețindu-i nici sângele atunci când nevoia a cerut, pentru apărarea hotarelor și împlinirea idealului patriei noastre adoptive, corolar firesc al iubirii și atașamentului nostru către Țară.

Personal, urmărind această linie de conduită trasată de sărbătoritul de astăzi, am reușit grație deosebitei sollicitudini a demnitarilor Țării, să înscriu în școlile secundare românești un număr de peste 150 elevi musulmani, pe cari statul român i-a primit bușieri, fără nici un concurs, așa că azi avem o pleiadă de fineri intelectuali, cari au o îndoită misiune, mai ales în Cadrilater, de a fi îndrumătorii coreligionarilor și auxiliari prețioși ai autorităților românești în sfera de statornicire și consolidare a elementului românesc, în această provincie. Iar, pentru a le da posibilitatea de a-și desăvârși și studiile universitare, am obținut de la autoritățile românești și în special de la Ministerul Instrucției Publice, importanta sumă de *un milion lei*, din dobânda căreia întreținem astăzi, la diferite facultăți, un însemnat număr de studenți.

Iată de ce noi, Musulmanii, nu ne-am considerat nici odată ca minoritari, nu ne-am constituit în partid politic aparte și am înțeles să ne manifestăm și să activăm pentru revendicările noastre cultural-religioase numai în cadrul ideii de stat român.

Dacă ar fi să pomenim numai despre aceste realizări, obținute în cea mai mare parte grație sprijinului și statului acordat de amicului Sarry, noi Musulmanii trebuie să-l socotim ca cel mai sincer ocrotitor și iubitor al nostru.

În lozinca „Dobrogea Dobrogenilor“ de pe frontispiciul ziarului său, fără îndo-

ială el ne cuprinde în primul plan al revendicărilor sale dobrogenești pe noi Musulmanii — și marea lui simpatie și dragoste pentru noi se oglindește nu numai în scrisul său, ci chiar în pseudonimele turcești de: „Sarâ Cismelâ Memetaa“, „Saroglu“, „Deli-baș“, „Geanabet“, „Tecnafes“ etc. cu care își iscălește adeseaori articolele poate cele mai importante.

Iată în puține cuvinte rolul „DOBROGEI JUNE“ văzut prin prisma intereselor noastre musulmane.

Ca exponent al coreligionarilor mei, ale căror interese le-a servit cu atâta căldură și dezinteresare, aduc cu prilejul sărbătoririi sale, lui Constantin Sarry, omagiul nostru de nealterată recunoștință, asigurându-l de întreaga noastră dragoste și de întregul nostru devotament. Iar ca expresiune a acestor sentimente, te rugăm, dragă sărbătorit, să primești din partea populației musulmane, din ridicarea căreia ți-ai făcut un apostolat, acest modest dar. (Oferă o tavă cu un serviciu de argint).

Mă folosesc de acest prilej, ca să-ți arăt și personal întreaga mea grațitudine, pentru toată îmbărbătarea și sprijinul frățesc, cu care m'ai onorat toată viața și dacă în strădaniile mele de a-mi ajuta populația din mijlocul căreia m'am ridicat, am putut ajunge în situațiunea politică și socială, pe care o ocup în societatea românească, țin s'o mărturisesc astăzi, cu toată franchețea, că se datorește în mare parte sprijinului și sfaturilor ce mi le-ai dat cu atâta dezinteresare.

Să trăești și să ne trăești !

D-I COSTICĂ FILIP

Președintele Soc. „Sf. Ilie“

Simt o deosebită mângâiere și bucurie în suflet, văzându-ne întruniți laolaltă spre a sărbători cei 30 de ani de existență a ziarului „DOBROGEA JUNĂ“ și a directorului ei Constantin N. Sarry.

Și cu drept cuvânt trebuie sărbătorit acest eveniment, fiindcă chiar dacă am contribuit după puterile și sufletul ce l-a depus fiecare, în rezolvirea cauzelor generale ale acestei provincii, fără concursul ziarului „DOBROGEA JUNĂ“ nu se puteau duce multe opere la bun sfârșit. Ziarul acesta a ținut întotdeauna flacăra aprinsă a cauzelor.

Dacă ne întoarcem privirile în urmă cu 30 de ani, la apariția acestui ziar, câte partide politice nu au trecut și câți conducători ai acestor partide în marea majoritate, n'au urcat scările acestui ziar, făcându-și trebșoarele, ca în urmă unii să-l lovească și să caute a-l distruge !...

Fiindcă firea lui Constantin Sarry este așa cum este și dacă nu ar fi fost așa, el departe putea ajunge și nici grijile materiale nu l-ar mai roade, — în timp ce Constanța în intervalul acestor 30 de ani a ridicat din stradă pe atâția, care n'au contribuit cu nimic la propășirea ei.

Constantin Sarry a stat strajă vremii, ducând campanii înverșunate pe toate chestiunile privitoare la interesele populației Dobrogei și ale orașului Constanța în special.

Profesor — ași putea spune — în arta gazetărească, el a scos mulți ciraci în această branșă și a determinat pe mulți analfabeți chiar, să-și așterne durerile și părerile în coloanele ziarului său.

Și în toate aceste opere sociale și naționale el s-a pus la dispoziția tuturor în mod cu totul dezinteresat !

Mi-amintesc și azi, ce sprijin a dat Sarry cu „DOBROGEA JUNĂ“ în 1905 cauzei meseriașilor, cari se constituiau pentru prima oară în corporație.

Ce luptă a întreprins el, împotriva curentelor extremiste, care momeau și atrăgeau pe vremea aceea pe meseriași și muncitori, și ce polemici a avut de dus împotriva d-rului Racovsky.

Apoi în 1906, de ce sprijin a fost „DOBROGEA JUNĂ“ la înființarea și înjghebarea societății „Regina Elisabeta“ a marinarilor și pentru obținerea unui teren, în vederea construirii unui cămin propriu.

În 1910, personalul portului, care în majoritate era plătit cu fonduri globale, cerea să fie trecut în bugetul statului, pentru a avea dreptul la o pensie. Și aci concursul „DOBROGEI JUNE“ a fost neprețuit.

În 1911 „DOBROGEA JUNĂ“ începe campanie încununată în cele din urmă de succes, pentru construirea unui local propriu al Corporației meseriașilor.

Dar pentru construirea impunătorului local al liceului „Mircea ce Bătrân“, cu acele mișcătoare și stăruitoare articole, care începeau și sfârșeau cu cuvintele: „Dați un leu pentru liceu!“

În 1925 „DOBROGEA JUNĂ“ sprijină de asemenea din toată inima pe funcționarii și pensionarii, cari porniseră a forma Societatea „Sf. Ilie“, menită să scape lumea de o hienă, care specula cadavrele nenorociților. În constituirea acestei societăți, dovedită azi atât de necesară, glasul și condeiul lui Constantin Sarry au fost de un nețâgăduit folos.

Și cine nu-și mai amintește de atâtea alte campanii ale „DOBROGEI JUNE“, împotriva răilor de tot felul — campanii duse cu atâtea riscuri și cu atâtea neplăceri!...

Iată de ce ne-am strâns; să sărbătorim astăzi pe acest prieten și luptător, care dacă n'a avut parte de alte îndestulări materiale, să știe cel puțin că e înconjurat de dragostea noastră sinceră și nemărginită.

Să ne trăiască Constantin Sarry!

D-I N. SEVER CĂRPINIȘEANU

Se împlinesc azi 30 de ani, de când un îndrăzneț vizionar, dublat de un entusiast luptător, a pus bazele primului ziar de importanță și durată în această provincie.

Se jubilează acest eveniment cu prezența domniilor voastre, cu prezența laolaltă a reprezentanților opiniei publice de aci, ca și cu prezența exponenților acestei opinii din restul țării.

Să-mi dați voie să văd în această copărtășire mai mult de cât o întâlnire întâmplătoare; să-mi dați voce să văd în ea, rezultatul strădaniei celui pe care îl sărbătorim azi, căci, fără începutul lui de atunci și fără sbuciumarea lui de pe urmă, d-vs. n'afi fi ajuns să strângeți aci mână de gazetar român.

Cu acest înțeles, evenimentul de azi lasă la o parte efemerul, se încrustează ca o dată istorică în trecutul presei de provincie, se înscrie ca o primă etapă de isbitură în primul secol de stăpânire românească în Dobrogea.

Importanța acestei zile n'o poate cuprinde decât simbolul. El singur poate s'o dematerializeze, poate s'o așeze pentru ochii noștri, în viitor, cu o perspectivă de trecut.

Trei zeci de ani de gazetărie într'o provincie, însemnează o mare etapă, însemnează o etapă considerabilă. Trei zeci de ani de gazetărie în Dobrogea însă, însemnează mult mai mult; însemnează o etapă de adâncimea unui veac.

Doamnelor și Domnilor,

Sunt mai multe feluri de a cuprinde și înțelege progresul: îl poți înțelege în funcție de viitor, îl poți înțelege în funcție de trecut, îl poți vedea cu ochii strădaniei

sau cu acei ai realizării. Punctul de vedere se schimbă ca și fața prisme prin care îl privești.

Pentru a înțelege, la justa lor valoare, realizările lui Constantin N. Sarry în Dobrogea, trebuie ca progresul să-l privim în funcție de trecut, în funcție de strădanie.

Voi face o paralelă, care să aibă rolul de demonstrație fizică.

Pușini dintre d-vs., prea pușini, dintre cei veniți în mijlocul nostru, văzând zidurile și clădirile ce au început să dea Constanței silueta unui mare oraș occidental, își vor putea da seamă care a fost imagina caldarâmurilor Kuistenge-ei de ieri, care a fost zidirea fizică a acestui oraș în 1904.

Pușini dintre d-vs., fii de provincii liniștite și omogene, în care Istoria și-a succedat anii, ca râurile, apele, își vor putea da seama de așezările nomazilor Dobrogeni, de așezările în această provincie în care Istoria și-a succedat anii cu succesive violențe de furtună.

În 1904, imaginea dominantă în peisagiul dobrogean constă în estomparea pe un cer de înfrigurare, a colibelor de lut și carelor cu coviltire.

Cât progres de atunci încoace! Ce adâncă distanță!

Nimeni însă nu-și poate închipui, care a fost imaginea morală a acestei provincii în 1904. Configurația ei fizică abia dacă ne poate da o idee.

În bordee, oamenii trăiau ca viermi ai pământului; pentru ei lumina soarelui n'a fost nici odată altceva decât fecunditatea pământului. În umbra minaretelor de lemn, în legănările molcome ale caicelor ca și în dosul cealmalelor pitorești, trăiau suflete cu alte nostalgii. Dacă omul era stabil, gândul era nomad. Chiar în conviețuirea de moment, provizoriul dobrogean avea o împesțirare de mozaic: cinsprezece rase încrucisau, cinsprezece limbi se vorbeau, cinsprezece tendințe se opuneau una alteia. Cum putea fi vorba la asemenea oameni, în interiorul acestui amestec, de o omogenitate fie și elementară, care să ajute încolțirea unei idei? Cum putea fi vorba de gândire abstractă, cum putea fi vorba de formarea unei opinii? În afară de pătura românească, sufletul dobrogean nu era încă trezit la noua viață.

În acest pustiu, în această stepă de gândire și simțire, își propunea Constantin N. Sarry în 1904 să facă gazetărie; în această societate, dacă se putea numi astfel, să creieze o opinie, o fărâmișă de gând și de simțire colectivă, o conștiință și o limbă românească.

În 1904, după 22 de ani de dominațiune românească aci, Sarry avea 22 de ani și se afla în fruntea primei generații de autohtoni, să dea mâna Românilor pentru marea operă. Dar se afla pe terenul cel mai impropriu, și-a ales pentru sine bucata de pământ cea mai aridă.

Pentruca să-ți poți înfățișa numai temeritatea unui astfel de țel, trebuie să-l vezi pe om în echilibrul ordonat al clasicismului, în figura unui spartan.

Sarry a luptat și a învins!

Între d-vs. mânuitori de condei din restul țării, unii cu trecut, alții cu căliri în lupte și Const. Sarry, este o mare deosebire, o deosebire fundamentală, comparând luptele: noi cei tineri și d-vs. ne-am creiat ca o necesitate de a da un organ de exprimare opiniei publice; Constantin N. Sarry s'a creiat gazetar din necesitatea de a creia o opinie publică românească în Dobrogea.

Ce-am găsit noi și d-vs. de-a gata, d=sa trebuia să făurească.

Au fost zile de izbândă, dar au fost și zile de durere. Zile în care luptătorul a văzut efortul în zădărnire, ca în munca stearpă a Danaidelor. Căci au trebuit ani și ani, până să încolțească în sufletul amorf al băștinașului un grăunte de românism și

de opinie; au trebuit ani și ani, până când Românii dobrogeni să înțeleagă gestul de dragoste, gestul noului frate, care venea loial și arzător la noua patrie.

Apelurile lui au rămas vremuri îndelungate fără răspuns. A petrecut clipe grele de încordată așteptare, scrutând orizontul aceluși pustiu de omogenitate, în care aștepta un semn de recunoaștere.

Și târziu de tot a căzut semnul unei luminițe, târziu de tot și-a putut apropia pasul unui tovarăș.

Nu există tragedie mai mare în viața unui gazetar, decât să vadă o opoziție organică între înțelegerea sa și a celorlalți oameni; să crezi la un moment dat, că poți rămâne un solitar; că, cu cât dorești mai mult apropierea, cu atât izolarea ta crește.

Dar nu e nici operă mai mare în viața unui gazetar, decât de a învinge această opoziție. Constantin N. Sarry a învins-o!

Dacă în această privință nu poate fi egalat în izbândă, să nu uităm că el nu poate fi egalat nici în durerea încercată pe drumul acestei Golgote, care este drumul de făurire al presei de provincie.

Cu acest corolar de spini Sarry poate spune azi, alături de Nietzsche: *Tot ceia ce nu m'a omorât, m'a făcut mai puternic!*

Intr-o bună zi, va trebui să i se recunoască istoricește lui Const. N. Sarry meritele integrale pentru zidirea opiniei publice dobrogene.

Până atunci, domnilor, noi, mânuitorii condeiului, să-l salutăm în picioare, cu respectul cuvenit marilor înaintași. Este un om, care—nu știu—dacă va mai putea fi întâlnit, în alt exemplar, în cealaltă jumătate a acestui secol. A ridicat cu sângeri de martir zidurile unei biserici. Rămâne nouă, urmașilor, ca omagiu adus ziditorului, să-i adâncim bolțile, pentru ca credințele misionare ale presei să pătrundă din ea cât mai adânc și să urce cât mai sus.

D-I TOMA CREȚU

Post Primar al Techirghiolului

*Ideal săpat în piatra
Vremurilor de granit,
Cu condeiul ai tras brazda
Unui vis ce s'a 'mplinit, —*

*Infrățind atâtea neamuri
Intre Dunăre și Mare,
Când pustiul n'avea slovă
Nici lumină, nici cărare....*

*Și-ai purces urmându-ți muza
În spre zile de mai bine,
Făurind „tot“ pentru alții
Și uitându-te pre tine!*

*Azi din colțurile țării
De la Mare și din Munte,
Nimbul gloriei străluce
Peste 'ngândurata-ți frunte, —*

*Iar din florile răbdării
Sămănat-atunci în vânt,
Privești rodul, care astăzi
Se revarsă pe pământ.*

*Munca dusă fără preget,
Muncă pân' la istovire,
Te-a 'nălțat pe bolți de slavă
Cu lumini de nemurare.*

*Depănând iubirea lumei
Trei-zeci ani neîntreput,
Ai rămas ca un apostol
Ce din suflet i-ai fost rupt, —*

*Oțelit de-o viață nouă
Să duci raza de lumină
Și cultură, peste glia
Care astăzi și se 'nchină.*

D-I K. H. ZAMBACCIAN

Fost Ajutor de primar al Constanței

„*Le journalisme est bon à condition d'en sortir à temps*“ — este piatra de încercare a gazetăriei.

Gazetarul prin vocație rămâne un pasionat de profesiune, trăește, luptă și moare cu condeiul în mână.

Constantin N. Sarry este acest gazetar prin vocație și cei 30 de ani de apariție a organului său „DOBROGEA JUNĂ“, constituie mărturia unui temperament excepțional de perseverent și tenace și care, dacă n'ar fi fost un entuziast pătimaș al profesiei sale, s'ar fi ridicat în orice carieră, cu mai puțin efort și sacrificii, la situațiuni mai satisfăcătoare între cele pământești.

Când, mai târziu, pasiunile de astăzi se vor potoli și multe fețe ce strălucesc, de mult vor fi învăluite sub cenușa uitării, cercetătorul obiectiv care va culege ce-i mai interesant după tăvălugul contemporan, va alege „DOBROGEA JUNĂ“ care a îmbrățișat aspirațiunile și cauza generațiilor locale, revendicând și impunând promovarea lor. Iar „DOBROGEA JUNĂ“ va rămâne un focar animator, dând astfel înțeles cuvintelor: „Dobrogea Dobrogenilor“.

D-I Prof. Dr. C. MUREȘANU

Laureat al Academiei Române

Odată și-odată, se va ridica, cu tot mai muștrătoare glasuri și chesțiunea: Câte forțe sufletești s'au ridicat din pământul României dela Mare? Și al doilea: În ce măsură, aceste energii umane au înflorit Moșia lui „Mircea Bătrânul“ și țara tuturor Românilor? Orice colț din țara românească trebuie cinstit și cultivat, ca un prinos divin... Numai astfel suntem vrednici de România Mare.

Septembrie 1913. Atunci m'am legat cu trainice legături de orașul Constanța. Și din acea vreme, am văzut la d-l C. Sarry titanică putere de muncă și prin ea, înălțătoare pildă generațiilor, cari vor veni. Numai o zi, să fi stat cineva în tipografia și redacția ziarului „DOBROGEA JUNĂ“! Și un ceas ar fi fost destul, ca să vezi ce minunată energie întrupează Constantin Sarry. Dar, ca ceva neașteptat pentru finerețea culturii noastre, strădania lui Sarry a finit cale de trei decenii. Iată un document de o rară vrednicie. O muncă care întrece un sfert de veac și care a împânzit întreaga Românie dela Mare.

Dar! Vine chesțiunea: E destul să muncim? E combativitatea un titlu de glorie? Nu! Munca e sfântă numai atunci, când e închinată scopurilor sociale: Când idealul social dă brânci voinții. Printr'o strădanie de o viață de om, Constantin Sarry ne aduce o concepție nouă. Ne învață... Ce anume? Ce înseamnă a munci și ca urmare: Ce înseamnă a fi Român! Da! Nu numai documente!, și hrisoave! Și nu vorbărie seacă!, și nici „Escu“ în coada numelui de botez! Nu acestea ne îndrituesc la cel mai frumos titlu, titlu nobil și sfânt: — „Titlu de Român“. Ci munca neobosită, munca îndrăzneată, munca creatoare, „munca=jertfă“ și jertfa=muncă, — iată condiția de a fi „Român“.

Român în nobil, în frumos înțeles, e Const. Sarry. Patriot legat de esența realităților dobrogene, de eternul cosmic și uman, care se cheamă România dela Mare. Dar, regionalismul i-a fost numai un popas, pentru a lega prin cele mai sfinte legături țara

cea mică : „România dela Mare“ — de țară mai largă : „România Mare“. Numai din colaborarea statornică între eternul-național cu geniul fiecărei provincii, numai așa putem consolida temeliele Statului. Patria noastră va fi curând chemată să joace roluri însemnate în viața internațională. Glasul României va fi hotărâtor în destinele orientului. Nu-i o simplă întâmplare, că oamenii noștri de știință se afirmă cu temeinică autoritate în spiritualitatea universală. Un fapt simbolic, prevestitor de avânturi, e genialitatea politică a d-lui Neculai Titulescu, omul care întrupează cu un prestigiu ecumenic imperativul colaborării între neamuri.

Totuși, nu trebuie să uităm, că, aici în Dobrogea, reprezentanții celor mai deosebite rase și confesiuni religioase trăesc, de jumătate de veac, după legea colaborării creatoare de cultură și civilizație românească. În România dela Mare, specificul rasial se înfrățește cu sufletul românesc, împletindu-se cu eternul uman. Prin spiritul de toleranță, înțelegere și iubire între cele mai variate rase și confesiuni religioase, — nu merită să fie numită Dobrogea : „Olanda României“, după cum marele învățat englez Ernest Barker a numit România : „Olanda Estului“ ? Să nu uităm însă, că printre fruntașii acelora cari au făcut din Dobrogea, țară de iubire și de muncă generos-creatoare, — stă : Constantin Sarry.

Cum și-a cucerit Const. Sarry locul de cinste în viața Dobrogei ? Mai întâi de toate, prin combativitate închinată valorilor spirituale. Vreți probe ? Deschideți : „DOBROGEA JUNĂ“ ! Veți găsi adesea, un sfert din jurnal ocupat cu probleme culturale. Iată de pildă numărul din 13 Iulie 1934 : șase coloane sunt consacrate chestiunilor spirituale. Crezi, că ai în față o publicațiune pedagogică. Și la fel, a fost „DOBROGEA JUNĂ“ și în trecut. Lângă pagini de luptă politică : sprintenă, violentă, — s-au adus culturii cele mai duiosase omagii. N'a găsit orice mișcare românească grabnică înțelegere în inima lui Const. Sarry ? La „DOBROGEA JUNĂ“ și-au dat întâlnire și visătorii, cari plămăuiau o lume vrednică de misiunea Dobrogei. Încă un exemplu : Acuma doi ani, s'a înființat în Constanța Asociația : „Cartea sub Icoană“. Unde credeți, că s'a publicat, mai întâi, programul acestei instituții ? Tot în „DOBROGEA JUNĂ“. Iată și apelul făcut de vrednicul dascăl D. Popovici din Pazarlia : —

„Cartea sub Icoană“ e plănuită dintr'o năzuință ideală de a jertfi puținele clipe libere în slujba celor mulți și cuminți, — dornici de o nouă înfiripare în lumea lor, dornici de tot ce-i frumos, ce-i bun, ce-i ales, — însetați după cultură și adevăr. Cartea, acest nesfârșit șirag de îndemnuri, de gânduri de bine, — acest strop de Dumnezeuzeire, zămislit în suflete alese și așternut din belșug, deopotrivă și pentru răi și pentru cei buni, — pe unii ostoindu-i, pe alții înaripându-i sub oblăduire duiosă.... Cartea așezată sub Icoană, izvor de noroc, sprijinitoare în nenorociri.... Cartea, dăruită de sufletul celor duși.... Cartea ridicată la înălțimea de sfințenie.... Ce poate fi mai curat, mai înalt?... E cel mai frumos gând, ce s'a înfiripat vreodată, în lupta ce se duce pentru ridicarea poporului.... Cartea pornită din sfântul altar, trece mai ușor în inimi, ca și cântarea de laudă închinată Celui Prea Înalt — ca și chemarea la o nouă rostire a vieții, ce se desprinde din dangățul clopotului. Cartea, pornită din sfântul altar, va fi un prilej de nouă răscolire sufletească și mai ales de o mai caldă și adâncă prețuire a tot ce Dumnezeuzeirea a clădit în noi.... Cu aceste ideale plăsmuiri, Asociația culturală „Cartea sub Icoană“ pornește la luptă. Se va găsi cineva, să nu sprijine, să nu încurajeze strădania neobositului făclier ? Stegari ai satelor — învățători și preoți — alăturați-vă cu tot sufletul, cu tot avântul de care ați dat dovadă în toate timpurile, când a fost vorba de binele obșteșc, mișcării începute ! Ajutați cu fapta. Apropiați de inimile voastre, inima învâlbura de cel mai înălțător și duios gând — mântuirea prin altar — icoană și carte“.

Un alt fapt caracteristic e și acesta : C. Sarry a fost generos nu numai în jurnal. Fapta a fost la înălțimea scrisului. Și aici, ne întemeiem tot pe exemple și amintiri personale : În anul 1927, era președinte al Camerii de Comerț din Constanța. Atunci, ca și acuma, aveam obiceiul, să cerșesc dela Autorități bani pentru a tipări cărți. Cu cea mai distinsă amabilitate mi-a venit în ajutor. Și, cu sprijinul lui C. Sarry, am tipărit o voluminoasă lucrare : „O mișcare culturală în viața dobrogeană“. Această carte a fost elogios apreciată de Academia Română, prin fericitul întru Domnul, marele profesor Ion Bianu. Tot ca președinte al Camerii de comerț, Constantin Sarry a dat „Prime de cultură“ profesorilor dela Școala comercială superioară de comerț. Iată o sinceră atențiune față de educatori. Gestul acesta nu trebuie uitat. Anul acesta, s'a pus din nou chestiunea primelor de cultură. Unde ? La liceul „Mircea cel Bătrân“. Propunerea a căzut, deși a fost susținută cu toată energia de d-l Gh. Stețcu. Acuma vom înțelege mărinimia d-lui C. Sarry, care a venit spontan sub această formă elegantă în ajutorul profesorilor. Și la fel, generos a fost și cu studenții. Din fondul de studii și anchete, a creat 20 burse, fiecare de 5000 lei. Pentru Căminul studențesc a strâns cu talgerul 100.000 lei. Printre elevii tipografi găsește un băet foarte talentat. Tânărul e trimis la Paris pentru perfecționare. În amănunt ca și în esență, Constantin Sarry a întrebuițat situația de președinte al Camerii de comerț, nu numai pentru scopurile economice, dar și pentru cele culturale.

Câți cunosc aceste detalii ? Pentru cei mai mulți Const. Sarry e mai mult gazetarul harnic, inteligent, tenace — și câte odată combativ până la violență.... De ce n'am arăta, că Sarry s'a exprimat și în forme îmbelșugate de duioasă generozitate spirituală ? Oamenii politici ar trebui să-și amintească, că puterea trebuie închinată valorilor morale. Problema esențială a epocii noastre aceasta este : Ori ne afirmăm cu toată energia în domeniul culturii, — ori pierim. Dreptul unui neam sub soare e în funcție de forțele lui creatoare. Unde se afirmă mai întâi aceste energii ? La copii și la adolescenți. Și acuma, vom înțelege atențiunea dată de Sarry tineretului din Constanța.

Din aceleași avânturi sufletești, răsare o interesantă carte : „Educația copiilor noștri : Sfaturi părintești“. Lucrarea d-lui Sarry înseamnă un fapt important în pedagogie. Mai întâi, fiindcă se ocupă cu educația adolescentului, chestiune inexistentă pentru cei mai mulți părinți și profesori. Apoi, pentru că autorul caută deslegarea problemei, ținând seamă de sufletul adolescentului în continuă devenire și de condițiile speciale din țara noastră. În al treilea rând, cartea e scrisă cu deosebită intuiție pedagogică, izvorâtă din afinitatea între părinte și copil. Pe baza acestei afinități, d-l C. Sarry, părinte cult și duios, pătrunde în tainele sufletului adolescent, de unde ne aduce observații importante. Pe temeiul lor, găsim îndrumări în problemele esențiale de educație. Iată, de pildă, înțelesul scrisului și al cititului :

*A scri și a citi, drăguță, o ! nu acesta-i meșteșugul, —
Cum nici de cum inteligență n'a fost și nu e viclesugul !...
Și dac'ași ști, deacum, copile, că ani de-ar fi să studiezi,
Și devenind burduf de carte tu nu vei ști s'o-asimilezi ;
Că ea nu-ți va servi ca mijloc, ci numai ca un scop vremelnic,
Cu care 'nlăturând virtutea s'obții un adăpost prielnic ;
Și dac'ași ști, cumva, că scrisul cu slova lui inertă, moartă,
Ce știe să desfacă totuși și-a Raiului eternă poartă,*

Cum tot el știe ca să sară și al Infernului pârleaz,
 In loc să fie 'n mâna=și, dragă, un sfeșnic luminos și treaz,
 Tovarăș nelipsit în viață, — el va ajunge ca, prin tine,
 Să serve simțiminte sterpe și rele cauze străine;
 Că scrisu=și nu va fi să fie ecoul tău și doar al tău,
 Nu te=ași mai da de loc la școală și te=ași lăsa un nătărău!
 De cât un cărturar nemernic, ce calcă legea și văzduhul
 Pentru ambișiuni deșarte, — mai bine un sărac cu duhul!

Mai departe, alt sfat, acela de a rămâne cu inima curată și de-a iubi creștinește :

*Dintre virtuțile creștine cea mai de seamă e Iubirea.
 Ea-i legătura sufletească ce=asigură desăvârșirea.
 Ea nu 'ncetează niciodată : pot profesiile să piară,
 Pot limbile să amuțească, chiar conștiința să dispară!
 Eternă și 'ngăduitoare „crezând, iertând, pe toți și toate“
 „Iubirea învălește, dragă, o mare parte din păcate“ !*

Și așa înainte, cartea d-lui Sarry e înflorită de sfaturi spuse cu duh și pricepere pedagogică. Iată un îndemn, frumos ca alătea altele :

*Să fii Român în gând și 'n suflet, și să=și iubești, băete, țara,
 Așa cum te iubești pe tine.*

Cartea e inspirată de patriotism sincer, uman, — ca cei trei zeci de ani de gazetărie

*„Nu sunt deloc Români aceia,
 Cari încetează de-a fi oameni!“.*

„Educația copiilor noștri“ a fost scrisă în captivitate, — pentru unii mormânt. Pentru d-l Sarry, prilej de reculegere și gândire închinată Țării — de combativitate sublimată, așa cum i-a fost o bună parte din viață. D-l Sarry e încă în vigoarea maturității. Dela Domnia sa așteptăm noi forme de energie. Municipiul Constanța e hărăzit de Dumnezeu, să joace roluri istorice în destinele lumii. „Geneva Orientului“ Iată numele „Constanței de Măine“. Aici, în cetatea lui Ovidiu, aici își va împlini România misiunea istorică. Pentru aceasta, n'ajunge numai genialitatea politică a d-lui Neculai Titulescu.

Ne trebuie și ostași vrednici de un asemenea comandant. Fiecare provincie să=și cunoască oamenii capabili de muncă creatoare. Urmând pilda vieții lor, vom fi ai Patriei cinstiți servitori. De asemenea oameni, are nevoie România dela Mare. E posibil acest fapt? Da! Vreți probe? O întreagă generație creatoare de pitoresc uman, mult mai interesat decât frumusețile naturii dobrogene. Printre acești oameni de elită, va străluci pururea prin scris și faptă, Constantin Sarry.

Să trăiască!

D-I G. M. IVANOV

Președintele Federației generale
a Presei din provincie

Iubite Confrate,

Covârșitoarea emoțiune ce mă stăpânește, după atâtea ore de sublimă înălțare sufletească, vindind, de o parte, atâtea personalități — supraoameni în simțimintele lor frumoase — și privindu-te, pe d-ta, de altă parte, ridicat până 'n slăvi abia atinse de un muritor, — această covârșitoare emoțiune pentru mine, ca om și ziarist, mă face să nu pot articula de cât numai câteva cuvinte :

Iubite coleg. Rari, foarte rari cetățenii acestei țări și mai rar gazetarii, cari s'au putut învrednici, în viață fiind, de cinstirea — meritata cinstire — de care ți-au făcut parte, astăzi, aci, concetățenii d-tale.

Trebue să fii un om bun la Dumnezeu, care ți-a acordat această grație.

Tot El să te fiină mulți ani și de aci înainte, sănătos și înțelept, spre mândria noastră, a ziaristilor, spre gloria Dobrogenilor și în serviciul „DOBROGEI JUNE“!

Te îmbrățișez în numele tuturor colegilor.

RĂSPUNSUL SĂRBĂTORITULUI

D-I CONST. N. SARRY

*Prea Sfințite Stăpâne,
Distinși oaspeți și colegi,
Iubiți amici,*

Dacă n' ași dori să trăiesc, cu ajutorul lui Dumnezeu, decât măcar 100 de ani — așa cum spuneam deunăzi și scumpului meu Dan Alecu — și să sărbătoresc im-plicit și jubileul de cel puțin 50 de ani al „DOBROGEI JUNE“ — ași putea astăzi, după patru ceasuri de așa vie satisfacțiune, să repet cuvintele bătrânului și dreptului Si-mion : „Și acum liberează pe robul tău, Stăpâne, că văzură ochii mei mântuirea ta!“

Da, onorată azistență, vreau să mai trăiesc — și asta nu pentru că iubesc viața cu plăcerile ce ți le acordă, ci pentru că-mi place gazetăria, cu toate neplăcerile ei.

S-a definit, d-nelor și d-lor, în fel și chip, mai mult ori mai puțin exact, *mi-si-unea* ziaristului. Nimenea n-a putut până azi sesiza și descrie însă, *pasiunea* ziaristului.

Nu m'ași încumeta, firește, s-o descriu nici eu această pasiune. Mai ales azi. Atât vă pot spune însă, că ea mă stăpânește ca însuși destinul.

Pasiunea de ziarist! Nu pot s-o descriu, pot s-o identific însă în persoana unui prea distins oaspe, care mi-a făcut deosebita cinste de a lua parte la această masă, un om care, refuzând orice altă mărire omenească — și putea să le aibă cu prisosință! — a preferat să rămână și a rămas până la adânci bătrânețe un simplu gazetar. E mais-trul meu, e maistrul multora, d. Pisani.

Această pasiune, onorată azistență, mă făcea să întemeiez la 4 Decembrie 1904 „DOBROGEA JUNĂ“ și această pasiune m-a făcut să urc calvarul cu ea, timp de 30 de ani.

Bilanțul material după un așa lung răstimp? Toată agonisirea mea scoasă în vân-

zare și numai în ultimii 8 ani aproape 6.000.000 lei în restanțe de abonamente, din cari cel puțin jumătate bani efectiv plătiți de mine pe hârtie și mărci poștale.

Dacă este o minune că, totuși, „DOBROGEA JUNĂ” se menține, e fiindcă tot ea a realizat și minunea de a avea abonați, cari de 30 de ani îi plătesc regulat abonamentul. Ar trebui să-i scot acum la pensie, dar atunci ar trebui să dispară „DOBROGEA JUNĂ”, fiindcă tot ei și numai ei îi întrețin existența. Și sunt sigur că ei, cei dintâi, s'ar opune la aceasta.

Bilanțul moral al celor 30 de ani? Satisfacțiunea de a fi văzut atâtea din problemele ridicate de „DOBROGEA JUNĂ” rezolvate în sensul preconizat de ea; de a vedea tineretul dobrogean — Dobrogea Jună în carne și oase — tineret care aproape întreg s'a folosit de această tribună de ascensiune, astăzi așezat la posturi înalte de răspundere și de cinste.

Patima politică a silit poate uneori „DOBROGEA JUNĂ” să ia atitudine împotriva unora dintre acești tineri. Erau muștrări de părinte, care lovea cu mâna și plângea cu sufletul! Că ei înșiși și n'au privit și n'au primit *altfel* aceste admonestări, dovada o face în mod strălucit înălțătura cuvântare de astăzi, a lui Ion Dinu.

În afară de cea a ziaristiceii, m'a stăpânit însă o a doua pasiune, nu mai puțin aprinsă, nu mai puțin fanatică: Pasiunea pentru Dobrogea!

Mulți — unii din neștiință, alții cu rea credință — au dat un înțeles greșit acestui dobrogenism al meu. Au fost însă și oameni, cari l-au înțeles și printre aceștia o mare inimă și o superioară minte românească: Ion N. Roman. Iată cum definește ilustrul defunct, dobrogenismul nostru — definiție care concordă perfect cu credințele și convingerile noastre:

„In ce privește deviza „Dobrogea Dobrogenilor“, atât de scumpă întemeietorului și conducătorului „DOBROGEI JUNE“, cei cari n'au interes s-o restălmăcească, înțeleg că ea cuprinde, între un nominativ și un dativ, expresiunea energică și unanimă a locuitorilor din această provincie, ca valorile locale să nu fie îndepărtate dela conducerea treburilor locale și interesele provinciei să nu fie sacrificate în hatârul naufragiaților de pretutindeni, de ale căror existențe cei dela centru nu știu cum să mai scape“.

Acesta a fost și este dobrogenismul nostru, fiindcă — trebuie să știți, d-nelor și d-lor — aci, între molcoma Dunăre și furtunoasa Mare, între pustiul Deltei și verdeța Deliormanului; aci, la sunetul doinei dulci, al manelei tânguitoare, al cimpoiului strident și al mandolinei tânguitoare; aci, dincoace de monumentalul pod de peste Dunăre, care nu leagă numai maluri ci împreună și idealuri; aci, prin încuscrirea autohtonului cu colonul, cari s'au înfrățit ca iarba și cu glia; aci, sub opresiunea acelorăși zbiri, sub imboldul acelorăși curate năzuinți și la căldura aceluiași luminat patriotism, bate un suflet deosebit — sufletul dobrogean — suflet care înțelege să trăiască și să moară înăuntrul grașițelor și aspirațiunilor românești — și acest suflet s-a îngrămădit pare-se întreg aci, în pieptul meu.

Acest suflet mă îndeamnă, onorată azistență, ca în acest moment solemn să strig unicului meu copil, care se află aci la masă: „Când voiu muri și ori unde voiu muri și când nu-ți voiu lăsa poate decât un loc pe care-l posed de veci în cimitirul din Constanța, acolo și numai acolo să mă îngropi“.

Și aceeași îndatorire o dau și succesorului meu la direcția „DOBROGEI JUNE“, lui Dan Alecu, acest copil sufletesc al meu, singurul care n-a desmințit niciodată bunele lui sentimente față de mine.

Să nu credeți, vă rog, că afectez vre-un sentiment, de circumstanță. Nu eu vorbesc în momentul de față. Prin mine răsună vocea pământului, pe care l-am iubit atâta, fără să știu chiar pentru ce.

Pentru că, d-nelor și d-lor, de peste mări și țări, pământul știe, pe undele aerului, pe murmurul apelor, pe mirosul florilor, pe dungile norilor, pe zborul păsărilor, pe răgetul fiarelor, pe zumzetul albinelor, pe freacățul frunzelor — pe omul legat odată de el, pământul știe să-l cheme la locul lui. Mai puternică de cât vocea sânelui, mai pătrunzătoare și mai ispititoare de cât însăși vocea sirenelor, este vocea pământului !

În aceste credințe și sentimente, copleșit de dragostea cu care m-ați înconjurat în ziua de astăzi, dați-mi voie să închei, rugându-vă să păstrăm mai întâi un moment de pioasă tăcere, în amintirea tuturor foștilor colaboratori ai „DOBROGEI JUNE“, odihniți azi întru Domnul — și amintesc mai ales de cei trei Petre: *Vulcan*, *Ștefănescu-Dobromir* și *Papadopol*, — cari au însemnat și trei pietre fundamentale la edificiul „DOBROGEI JUNE“; mulțumindu-vă apoi, din toată inima, cu adâncă recunoștință, pentru această dovadă a frumoaselor d-voastre sentimente față de umila mea persoană și făgăduindu-vă în acelaș timp, solemn, că-mi voi da întreaga silință ca până ce Dumnezeu îmi va închide ochii, să le merit cu prisosință.

Să trăiți și să ne vedem cu toții sănătoși și vioși la serbarea semicentenarului „DOBROGEI JUNE“.

D-I EMIL M. BRANCOVICI

Profesor la Academia de înalte studii comerciale și industriale

Stimate Doamnă Surry,

După o lipsă mai lungă din țară, sosind azi aci, găsesc amabilele d-tale rânduri cu invitația de a participa la Congresul Federației Presei din România și totodată la jubileul de 30 ani al ziarului „DOBROGEA JUNĂ”.

Invitația aceasta nu numai că mă măgulește, dar mă tentează foarte mult de a-i da urmare, căci dacă nu am fost ziarist profesionist — nu este vina mea că soarta a vroit prea bine cu mine — totuși am fost prin activitatea mea strâns legat de presă; aș putea spune că, dacă nu am trăit din presă, am trăit totuși pentru presă. Aș putea rezuma activitatea mea ziaristică astfel: „Am scris în presă, am simțit cu presa și am pălmit pentru presă”.

Dar ceea ce mă tentează mai mult este jubileul „DOBROGEI JUNE”, căci aci aș avea și eu un cuvânt de spus, — un cuvânt al trecutului, un cuvânt al debutului „DOBROGEI JUNE”.

Opera de luminare a conștiinței dobrogene — atât de adormită acum 30 de ani — întreprinsă de d-ta, ne-a strâns câțiva inși în jurul „DOBROGEI JUNE” și sămânța semănată de acei câțiva inși, nu a căzut în teren sterp, căci cu mulțumire constatăm azi roadele, fără a ne preocupa de cine sunt beneficiarii acelor roade.

Cu toată admirația pentru zelul și perseverența d-tale, de a urma pe calea pe care pornirăm cu toții, îmi urez din toată inima viață lungă și sănătate, pentru a putea perpetua încă multă vreme, opera începută acum 30 de ani.

După o absență mai lungă din țară, obligațiuni profesionale mă rețin aci și mă împiedică a participa în persoană la această mare sărbătorire; te încredințez însă, că sunt cu gândul și cu sufletul în mijlocul celor ce prăznuesc azi împlinirea celor 30 de ani ai „DOBROGEI JUNE” și după obiceiul românesc zic: „cei mulți înainte!”

Cu cele mai prietenești salutări și o cordială strângere de mână, rămân
al d-tale devotat, E. M. Brancovici

D-I ALEX. ALECU (Alechimseliam)

Fost Director al Seminarului Musulman din Megidia

Mult iubite Costică,

Ce păcat că, din cauza boalei mele de inimă, sunt osândit de doctori să stau timp mai îndelungat în pat, în absolută liniște și în afară de orice ocupațiune, tocmai în momentul când scumpa noastră „DOBROGE JUNĂ” își sărbătorește jubileul a 30 ani dela înființarea sa.

Îți poți închipui dar, iubite amice, că sub scutul situației privilegiate de care mă bucur în familia acestui ziar, de a fi unul din cei mai vechi și mai statornici colaboratori, m'ași fi folosit de împrejurare, ca să fiu prezent și la festivitate tot printre cei din-tâi, ca să te strâng cu căldură în brațele mele bătrânești și să te sărut cu tot focul dragostei, pentru enorm de marile sacrificii morale și materiale ce ai făcut tu spre a reuși să menții timp atât de îndelungat o gazetă într'un pământ, în care numărul cititorilor este foarte restrâns.

Iar „DOBROGEI JUNE” i-aș fi aduș omagiile mele de admirațiune atât pentru activitatea ei politică, literară și socială, formând puternice curente de idei generoase, cât și pentru rezistența dâră de care a fost capabilă să opună tuturor furtunilor și samavolnicilor — și n'au fost puține! — ce s'au deslănțuit împotriva ei. Eu le cunosc pe toate și de aceea mă simt cuprins în aceste momente de fiorul celui mai profund sentiment de admirațiune.

Dar, pentru mine, în special, dragul meu amic, nu este numai atât. Această solemnitate mi-ar fi prilejuit rara ocazie de a-mi aminti, că avântul cu care ne-am aruncat noi, bătrânii dascăli, cu 50 de ani mai înainte, ca să răsădim sentimentul național și dragostea de țară în pământul arid al Dobrogei, a dat roade la care poate nici noi nu ne așteptam. Iată, ai răsărit tu, ziarist eminent și destul de bine apreciat; a răsărit O. Tâfrali, profesor universitar și om de știință, consacrat; a răsărit un Cerna, poet genial și literat de mare valoare. Și însfârșit câți profesioniști, oameni de știință, negustori, plugari, eroi cari și-au vărsat sângele pentru apărarea patriei, n'au răsărit din aluatul ce cu toată osârdia l-am frământat noi timp de 50 ani în Dobrogea.

Iată de ce, dragul meu amic, regret profund, că mă găsesc în absolută imposibilitate de a lua parte activă la jubileul de 30 ani al „DOBROGEI JUNE. Sunt însă cu voi. Cu sufletul și cu inima în mijlocul vostru. Și de aci, din camera de silită odihnă și din patul durerilor mele fizice și morale, îți trimit fie o caldă și frățească sărutare, iar „DOBROGEI JUNE” urarea ca destinul să-i arunce în cale, dacă nu mai mult, cel puțin numai atâtă bine, cât îi doresc eu — și-i va fi prea deajuns.

Al tău și al „DOBROGEI JUNE” sincer și devotat amic.

Alechimseliam

P. S. *Eschi dost duşman olmaz. Olsada, tacâşmâz!* (Prietenul vechi nu poate deveni duşman. Și dacă devine, nu-i şade bine!)

D-na SYLVIA CONSTANTINESCU

Domnule Sarry,

Sunt mereu serbări la Constanța (sau cum se spune, de la o vreme, cu un cuvânt neaoș românesc: „festivități...”) — dar, pare că nici una nu a fost mai pronunțată dobrogeană ca aceasta de astăzi, când prieteni sinceri se strâng laolaltă în jurul d-tale, părintele „DOBROGEI JUNE” (femea care-și mărturisește vârsta de treizeci de ani!)

În imposibilitate de a participa la această sărbătoare, te rog să primești pe această cale, omagiul meu pentru activitatea d-tale, care, incontestabil, a fost și este, rodnică, vrednică și plină de folos scumpei noastre provincii, pe care atât o iubim cu toții.

Colaboratoare la „DOBROGEA JUNĂ”, în ziarul d-tale mi-am spus gândul, impresiile și fantezia uneori, când mi-am inspirat articolul de ziar sau pagina de literatură din peisajul sau viața dobrogeană. Mi-amintesc cu o plăcută emoțiune de cenaclul

literar strâns în redacția „DOBROGEI JUNĂ“, unde d-ta, domnule Sarry, ne-ai dat ospitalitate și indemn. Cenaclul a dispărut: unii au plecat, alții au fost absorbiți de profesie, de politică... (în definitiv nu e vina nimănui!...) — dar „DOBROGEA JUNĂ“ atât de tânără la trei zeci de ani, iar d-ta un iubitor de literatură și excelent mânuitor al condeiului, — totul mă îndeamnă a crede că, într'o zi, scriitorii profesioniști și diletanți se vor întruni iar la chemarea d-tale și cenaclul va înflori iară, așa cum în toamna de pomină din anul 1934, liliacul este din în floare și merii au rodit a doua oară....

D-I D. GHEORGHIU

Senator de Constanța

Iubite prietene,

„DOBROGEA JUNĂ“, ziarul eminentemente dobrogean și veșnic tânăr, plin de îndrăsneli și tenacitate, își comemorează 30 de ani de existență.

Zi de mare sărbătoare și satisfacțiune pentru întemeietorul și conducătorul ziarului, dar și pentru acei care sufletește au trecut prin sălile de redacție cu câte un articol, cu câte o notiță, mai ales în anii tinereții, când aripile minții și ale inimii luau avânturi pentru chestiunile dobrogenești, fără nici o restricțiune și când veneau aci, la „DOBROGEA JUNĂ“, lângă bunul lor prieten Sarry, să-și facă școala scrisului și a gândirei limpede.

De aceia mă bucur și eu acum de acest jubileu, căci și eu am amintiri plăcute de primii ani ai gândirei cetățenești, începuți aci la „DOBROGEA JUNĂ“, acum două zeci și mai bine de ani.

Cu toată dragostea sunt deci alături de toți aceia, cari sărbătoresc ziarul „DOBROGEA JUNĂ“ și pe ziaristul și prietenul Constantin N. Sarry.

D-I Ing. VIRGIL COTOVU

Directorul general al Portului Constanța

Stimate Domnule Sarry,

Un început de gripă împiedecându-mă să iau parte la banchetul de astăzi, țin să vă prezint, pe această cale, felicitările mele călduroase.

Un jubileu de trei zeci de ani, pentru un ziar, în țara noastră și în provincia noastră, este dovada și a unei perzistențe neînfrânte și a unei opere reușite.

Cu cele mai distinse salutări.

D-I LUCA L. BRÂNDZĂ

Fost decan al Baroului Chișinău

Iubite Sarry,

Mă uit la ultimul număr din „DOBROGEA JUNĂ“ și mă înfior, când văd că au trecut 30 ani dela apariția primului număr. Câtă muncă, câtă stăruință și ce tenacitate!

„DOBROGEA JUNĂ“, dela apariția ei și până acum a fost atât de mult legată de sufletul tineretului dobrogean, căruia i-a dat o îndrumare cât se poate de sănă-

toasă, încât și astăzi în Basarabia, după 17 ani de despărțire de Dobrogea, noi, cei câți=va Dobrogeni, încă așteptăm cu nerăbdare curierul să ne aducă ziarul cu știrile și îndrumările de acolo! Căci „DOBROGEA JUNĂ“, mulțumită concepțiilor și ap=titudinilor d=tale, n'a rămas numai o simplă gazetă informativă de provincie, ci un organ educativ pentru toate provinciile.

Mă gândesc, dacă cei ce au vrut să creeze, cei ce cred că au creiat, sau cei ce se gândesc cel puțin pentru viitor să creeze aici, unde mă găsesc, o gazetă de provin=cie românească, ar avea drept model „DOBROGEA JUNĂ“, ce operă mare ar face și ei! Dar nu vor realiza nici odată acest lucru, căci le lipsește tocmai ceea ce ai avut d=ta: *apostolatul*. D=ta, în momentul când ai creiat gazeta și tot timpul până acum — 30 ani în cap — n'ai urmărit nici o situație materială și nici politică. Ai avut un sin=gur crez: cât mai mult bine pentru concetățenii d=tale, indiferent de sacrificiile pe cari le=ai făcut. Iată secretul reușitei d=tale, iată cauza nereușitei altora.

Răspлата bine meritată a sosit. Imi dau seama câtă mulțumire ai, când privești lungul șir de 30 ani și foloasele ce le=ai adus! Ești fericit!

Îți urez sănătate și viață lungă, ca pe aceeași cale, pe care ai brăzdat=o atât de sănătos, să ajungi să îți se serbeze încă un jubileu, cel de 50 ani.

Să trăești!

D-I LEONTIN ILIESCU

Redactor la ziarul „Universul“

Inbite confrate Sarry,

Regretând adânc că nu pot să iau parte și eu la interesantul congres, mai ales că am mulți prieteni printre confracții cari se întâlnesc azi la Constanța, țin să=fi mărtu=risc cordial dragostea și admirația mea față de toți cei cari, în frunte cu președintele Federației și al Congresului, se sânguesc cu atâta inimoșie pentru promovarea intereselor și pentru cinstirea prestigiului presei. Dacă nu pot veni să vă spun și eu câteva cuvinte adevărate, dela suflet la suflet, cu mica autoritate pe care mi=o dă activitatea mea de peste 30 de ani pe tărâmul scrisului cotidian, cel puțin să=mi răcoresc sufletul partici=pând spiritualicește la lucrările voastre.

Și, fiindcă împrejurările fac ca intrarea mea în ziaristică să coincidă aproape cu data apariției ziarului ce=l conduci cu atâta vrednicie de peste un pătrar de veac, dă=mi voe să mă bucur și eu de bucuria sărbătoritului și să=i urez ziarului ca și îndrumăto=rului său tinerețe cât mai vie în mersul înainte al apostolatului dobrogean.

Ești din pleiada ziaristilor de rasă, cari au înțeles să rămână la postul de co=mandă, înfruntând cu bărbăție vitregiile vieții și ale oamenilor, iar astăzi, dacă te bucuri de o sărbătoare atât de înălțătoare, pe cât e și de firească, eu înțeleg că vrednic ești să te întâmpine cu atâta drag dragostea și recunoștința tuturora, dar mai ales a acelor pe cari i=ai creat, așa cum știu gazetarii să creeze „valori“, dintre care unele nu=și mai aduc aminte, cu vremea, de trambulina care i=a ridicat.

Primește salutări și urări cordiale din partea mea, împărtășind și confracților sen=fimentele mele cele mai bune.

D-I LAZĂR ABRAMOVICI

Dragă Costică,

Față de marea dragoste ce îți păstrăm, e mică și neînserinată atențiunea noastră, dar te rugăm să ne crezi că e din suflet dată, și tu ne vei înțelege și o vei păstra în galeria amintirilor tale.

Sunt interpretul celor din anexata listă, cari au ținut să contribuie la atențiunea pentru serbarea ta de 30 ani de muncă rodnică pe tărâmul ziaristic, cultural și politic, și în numele lor, îți mai transmit și urări de viață lungă și sănătate.

Eu, vechiul tău prieten, îți mai adaog câteva cuvinte :

Dragă Costică, cunosc dela început grelele tale lupte în toate domeniile în care te-ai avântat. Te rog să mă crezi, că am luat parte prietenește la toate necazurile tale și la fel m'am bucurat ori unde ai avut succes.

Cunosc altruismul tău incorigibil față de interesele publice, al căror serv devotat ești și din care cauză ai suferit și suferi.

Mai cunosc și pe toși, ce tu i-ai crezut la fel cu tine și cărora le-ai fost îndrumător și treaptă să se ridice acolo, unde nu meritau și nici nu visau

Știu și recunoștința lor, prin loviturile mișelești ce ți-au dat și îți mai dau, dar te cunosc și pe tine, veșnic tânăr și mai mult oțelit pentru scopul și visurile tale.

Înainte și tot înainte, amice dragă, căci aceasta îți e menirea și nu bucuriile materiale trecătoare.

Numele tău, copil adoptiv al Patriei, va fi immortalizat în draga ta Dobroge și dacă sunt mulți ce de invidie te dușmănesc, tot mai mulți sunt cei anonimi ce te urmăresc în lupte, te iubesc fără paradă și te vor urma ori când și ori unde tu-i vei chema.

Trăiască „DOBROGEA JUNĂ“ și părintele ei și să lovească în cei vino-vași, sprijinind tot înainte avânturile frumoase!

Primește scump și drag amic, îmbrățișarea mea frățească.

P. S. Prietenii cari au contribuit la micul dar ce-ți oferim :

Lazăr D. Abramovici, Leon D. Abramovici, M. G. Stavraca, Gh. Stețcu, Fr. Sachetti, Aurel Teodorescu, M. Goldring, Petrache Jianu, Tulea Weissbuch, I. M. Hallpern, H. Mangoianu, Calmis Ghinsberg, Virgil Vașotti, An. Tranulis, P. Potadian, Gherman Adeltstein, Ion Ionescu, Willy Leonard, Nicu Ionescu, I. D. Xantopol, Gh. I. Manta, Katz Boiangiu, Petre Postelnicu, Cr. Ciomu, Dr. N. Teodoreanu, Nicolae Bârzan și Const. Ioaniu.

D-I Colonel CONST. IONESCU

Comandantul Cercului de Recrutare Constanța

Iubite Doamnă Sarry,

Mulțumindu-vă pentru delicata d=voastre atențiune, vă rog să mă scuzați că nu pot lua parte la prânz, din cauză că sunt suferind.

Cu această ocaziune, vă rog să-mi permiteți să vă urez multă sănătate pentru continuarea rodnicei d=vs. activități ziaristice și să trăiți să serbați și semicentenarul prețiosului ziar „DOBROGEA JUNĂ“, iar eu să am plăcerea ca atunci să vă fac noi urări!

Cu sincere salutări prietenești.

D-I VALERIAN PETRESCU

Magistrat

Iubite Domnule Sarry,

Ași fi dorit cu orice chip să iau parte la sărbătorirea de 30 de ani, a „DOBROGEI JUNE“. O cauză inopinată, regretabilă, mă ține acasă, în pat.

Vă exprim dar, pe calea aceasta, cele mai bune urări pentru viitor, făcând constatarea, cu acest prilej, că acolo unde mintea lucrează, în colaborare strânsă cu celelalte forțe sufletești, izbânda nu întârzie să apară.

D=voastră ați reușit să creați aici, în Dobrogea, o tradiție a presei românești, a lături de alte ziare locale; d=voastră ați aruncat o petardă luminoasă în bezna de necu-prins a întunericului. Pentru această glorioasă faptă omenească, binemeritați toată lauda noastră sinceră, a tuturor cari cunoaștem cât de modest, sarcina grea a ziaristului conștiincios.

Să trăiască mulți ani „DOBROGEA JUNĂ“ și entusiastul ei purtător de faclă.

D-I L-t Col. D. PETROVICI

Ajutor Comandant Reg. 34 Constanța

Iubite Domnule Sarry,

Un doliu în familie m'a împiedecat de a lua parte la sărbătorirea, ce ai avut-o cu prilejul a 30 ani de existență a ziarului „DOBROGEA JUNĂ“.

Consideram ca o datorie să iau parte la acea înălțătoare manifestare, ce a luat proporții pe care în adevăr le-ai meritat.

Te felicit din tot sufletul pentru această aniversare, rugând pe Dumnezeu să dăruiască viață lungă d=tale și ziarului.

D-I AGOB H. DAMADIAN

Președintele Asoc. Cerealiștilor Constanța

Stimate și iubite Domnule Sarry,

Din împrejurări independente de voința mea, regret că n'am putut lua parte la sărbătorirea d=tale, însă gândul meu era tot timpul îndreptat către d=ta.

Această sărbătorire nu este numai a d=tale, ci a tuturor fiilor Dobrogei, care a produs un îndrumător de valoare d=tale a vieții publice și un luptător neobosit.

Serviciile ce ai adus acestei regiuni sunt neprețuite și nu mă îndoiesc că și de acum înainte vei continua pe aceeași cale, aducând contribuția d=tale și pe tărâmul comercial și acel industrial, aceste două ramuri ale activității economice, care au nevoie de sprijinul neprecupețit al condeiiului.

Termin urându-ți din toată inima viață lungă, cu toate fericirile, și o existență vecinică cotidianului d=tale „DOBROGEA JUNĂ“.

Cu o strângere de mână amicală, al d=tale devotat.

D-I BONIFACIU I. ROMAN

Dragă Sarry,

Regret din toată inima că nu pot lua parte în persoană la sărbătorirea împlinirii a 30 de ani de existență a „DOBROGEI JUNE“.

Puține ziare se pot mândri cu un asemenea jubileu, iar munca pe care neîntre-rupt ai depus-o în slujba promovării multiplelor chestiuni dobrogene, îți dă dreptul în clipa aceasta, să te bucuri de rodul strădaniilor ce ți-ai impus atâta amar de timp.

Acest rod — îl știm cu toții, de ordin spiritual — ce azi îl culegi dat în pârg și rumenit de căldura inimilor prietene ce te înconjoară, dacă nu seamănă poate altor roade, cari prin consistența lor materială pot da satisfacțiuni de alt ordin, fie în schimb îți împodobeste frumos viața de zbucium și de necurmată trudă, pe care cu gând și suf-let ai frământat-o 30 de ani zi de zi, în coloanele „DOBROGEI JUNE“.

De aceea, mâhnit că nu mi-e cu puțință să iau parte la sărbătoarea de azi, te rog să mă consideri și acum ca în alte dăți, și pe viitor, aproape de tine și să primești în mod călduros și cu adevărat prietenesc urarea ca, Dumnezeu să-ți ajute să poți sărbători jubileul de 50 de ani, jubileul de aur al „DOBROGEI JUNE“ și ea, în dis-prețul vremii care trece, să-și păstreze întotdeauna, neștirbită, Junețea sufletului ei.

Să trăiască „DOBROGEA JUNĂ“!

Să trăiești, dragă Sarry!

D-I Ing. CONST. OTOPEANU

Iubite Domnule Sarry,

Lipsind din București mai multă vreme, nu am putut lua cunoștință de sărbă-torirea d-tale de cât acum. Fiind un admirator și cititor constant al ziarului „DOBRO-GEA JUNĂ“ încă de mai mult timp, mă grăbesc — și scuză-mi întârzierea — să te felicit din tot sufletul, pentru frumoasa și lunga carieră făcută în slujba presei.

Am admirat viața și stilul fineresc și combativ ce se degajă din ziarul d-tale, in-diferent de vremurile prin care trece.

Îți urez, cu tot entuziasmul, viață lungă, sănătate și prosperitate.

D-I STAN MONCIU

Institutor

Stimate Domnule Sarry,

Regret foarte mult, că n'am putut răspunde invitațiunii d-voastre, cu ocazia sărbătoririi de 30 de ani a ziarului „DOBROGEA JUNĂ“.

N'am putut nici să vă urez cu acea ocazie, tot binele ce vă doresc d-v. perso-nal, iar „DOBROGEI JUNE“ să ajungă la bătrânețe de secole, dar ca 'n basmele Cosinzenii să rămână tot jună, — deoarece o chestiune pur familiară și de natură foarte urgentă m'a împiedicat, tocmai în orele când a avut loc sărbătorirea.

Țin, deși mai târziu, să vă asigur de toată stima ce vă păstrez și de regretul că nu am putut fi și eu printre acea mare mulțime, care a ținut să se manifeste pentru munca d-vs pusă în slujba celor mulți.

Ca fiu autohton al acestei provincii, pentru care „DOBROGEA JUNĂ“ a luptat 30 ani, trecând prin toate greutățile timpurilor de mercantilism post-belic, îi urez,

cum am mai spus, adânci bătrânețe ca vârstă, dar veșnică junețe ca activitate pentru cauza dobrogenească; iar d=vs, personal, tărie și putere, pentru a putea activa și mai departe pe drumul deja bătătorit.

Ca răspuns la bilanțul d=vs, ași fi vrut să vă răspund, mai ales că sărbătorirea era prezidată de P. S. S. Episcop Gherontie, prin bilanțul moral care, vă asigur, că are la beneficii *nette* o sumă considerabilă și e o comoară pe care nimeni nu o poate urmări, chiar și aceia, cari, pentru a poză, vă arătau dragostea lor, dar a căror activitate o cunoașteți.

Cu toată stima.

D-I SANDY CORBULY

Fost Președinte al Camerei de comerț Tulcea
Președintele Sfatului Negustoresc și al
Uniunii micilor industriși

Iubite amice Sarry,

Sunt foarte necăjit că nu voi azista la Congresul ziaristilor din provincie.

Îți trimit pe această cale salutul meu și toată admirația ce o am pentru munca ce o depui de 30 ani în slujba binelui.

Fie ca timpuri mai bune, ce nu mai pot întârzia mult, să-ți aducă mulțumire sufletească și răsplată pentru toată jertfa ce o depui pe altarul scrisului, pentru că făclia ta — condeiul — a luminat în totdeauna. Va veni ziua, când munca îți va fi răsplătită spre a te întări în apostolatul început. Bucuriile „DOBROGEI JUNE“ și ale lui Sarry sunt și vor fi împărtășite de mine.

Primește o frățească îmbrățișare și tot gândul meu bun.

Colaboratorilor tăi de ieri, așezați întru Domnul, sărbătorirea de mâine fie-le un balsam sufletesc din înălțimile unde sălășluiesc, iar colaboratorilor de azi, după pilda celor de ieri, le doresc spor la muncă și să fie totdeauna demni de un patron și prieten cu un suflet atât de frumos.

*Dobrogea noastră veche, mică și bună,
Serbează azi copilul „DOBROGEA JUNĂ“
Și pe al ei tată Constantin N. Sarry,
Care de 3 decenii în șir, zi la zi
Se luptă cu condeiul și cu lumea rea,
Scriind: a Dobrogenilor e Dobrogea!
Apostol e Sarry, fără de pereche
In Dobrogea toată nouă și cea veche
Și azi când clopot de sărbătoare sună
Cu mine toată lumea poate să spună:
Trăiască C. Sarry și „DOBROGEA JUNĂ!“*

D-I POLIDOR SARAFIDI

Avocat

Iubite Cociule,

Cu prilejul sărbătoririi a 30 ani neîntrerupți de rodnică activitate din parte-ți, în domeniul gazetăriei, îți urez din suflet să trăești viața falnicului stejar, pentru ca pana ta măeastră și cuvântul tău de oțel să călăuzească și să lumineze îndelung căile interese-
lor dobrogene. Te sărut.

D-I Prof. I. G. DIMITRIU

Fost director al gimnaziului din Cernavoda
Președintele Asociației Licențiaților în
litere și filosofie din România

Iubite Doornule Sarry,

Nevoile și mai ales necazurile vieții m'au aruncat în metropola țării, unde aș fi vrut să mă stabilesc mai târziu, la bătrânețe, dacă am s'o mai apuc. Mă legasem de colțul țării, unde am dăscălit aproape zece ani și unde am legat prietenii, ce nu se pot uita. Desigur, că există și hâda dușmănie și invidie, care rânjește în chip sinistru su= fletelor curate și generoase. Nu=ți mai spun înainte nimic. Știi totul. Caracterul d=tale de granit s'a isbit de micimea și prostia omenească, dar le=a înfrânt cu forță de Her= cule. Și mai știi că și eu am avut multe de întâmpinat, dar le=am sfidat cu micile mele puteri. Valoarea unui om însă se justifică, se ridică unde își are locul prestabilit în spa= țiul său. Poate că, așa e și cu mine.

Dar să vin la... subiect. Anul acesta a împlinit ziarul „DOBROGEA JUNĂ“, de care mă simt legat sufletește, treizeci de ani de viață curată, cinstită, închinată muncii vioaie, cutezătoare, intransigenții, dar mai ales dreptății pe care ai a părat-o cu patimă oricând, cu suflet de jurist și gazetar. Ce pot spune eu, dela de= părtare, eu, care, de zece ani te=am urmărit cu asiduitate, cum ai dat viață ziaristicii românești, pe plaiul eteroglot al Dobrogei? Ce poate spune cineva în fața unei vieți de gazetă, consacrată dreptății și muncii, condusă de un suflet mare, care ai fost și ești d=ta, doornule Sarry. Nimic! Stai mut și te închini, în fața persistenții unui om, care a trăit viața, într'o cameră, injuruită cu cărți și 'nr'o atmosferă de plumb otrăvitor, nu= mai să=i trăiască copilul său scump, fata cea dragă „DOBROGEA JUNĂ“, — afară de copilul scump familiar.

Cu această ocazie, în calitate de prieten, gazetar, profesor și președinte al Aso= ciației licențiaților în filosofie și litere din România, te îmbrățișez și=ți zic, din toată ini= ma: Să trăești ani mulți ca să conduci mai departe, dreapta gazetă „DOBROGEA JUNĂ“, floarea Dobrogei și copila d=tale dragă și a noastră, care o iubim. Cu dra= goste de frate.

D-I GH. PAPAZOGLU

Fost Președinte al Comunității Elline Constanța

Dragă Cociule,

Regret că, din motive independente de voința mea, nu pot lua parte la masa de astăzi, închinată sărbătoririi „DOBROGEI JUNE“.

Munca asiduă de 30 ani va fi în parte astăzi răsplătită de atâția prieteni buni, cari în persoana d=tale nu văd numai pe un om muncitor, ci pe unul care se separă din pletora ziaristilor prin calitățile sufletești superioare.

Cu o strângere de mână amicală, îți urez, dragă Cociule, să fii sănătos și să sărbătorești și semicentenarul „DOBROGEI JUNE“. Cu dragoste.

D-I OCTAVIAN CIOROIANU

Avocat

Iubite Domnule Sarry,

În Constanța s'a sărbătorit unul din cele mai importante evenimente legate de viața politică și culturală a Constanței și a Dobrogei.

Ziarul „DOBROGEA JUNĂ“, a împlinit 30 ani de activitate, de luptă.

Treizeci de ani de sbucium și sacrificii din partea directorului său.

Au luat parte sufletește la această serbare toți acei, cari sunt legați de provincia noastră.

Niciodată munca d=vs nu va fi răsplătită și niciodată n'ați așteptat aceasta. În afară de satisfacția datoriei împlinite nu cred că ați avut alta. Totuș manifestarea spontană, care a fost sărbătorirea d=vs de Duminică, vădește brazda adâncă pe care ați lăsat-o în viața Dobrogei.

Cu regretul de a nu fi luat personal parte la această sărbătorire, vă urez, de aci, de unde mă găsesc, aceeași activitate viguroasă și tinerească — „DOBROGEA JUNĂ“ rămânând aceeași tribună liberă la dispoziția tuturor cauzelor drepte.

Cu deosebită stimă.

GHEORGHE I. BRĂTIANU

Regretând că nu pot fi la Constanța pentru sărbătorirea jubileului valorosului ziar, vă trimit pe această cale cele mai călduroase urări.

CONST. ANGELESCU

Fost Guvernator al Băncii Naționale Române

Sărbătorirea jubileului de 30 ani al ziarului „DOBROGEA JUNĂ” reprezintă o festivitate obștească, la care particip cu admirațiune și recunoștință. Munca depusă în interesul general și sacrificiile făcute de un singur om, Constantin Sarry, au înlesnit ca bunăvoințele pentru Dobrogea să se armonizeze și să aducă rezultate fericite. Să trăiască „DOBROGEA JUNĂ”! Doresc lui Sarry să sărbătorească și semicentenarul.

Ing. CONST. BUȘILĂ

Președintele Societății Polytechnice

Vă felicit pentru româneasca activitate dusă trei zeci de ani la „DOBROGEA JUNĂ” și fac cele mai bune urări de prosperitate ziarului și de deplină sănătate directorului său.

ION DRĂGHICI

Deputat de Tulcea

Trebuind să plec în Moldova nu sper să pot fi mâine la sărbătorirea iubitei noastre „DOBROGEA JUNĂ”, tribuna cea mai sinceră, mai îndrăzneală și mai luminoasă a intereselor dobrogene.

VASILE COVATĂ

Fost senator de Caliacra

Doresc „DOBROGEI JUNE”, sentinela neadormită a intereselor dobrogene și vajnicului ei conducător, viață cât de lungă, pentru a continua cu aceeași însuflețire lupta începută acum 30 de ani.

Ing. VLADIMIR BANCIU

Ad-torul Creditului Minier Român

Mulțumesc călduros pentru invitarea specială la serbarea jubiliară și urez, scumpe domnule Sarry, sănătate și putere pentru continuarea luptei grele în apărarea intereselor scumpe nouă, Dobrogenilor, prin ziarul „DOBROGEA JUNĂ”, copilul d-tale sufletesc.

Părintele GALA GALACTION

Urări și îmbrățișări. Sufletește lângă tine.

VICTOR BRANIȘTE

Directorul „Gazetei Transilvaniei“

„Gazeta Transilvaniei“, care peste trei ani împlinește centenarul existenței sale, salută congresul presei din provincie, dorind deplin succes lucrărilor. Felicită jubilara „DOBROGEA JUNĂ“ pentru frumoasa și patriotica activitate desfășurată timp de trei decenii, urând directorului Sarry și redactorilor sănătate și perseverare în înalta misiune națională.

N. GEORGESCU

Directorul „Neamului Românesc“

Obligații profesionale reținându-mă în București, te rog să mă socotești printre cei ce sărbătoresc un jubileu rar și să adaogi elogiilor urările mele colegiale.

D. TAȘCOVICI

Directorul B. N. R. Constanța

Doresc „DOBROGEI JUNE“ și proprietarului ziarului să rămână juni până la adânci bătrânețe.

AL. LUCESCU

Inspector general administrativ

Admirațiune și recunoștință pentru opera și munca titanică depusă timp de 30 ani pentru propășirea și binele Dobrogei și Dobrogenilor.

G.H. S. POPESCU

Fost primar al Constanței

Munca fără preget ce ai depus-o pentru binele și prosperitatea Dobrogei timp de 30 ani va fi pildă vie tuturor Dobrogenilor. Dobrogea se va mândri totdeauna cu un vlăstar așa de vrednic.

Dr. M. ATANASIU

Medic primar al jud. Constanța

Te felicit din inimă pentru cei 30 ani de luminator succes al „DOBROGEI JUNE“..

CONST. HENȚESCU

Fost deputat de Durostor

Cu cele mai călduroase urări și felicitări din inimă pentru frumosul și rarul jubileu.

CONST. RĂDULESCU

Fost primar al Cernăvodei

Să trăești ani mulți, iar gazetei care a luptat pentru drepturile sfinte ale acestui petec de pământ românesc îi doresc să împlinească secole de existență.

N. MISSIRLIU

Redactor la „Adevărul”

Urez sănătate și fericire celui care a strălucit 30 ani în arta ziaristicii.

CONST. IRIMESCU

Fost prefect de Constanța

Sufletește împreună. Arată salutul meu tuturor. Primește felicitări pentru jubileul energiei tale.

GEORGE DOBIAS

Fost deputat de Constanța

Impiedicat să viu, îți urez spor la muncă încă trei zeci ani. Iau parte cu tot sufletul la serbarea „DOBROGEI JUNE”.

MILIAN MAXIMIN

Prim redactor al ziarului „Lupta”

Pentru munca statornică și frumoasă, pusă timp de 30 ani în serviciul opiniei publice dobrogene, te felicit scumpe prietene și confrate din toată inima.

C. DIACONESCU

Avocat Isaccea

Doresc „DOBROGEI JUNE” și energicului ei director viață lungă, pentru afirmarea conștiinței dobrogene în cadrul României Mari pe care o doresc și fericită.

GH. TOFAN

Directorul Băncii de Scont Bazargic

Doresc „DOBROGEI JUNE” și curajosului ei director viață lungă și plină de succes.

P. G. MARINESCU

Constanța

Îți urez viață lungă și sănătate deplină pentru a sprijini și mai departe cu marea d-tale energie cauza noastră a dobrogenilor.

ION MAȘALA

Profesor T. Severin

Insoțesc regretul de a nu putea participa cu calde urări pentru „DOBROGEA JUNĂ” și animatorul ei.

N. PORA

Publicist

In imposibilitate de a mă deplasa socotește-mă sufletește cu voi, urând viață lungă și prosperitate ziarului și ție.

S. MILORIAN

Prim redactor al ziarului „Mișcarea”

Afectuoase urări „DOBROGEI JUNE” și d-tale.

HORIA I. ROMAN

Ziarist

Te îmbrățișez cu toată dragostea și regret din suflet că nu pot lua parte alături de ceilalți confrăți la jubileul decanului presei dobrogene.

„MIȘCAREA“

No. 1088 din 2 Oct. 1934

Trei decenii de existență ai „DOBROGII JUNE“

Puține sunt la noi ziarele care să aibă frumoasa vârstă de treizeci de ani. Iată că și „DOBROGEA JUNĂ“ și-a serbat împlinirea a trei decenii de viață plină de lupte în ogorul publicisticii românești.

Această aniversare are tâlcul ei. Faptul că o gazetă și-a croit în opinia publică o cale așa de lung străbătută, dovedește energia celor ce-au îndrăznit să purceadă la un drum care nu e lipsit de greutate și de amărăciuni, și în același timp mai arată necesitatea acestei tribune de luptă ce astăzi își împletește pe firul existenței sale al treizecilea an.

Născută acolo, în Dobrogea, în partea de răsărit a țării, pământ străvechi stăpânit cu veacuri în urmă de Mircea cel Bătrân, „DOBROGEA JUNĂ“, chiar din primii pași s'a așezat în rândul acelor care au servit și servesc cauza națională, politică și culturală a Românilor.

A pornit la luptă într'o vreme când scrisul de fiecare zi nu se bucura de mijloacele lesnicioase de azi, când profesiunea de ziarist, de îndrumător zilnic al publicului, nu avea însemnătatea celei de astăzi.

Dela început și-a înscris deviza, de altfel a tuturor celor îndrăgiți de biruința unei idei, de a desțelini țarina românească a sufletului poporului, dându-i cu sacrificiu necontenit, hrana zilnică de care azi nu se mai poate lipsi.

Și în această încercare „DOBROGEA JUNĂ“ a reușit. Cei treizeci de ani constituiesc o deplină și temeinică victorie salutăată acum de toți acei cari prețuesc și înțeleg gândul și lupta pentru împlinirea gândului.

De această bogată existență câte amintiri nu sunt legate? Câte iluzii, câte doruri, ce sforțări, care în loc să slăbească au întărit, în fine câte clipe vesele și triste nu au variat și nu au încălzit ca odinioară, sufletele celor ce-au dus zi de zi, dela postul de datorie, acest stindard de curaj și de lumină cetățenească la locul unde se află acum.

Aniversarea „DOBROGEI JUNE“ este și aniversarea directorului ei, d. C. Sarry, care poate privi la ce a reușit să realizeze, și privind mai departe, cu puteri ce nu seacă, atunci când isvoresc din credință, să lungească mereu înainte calea folositoare, pe care pășește „DOBROGEA JUNĂ“, pusă în serviciul obșteșc.

Luptând dela tribuna acestei foi, a contribuit la pregătirea de luminare și de înarmare a opiniei publice cu acele arme de luptă ce-i sunt definitiv necesare, pentru a putea forma o conștiință, energie și o putere spirituală a neamului.

Sărbătoarea aceasta, duioasă și evocatoare, este pentru d. C. Sarry cea mai deplină răsplată pentru munca pe care a desfășurat-o de-alungul vremii. Deși efemeră, gaza zeta netrăind decât câteva ore, energia ce se respiră în paginile ce rețin privirile cetățurului, creiază fără să se simtă o forță. Sunt fericiți acei ce pot contribui la nașterea și la consolidarea ei.

În partea de răsărit și sud a țării „DOBROGEA JUNĂ” și directorul ei sunt la datorie, tineri la cei treizeci de ani, vârsta de entuziasm și năzuință.

Luminița aprinsă cu trei decenii în urmă de C. Sarry a devenit o făclie și arde cu aceeași vioiciune și același îndemn, alungând umbrele și deschizând drumurile. Aici îi este și tâlcul și misiunea și biruința.

La jubileul tridecenar al ziarului și al animatorului, le aduce camaradereste un omagiu.

„MIȘCAREA“

„EPOCA“

No. 1710 din 5 Oct. 1934

Ziar provincial sărbătorit

Silița feluritelor ziare provinciale, de a fi tot mai mult la înălțimea chemării lor, este, de câțiva ani, atât de vie și de săritoare în ochi, încât nu se cuvine să trecem ușor peste ea. De altfel, noi am și pomenit aici, nu odată, toate dovezile de acest soi, pe care ni le-au dat unul sau altul din ziarele provinciale. Văzându-le, nu poți decât să te minunezi de grelele sarcini pe care și le-au luat asupra lor și de jertfele grele la care se supun. În adevăr, la 10 ani de viață a unuia, la altă aniversare, a altuia, la Paști sau Crăciun, multe din aceste ziare ies la lumină în numere de 10—20 și 30 de pagini. E o întrebare cum au putut îndura așa jertfe ziare mici ca *Presa* din Pitești (cu 20 de pagini la No. de Paște); *Gorjanul* din Târgul-Jiului (care a ieșit ca o carte întregă, pentru a-și cinsti 10 ani de viață). Nu mai pomenim de ziarele din orașele mai mari, precum Brăila, Galațul, Chișinăul, care totdeauna ies cu mare bogăție la zi-lele cele mari.

Dar iată încă un ziar provincial, care și sărbătorește un praznic al lui. Este „DOBROGEA JUNĂ” din Constanța, care împlinește la 4 Decembrie a. c. nu mai puțin de 30 de ani de viață. Vai! ce mult este aceasta pentru un ziar de provincie! Când știm greutatea de nebiruit cu care un astfel de ziar trebuie să lupte, când vedem că multe din ele, cu toată bunăvoința, nici n'o pot duce, când vedem câte prefaceri trebuie să încerce ziarele unui oraș, — fără îndoială că 30 de ani de viață, pentru un ziar de provincie, „este un record”; cum spune Prea Sf. Sa Episcopul Gherontie al Constanței, în No. de sărbătoare a acestui ziar.

Nemerindu-se ca marea adunare a ziaristilor provinciali să se fie anul acesta în Constanța, d. *Const. N. Sarry*, vechiul vâslaș al ziarului „DOBROGEA JUNĂ” a găsit cu cale să grăbească sărbătoarea și să-și cinstească foaia, odată cu congresul ziaristilor. De aceia ziarul a eșit într'un număr dichisit și bogat de 10 pagini. Într'însul găsim acum atâtea amintiri din trecut și atâtea mărturisiri din vremea de față! Din toate se vede că ziarul a mers cu spor, deși lucra într'un ținut unde viața românească nu era deplină, ci învârstată cu năzuințele sociale, politice și culturale ale altor neamuri. Totuși ziarul a mers. Din săptămânal, cum a fost la început, iar uneori ieșind și de 2

ori pe săptămână, de 14 ani iese la lumină ca ziar zilnic, cu singura oprire din vremea războiului.

Prin aceasta, d. C. N. Sarry se ridică înaintea noastră ca un adevărat stegar al ziarelor provinciale, pentru care cu tot dreptul se cuvenea să fie sărbătorit.

Frații săi provinciali îl și cunosc și-l mărturisesc ca atare. Deosebit de sărbătorirea din vremea congresului, și-au însemnat gândul lor în paginile de cinstire și urare, pentru cei 30 de ani de strădanie a scrisului provincial, în numărul de sărbătoare al „DOBROGEI JUNE”. Găsim aci scrisul mai multor ziaristi provinciali, fie din Dobrogea fie din vecinătățile ei. Pe lângă cuvântul ostentivilor dela lucrul acestei foi, găsim și pe cel al altor ziaristi din Constanța sau de aiurea: al d-lor Duployen, Mihail Georgescu, J. Kinov, Virgil Molin secretarul-general al Federațiunii ziarelor provinciale; Eugen Cealic din Călărași, condei ales și membru de seamă al ziaristicii provinciale, cârmaciul ziarului călărășan „Pământul”.

Toți au cuvinte bune despre „DOBROGEA JUNĂ”, despre stăruitorul ei cârmaci, care a fost d. Const. N. Sarry, atâta lungă vreme, și despre presa provincială. La toți se găsește mărturisirea fericirii de a vedea un organ provincial, care a putut pluti fără șovăire atâția ani, printre valurile vieții din provincie, ajungând acum cu bine la al 30-lea an de viață.

Văzând câți sunt cei ce s'au strâns pentru a cinsti un așa lung șir de ani, cheltuit pe altarul scrisului zilnic în provincie, putem privi aceasta și ca o făgăduință de viitor. În toți pâlpii focul unui dor de viață nouă, uneori hotărâri de a isprăvi cu lunga deslănare și tânjire a presei provinciale.

Sărbătoarea unuia a fost sărbătoarea tuturor. Tăria unuia este un foc care încălzește și o nădejde care îmboldește pe toți.

Cine citește rândurile d-lui Eugen Cealic, din numărul de sărbătoare al „DOBROGEI JUNE” descopere tocmai acest neastâmpăr, de a ridica presa provincială la o îndeplinire cât mai vie și mai răzbătută a chemării ei. Ea înțelege acum ce poate fi. Știe ce este presa provincială aiurea și e nerăbdătoare de a se vedea și la noi ajungând cât mai iute la înălțimea marilor organe provinciale din Apus.

Aceasta e trăsătura care străbate acum toate ziarele provinciale și o vedem și la „DOBROGEA JUNĂ”. Ea înțelege să trăiască de aici înainte și mai viu ca în cei 30 de ani trecuți, iar noi, care am prețuit-o și până acum, dorim s'o vedem întrând într'un nou răstimp de și mai vie cunoaștere și prețuire a scrisului provincial.

Arhim. SCRIBAN

„ROMÂNIA DELA MARE”

No. 48 din 22 Oct. 1934

Constantin Sarry

În Duminica în care congresul presei sărbătorea la Constanța pe Constantin Sarry, pentru cei 30 de ani de gazetărie fără răgaz și cu imense jertfe — bolnav și amărât de supărări familiare, discutăm cu câțiva prieteni, la mine acasă, despre personalitatea sărbătoritului:

— „E greu să definești prodigioasa personalitate a lui Constantin Sarry, complexă și bizară îngemănare de mari și strălucite însușiri, cu mari defecte, vijelioase patimi și scăderi omenești; toate răscolite de o energie neseacă, excitată de un tempera-

ment inegal, intempestiv și necruțator. Închipuiți-vă un om voluntar până la încăpățănare, căruia nu-i poate sta nimic împotriva, nici chiar rațiunea lui însăși, viguroasa lui rațiune, și care găsește totuși răgazul și seninătatea, între 2 atacuri susținute, să compună versuri pline de miez, în genul neoclasicismului lui Racine și Corneille !”.

Amicul care schița cu aceste trăsături tari, demne de Constantin Sarry, câteva din multiplele aspecte ale acestui extraordinar exemplar uman, de om politic visător și realizator în același timp, nu spunea decât puțin, foarte puțin din ceea ce este Sarry luat deantregul, această expresie vie ca o prescurtare a vremii, întâmplător întrupată în unul și același individ.

Căci, pentru cei ce l’au cunoscut, l’au urmărit de aproape, au priceput resorțele intime ale acestei firi în neconținută mișcare — Constantin Sarry însemnează cu atât mai mult ; și dacă m’ăși fi găsit printre cei ce l’au sărbătorit și au spus câte ceva pentru el, mi-ar fi ușor acum să adaog meritelor lui cu ceea ce a fost nedreptățit sau să-l dispoi fără reticențe de ceea ce a fost în trecut în avântul oratoric — pentru că încă ar rămâne destule isvoare necercetate și ascunse în stânca aceasta masivă.

— „Dacă îți seama de iuțea fulgerătoare cu care sesizează inteligența lui Sarry, de precipitația fapturei, de siguranța și măestria lovitului, abundența mijloacelor tactice, de bărbăția cu care se așine în fața primejdiei, care nu cunoaște ezitarea și nu urmărește în cruzime decât ținta finală, ai zice că Sarry are ceva din apucăturile unui mare general, un Hanibal *ante portas*, sau consulul roman din epoca marilor cuceriri ; astfel că dacă s’ar fi născut într’o așa eră războinică cu siguranță ar fi îmbrăcat uniforma și l’ar fi consacrat istoria cu lauri, pe vre-o columnă în for. Dar într’o vreme de oboseală obștească, și prin excelență pacifică de ligă a națiunilor, în era pactelor de neagresiune și a compromiselor, în sbuciumările sociale de azi și dinaintea stafiei amenințătoare a șomajului, acest caracter combativ și vijelios, muncit de neastâmpărul acțiunilor de stil mare, a trebuit să se resemneze și în locul sabiei, să ia pana de gazetar — este și acesta un război — dar o pană tot așa de ascuțită și de temută ca și o spadă, care n’a cunoscut rezistența, din potrivă a trebuit de multe ori să ruginească neavând cu cine se măsură”.

Cel de al 3-lea interlocutor găsi cu cale să varieze tema :

— „După mine, Sarry este tipul cel mai reprezentativ al mediului dobrogean, un produs firesc și autentic. Dacă oamenii de stat au jucat un rol în progresele provinciei, marile realizări aparțin indiscutabil muncii și vredniciei dobrogenilor.

O rasă tare de oameni au ridicat Dobrogea dintr’un ținut ingrat de stepă, la o așa prosperitate încât, după 25 de ani dela anexare, îndreptățea pe neuitatul Ion Bănescu să rostească înaintea regelui Carol, memorabilele cuvinte : *Majestate, sub raportul agrar, social și economic, ar trebui să dobrogenizăm și restul țării !*

Sarry poartă pe el platoșa acestor forțe vii moștenite ca fiu de autohton și exponent a generației eroice creatoarea Dobrogei de azi. Cerbicia și setea lui de neatâr-nare, a deprins-o dela oamenii cu obiceiurile pământului de aici, printre cari a trăit și de care s’a legat cu așa patimă încât nu l-a părăsit nici atunci când vocația lui de ziarist de elită, îl chema în capitala țării unde ar fi putut să țină cu vrednicie locul lui Constantin Mille.

Cu astfel de atribute Sarry putea fi, pe viață, persoana necontestată și cea mai reprezentativă a Dobrogei, indiferent dacă îl iubeai sau nu, dacă îți era prieten sau dușman, indiferent de ce regim politic ar fi fost la cârmă, numai și numai pentru marea lui competență ; iar cuvântu-i ar fi fost hotărâtor în toate problemele ce ar fi interesat Dobrogea. Și totuși Sarry n’a ajuns nici pe departe acolo unde îl îndreptau talentele și

marea lui pregătire: N'a ajuns. Poate nici nu putea să ajungă! Căci cine ar putea tălmăci pricinele adevărate? Intr'o țară cu un regim atât de centralist, poate că l'a umbrit provincia. Poate că l'a minat acea ciudată controversă a omului cu prea multe însușiri, suprasaturat de sine, care și-a risipit energia în prea multe direcții și sfârșește prin a se neutraliza el însuși.

Căci de multe ori și-a surpat singur temeliele. Sau, după cum spuneam amicului, care îl compara pe Sarry cu un mare general :

— Da, un mare general, dar care nu-și folosește victoria până la capăt... poate și din scepticism pentru nimicnicia omenească!

ION GABROVANU

„OGORUL“

No. 10 din 25 Oct. 1934

Sărbătorirea unui ziar

Zilele trecute s'au sărbătorit 30 de ani dela înființarea ziarului „DOBROGEA JUNĂ“, a cărui activitate o cunoaște tot omul aici, la noi. Cu acest prilej s'au spus multe și frumoase cuvinte despre ziarul pe care îl putem numi al dobrogenilor — de reprezentanți ai tuturor claselor sociale, tuturor neamurilor conlocuitoare în Dobrogea și aproape ai tuturor partidelor politice în afară de cel georgist, unde ura și patima sunt mai puternice de cât înțelepciunea și sufletul.

Sărbătorirea aceasta însă ne privește și pe noi — cei dela „Ogorul“, ziar al unui partid țărănesc — pentru că în lungul celor 30 de ani de viață și luptă, „DOBROGEA JUNĂ“, stând în slujba tuturor, a servit țărănimea. Din șirul de lupte pe care le-a dus, desprindem pentru exemplu numai două: lupta pentru căpătarea drepturilor politice în Dobrogea; lupta pentru ridicarea fiilor de dobrogeni în rangurile administrative și politice, sau cum se mai spunea, „Dobrogea dobrogenilor“.

După război, imediat, atunci când nu erau nici vite pentru arat, necum boabe pentru pâine, și când țăraniii noștri pribegeau prin Basarabia și Moldova, tot prin „DOBROGEA JUNĂ“ s'au căpătat gratuit dela guvern vagoanele cu care să se întoarcă în pământul sărăcit și pustiit, dar al lor.

De acest ziar însă este legată și amintirea partidului nostru, în anii cei mai frumoși, atunci când el s'a înființat din inițiativa unor oameni de muncă, de pricepere, de luptă: Scarlat Vârnav, V. Lepădatu, G. S. Popescu, C. N. Sarry, Vl. Banciu, etc. Este bine să se știe că în „DOBROGEA JUNĂ“ din Septembrie 1919 a apărut cel dintâi manifest țărănist din țară, pentru că cea dintâi organizație țărănească din România a fost aceea a *Partidului Țărănesc Dobrogean* din Constanța, fuzionată imediat cu mișcarea inițiată de d-l I. Mihalache din București. În jurul „DOBROGEI JUNE“ aici, la început, s'a grupat miezul care a rodit mai târziu frumoasa noastră organizație de astăzi.

De-atunci și până acum ne-am găsit deseori în tabere politice diferite, dar întotdeauna noi ne-am găsit pe linia noastră țărănească, iar ziarul pe linia lui dobrogenească. Și rezultatele s'au văzut pentru că și noi suntem astăzi cea mai puternică forță politică din Dobrogea — și „DOBROGEA JUNĂ“ a primit omagiul unanim al dobrogenilor la sărbătorirea sa. Ceeace înseamnă că forțele cari se sprijină pe realități și se respectă, culeg întotdeauna succese și se găsesc alături în momentele mari.

Deci, privind sărbătoarea de zilele trecute din toate punctele de vedere, constătam că ea se cuvenea să i se facă ziarului acesta dobrogean și directorului său d-l Const. N. Sarry, de al cărui nume sunt legate toate paginile scrise în treizeci de ani și din al cărui suflet au rășbit toate luptele ce s'au purtat în răstimp. Treizeci de ani de muncă, de trudă, de amărăciune multă și de scurte bucurii. Și o zi, o singură zi de fericire — dar o mare fericire, aceea de a vedea tot ceea ce s'a semănat în trei decenii pe ogoare diferite, în timpuri diferite, strâns laolaltă, într'o singură recoltă românească și dobrogenească.

„DACIA“

No. 36 din 30 Sept. 1934

Treizeci de ani de ziaristică dobrogeană

În zilele acestui sfârșit de Septembrie se împlinesc treizeci de ani, de când s'a pus capăt dibuelilor celor ce vroiau să creeze în provincie instituția presei, prin efortul hotărât al tânărului (de atunci ca și de astăzi) gazetar Constantin N. Sarry. Intors din studii în țară și după ce face în virtutea talentului o frumoasă carieră în presa din Capitală, părăsește splendidele perspective ce i se deschideau acolo, în inima țării, unde condeiul său inspirat îi asigurase postul de mare răspundere și de viitor, de secretar de redacție al ziarului „Epoca“, pentru a fonda ziarul dobrogean atât de imperios reclamat de frământarea acelor timpuri: ziarul „DOBROGEA JUNĂ“.

Din punct de vedere strict utilitar, hotărârea d-lui Constantin N. Sarry apare ca o bravadă. În Constanța și în Dobrogea dacă existau probleme cari se cereau susținute și apărute de către organul de opinie care este ziarul — și aceste probleme existau, după cum vom vedea, într'o formă de acută necesitate — în schimb nu exista ceea ce numim opinia publică; mai grav încă, cititorii de slovă românească se puteau număra pe degete; deci mai înaintea tuturor greutăților, ziarul avea de rezolvat problema existenței sale însăși. Într'altă ordine de idei, trebuia considerată starea de opreliște în care erau condiționate mai toate manifestările de viață publică din provincie, la acea epocă; opreliști decurgând din prevederile statutului excepțional al Dobrogei — statut care pentru presă conținea o serie de îngrădiri de o severitate pe cât de rigidă, pe atât de absurdă. Deci ziarul care urma să fie pârghia acțiunii de răsturnare a acestor stări de lucruri, trebuia să fie destul de tare, pentru a rezista loviturilor și destul de hotărât spre a le întoarce cu promptitudine.

D. Constantin Sarry a cunoscut toate amănuntele acestei situațiuni și totuș n'a ezitat de a le înfrunța. Dar măreția hotărârii d-sale începe din clipa în care renunță la situațiunea ce o avea în gazetăria bucureșteană — și la perspectivele de viitor ale acesteia — pentru idealul de a da orașului și provinciei al cărei fiu este, ceea ce le lipsea atât de mult: un ziar pentru apărarea și promovarea drepturilor dobrogene, ziar care din prima zi a apariției trebuia să facă abstracție de problemele existenței sale și să se sprijine exclusiv pe puterea de muncă și pe hotărârea de sacrificiu a întemeietorului său. Într'aceste condițiuni și sub aceste auspicii a apărut „DOBROGEA JUNĂ“, în toamna lui 1904.

Dacă aruncăm o privire retrospectivă dealungul celor trei decenii de viață ai acestui organ de presă, vedem că linia conduitei sale traversează rectilin anii, până în zilele de față. Nici o șovăire, nici un compromis cu idealurile pe cari le-a afirmat din ceasul

dintâi al existenții. Cerbicia aceasta, care învederează mândria, arareori-întâlnită, a gazetarului Const. N. Sarry și disprețul lui profund pentru lipsa de curaj în îndeletnicirea meșteșugului gazetăresc, n'a avut de parcurs numai alei căptușite cu petale de trandafiri; „DOBROGEA JUNĂ“ n'a întâmpinat în decursul lungii cariere de până acum, numai surâsuri dulci și mângâeri blajine. Poate dacă ar fi avut parte de asemenea plăcute și gâdiltoare atențiuni, ar fi rămas de demult în muzeul amintirilor. Ci, ziarul ca și maestrul său au sfredelit cremenea asperităților ce au întâmpinat în drum, au primit lovituri furișe dar s'au recules pe dată și le-au restituit în moalele capului, cu vârf și îndesat; dar drumul a rămas același; drept, ca un fir de oțel întins între două extremități.

„DOBROGEA JUNĂ“ a făcut bine — și a făcut și rău; chiar răul pe care l'a făcut, l'a făcut însă bine. A ridicat din neant oameni cari n'au visat vreodată să ajungă unde au ajuns; și cari odată săltați din bezna nimicului, i-au dat la mir. Or, aci e binele răului făcut, căci nimic nu îndârjește mai vârtos decât lovitura creaturii; iar îndârjirea sporește puterea de a lupta și menține trează voința de a învinge, cari alcătuiesc postulatele și schematica organului de opinie ce este ziarul.

S'a spus despre ziar că „este istorie concentrată“. În cartoanele care adăpostesc colecțiile „DOBROGEI JUNE“ stă scrisă întreaga istorie a românizării Dobrogei; istorie la care oficialitatea din toate timpurile a colaborat cu bicsnicia îngrădirilor sale și cu harapnicul puterii celei necontrolate decât de acest organ de presă. „DOBROGEA JUNĂ“ a făcut pentru ideea românească, aci, în țara dintre Dunăre și Mare, mai mult decât toate „eforturile“ stăpânirii ce-și trimitea ca ispravnici mai adesea nătărăi și șmecheri de club, decât oameni de treabă. Însăși deviza ei „Dobrogea dobrogenilor“ — care încă mai trebuie afirmată — oglindește greul luptei ce s'a purtat și valoarea biruinții — cât a fost împlinită. Cu viața de până acum a acestui ziar se împletește, așa dar, istoria românizării provinciei noastre.

Școală de luptă și de atitudine cetățenească, școală de gazetărie și pepinieră de scriitori din care s'au recrutat ziaristi pentru toate nevoile ținutului, școală politică pentru autohtonii cari nu prin afișele electorale ale cluburilor au deprins să cunoască exercițiul onest al drepturilor cetățenești, — iată ce a fost „DOBROGEA JUNĂ“ până acum. Simbol al încrederii în izbânda idealurilor fără preget servite și pildă și ocârmuitoare spirituală a breslei gazețărăști din ținut, iată ce va rămâne totdeauna gloriosul ziar, care-și serbează odată cu acest frumos sfârșit de vară 30 de ani de viață, începutul unei noi tinereți. Cu toată sinceritatea urăm maestrului C. N. Sarry și „DOBROGEI JUNE“: Să trăiască!

„ANCHETA”

No. 996 din 30 Sept. 1934

„DOBROGEA JUNĂ“

Nu știm să fie mulți cefitori de ziare, care să nu fi auzit de „DOBROGEA JUNĂ“ dela Constanța, fie dintr'un contact direct cu această gazetă de vie animație politică și culturală în provincia dobrogeană, fie din ocaziile oferite de acest confrate care s'a lăsat foarte des citat și invocat în presa Capitalei, fie măcar din auzite.

Peste câteva zile, „DOBROGEA JUNĂ“ împlinește 30 ani de viață. Sunt tot atâți ani de pionerat cultural într'o provincie, în care slova maestrului Sarry și a celorlalți ziaristi dobrogeni a făcut infinit mai multe lucruri de preț decât jandarmul și pre-

fectul deslănțuiri în administrație cu parola românizării. În direcția aceasta, nici unui ziar românesc nu i-a fost dat să trăiască mulțumirea deplină a unui apostolat atât de desăvârșit ca acela împlinit în cele trei decenii de ziarul „DOBROGEA JUNĂ”. An de an, ziarul d-lui Sarry a fost tribuna dela care populația dobrogeană a fost ținută cu mijloacele cele mai firești într-o permanentă apropiere de ceea ce era adevărat spirit și simțire românească.

De aceea jubileul acestui ziar ne înduioșează nu numai ca gazetari înfrățiți în aceiaș muncă, dar ne mișcă și ca români în stare să prețuim aportul patriotic adus de acest vechiu confrate pe ogorul naționalizării, într-o provincie cu respectabil procent de străini.

În presa de provincie, „DOBROGEA JUNĂ” a însemnat pe drumul celor treizeci de ani de apariție statornică, o tradiție onestă de muncă și conștiinciozitate profesională. Din mândria îndreptățită cu care d. Sarry trage astăzi linia la socotelile unui bilanț atât de prodigios, să ne fie îngăduit să ne împărtășim puțin și noi acei ce ne străduim pe drumul trasat de d. Const. N. Sarry. Este, credem, cel mai camaraderesc omagiu ce putem să-i aducem.

„ROMÂNIA DELA MARE”

No. 47 din 15 Oct. 1934

Constantin Sarry

Cu un entuziasm revărsător ca o inundație, Dobrogenii au sărbătorit pe unul dintre ai lor, pe om și opera lui, pe ziaristul prin excelență dobrogean, pe Const. Sarry.

Omul și opera nu pot fi despărțite.

S'a sărbătorit un eveniment — un moment culminant în viața țării dela Mare — 30 ani de neîntreruptă apariție a ziarului „DOBROGEA JUNĂ” și implicit și omul căruia i se datorește minunea minunilor.

Ceiace a însemnat „DOBROGEA JUNĂ” în viața națională și socială a Dobrogei, au spus-o, atât de elocvent, alții.

Aci vom caracteriza mai mult omul, pe C. Sarry, decât „DOBROGEA JUNĂ”.

Constantin Sarry a fost un martir al profesiei de ziarist dobrogean sub regimul excepțional la care a fost supusă Dobrogea aproape patru decenii; își poartă și azi cu orgoliu frumosul cap ce nu vrea să albească și nici să se plece sub greutatea celor aproape 60 de ani ai săi, și pe care l'a sărbătorit Dobrogea întreagă.

În viața publică a Dobrogei, unde individualitățile sunt înăbușite de tirania și disciplina partidelor și unde cuvântul scris nu ocupă locul meritat, o personalitate proeminentă, scrisul viguros al lui Sarry fac o excepție. Acest ziarist plin de nerv și convingere a fost în viața publică a Dobrogei, ca zigzagurile unui fulger pe un cer plin de nori.

A luptat din tinerețe să devie un exponent al năzuințelor provinciei natale revenită la sânul patriei și a luptat — luptă vașnică, pentru drepturile ei.

Intransigent, coloană vertebrală inflexibilă, combativ, C. Sarry în scrisul său strecoară mai mult imprecăția decât joncțiunea, mănuește biciul de foc al cuvintelor tari mai mult de cât cădelnița cu fumul aromitor de tămâie. Otrava cucutei, nu siropul dulceag al lingușirei au fost însușirile critice în lupta pentru susținerea revendicărilor unui ținut românesc, ale cărui drepturi sunt călcate în picioare de potențații zilei. C. Sarry a încarnat pe animatorul și luptătorul de pe baricade visat și sărbătorit de mulțime.

A frământa și răscoli masele, a excita sentimentele latente, a căli emoțiile, a fi centrul inițiativelor și în fruntea luptelor, sunt pentru ziaristul Sarry supreme satisfacții, cea mai însuflețită ambiție pentru câștigarea cărora nesocotește nevoile materiale și bunurile lumesti.

Ardoarea lui înflăcărată, frenezia d'a se simți ținta atacurilor și obiectul adulării populare, l'au împins de multe ori să treacă dincolo de rațiune. În focul luptelor a scris cuvinte cari îi depășeau gândul intim, a avut atitudini de contradicții cu el însuși și chiar cu interesul său personal.

Exces de intransigență, încredere oarbă în ideile sale, simțitor la prietenie, s'au găsit de multe ori oameni cari să abuzeze de sinceritatea și naivitatea sa, care împreună cu o sensibilitate extremă sunt caracteristicele cele mai simpatice dar și cele mai periculoase ale firei sale.

Cuvinte imprudente scrise în fanatismul său dobrogean, i-au adus neplăceri și atacuri acerbe. Ori de câte ori a avut prilejul, fără oportunism și menajamente, s'a grăbit să afirme dobrogenismul său.

În dedalul contradicțiilor, mai mult aparente decât reale, C. Sarry a avut totuși un fir conducător, uneori abia vizibil, o axă fixă în jurul căreia a gravitat acțiunile sale, scrisul său atât de personal și de vehement.

Const. Sarry, este înainte de orice un ziarist, care prin gesturi hotărâte și cuvinte calde interpretează realitatea momentului și d'aci și ura ce o stârnește uneori și prestigiul permanent de care se bucură în fața Dobrogenilor.

Const. Sarry este cel mai atacat dar și cel mai iubit dintre oamenii publici ai Dobrogei.

I. TUDOR

„PĂMÂNTUL“

No. 79 din 14 Oct. 1934

„DOBROGEA JUNĂ“

Treizeci de ani de viață activă, de muncă vrednică și fără odihnă, a sărbătorit confratele „DOBROGEA JUNĂ“ în cadrul Congresului Presei de provincie ținut la Constanța.

S'au spus cu această ocaziune cuvinte alese, grele de admirație pentru d. Constantin N. Sarry, realizatorul acestui record în publicistica de provincie și pentru ctitoria lui.

Căci „DOBROGEA JUNĂ“ a fost și a rămas o gazetă de provincie activă, luminoasă și mereu preocupată de interesele permanente ale colțului de țară, în slujba căruia a stat neconținut.

Peste preocupările cotidiene, Constantin Sarry și ctitoria lui au avut ca steag al unui permanent fir conducător faimoasele cuvinte „Dobrogea Dobrogenilor“, realizate astăzi pe toate tărîmurile de activitate ale României dela Mare și adoptate ca un principiu activ de toți locuitorii ei.

Astfel că sărbătoarea d-lui Sarry și a confratelui de peste Dunăre a fost în realitate sărbătoarea unei provincii a cărei viață se confundă cu viața și cu truda unui gazetar, identificat cu pământul pe care l-a înfățișat și l-a slujit.

La cuvîntul cald al tuturor reprezentanților Dobrogei, la mărturisirea de dragoste pe care d. Sarry a primit-o din partea tuturor colegilor de breaslă, strînși în jurul mesei dela Constanța, adăugăm și noi expresiunea unei vii admirații și urarea unui viitor tot atît de strălucit ca și trecutul sărbătorit.

EUGEN CIALIC

Monumentul lui Constantin N. Sarry

Contemporanii n'au ridicat, decât foarte rar monumente, fie morale, fie fizice, de trăind, spiritelor superioare.

Au făcut excepție pentru marii războinici, și numai în vremea din urmă, — nu ca o dovadă de justă înțelegere, ci mai degrabă ca un tribut fetișist plătit de ei, evenimentelor, cari la un moment dat au putut împinge pe unii semeni la înălțimi de idol.

În secolul nostru ca și în secolul trecut, adevărul acesta a rămas imuabil : *dacă nu poți fi profet în familia și țara ta, poți fi cu atât mai puțin profet al timpului tău.* Și axioma e definitiv parcă, mai ales pentru reformatori și pentru poeți.

Lucrul nu s'a petrecut și se petrece numai la noi în țară. S'a petrecut și se petrece pretutindeni, în toate țările. Odissé Barot în *Istoria sa asupra ideilor din secolul al 19-lea* ne dă aceste exemple despre Franța : Murger, ușurelul Murger, a fost îngropat cu pompă tumultuoasă, în schimb Musset, marele Musset, într'o părăsire ; moartea lui Tocqueville a fost un doliu public, în schimb aceea a lui Enric Heine ca și a lui August Comte abia dacă au adunat în jur, zece prieteni.

De cum răsplătesc contemporanii și românii noștri valorile lor, e mai bine să nu vorbim. Ca și Iacob în lupta sa împotriva îngerului, actualii nu se dau învinși decât după ce au fost definitiv îngenunchiați.

* * *

Nu știu dacă trebuie să vorbim de o atare îngenunchiere sau mai degrabă de o însușire caracteristică Dobrogenilor, în legătură cu jubileul de 30 de ani de existență a ziarului „DOBROGEA JUNĂ“ din localitate. Ceiace concepătenii noștri, la un loc cu reprezentanții tuturor județelor dobrogene, de toate rasele și de toate clasele, au realizat la banchetul de Duminică dela *Pallace*, a fost tocmai acest act de recunoaștere, către un om superior, prin luptă și realizare, de care contemporanii n'au fost mai niciodată în stare să dea dovadă.

A fost aci hotărâtor meritul omului sărbătorit. Nu mai puțin a contribuit sufletul luminat al Dobrogenilor noștri, cari au știut să se ridice peste ei înșiși, până la înălțimea și cuprinderea unei posterități.

Văzând opera și apreciind omul, dobrogenii au ridicat lui Constantin Sarry, la banchetul de Duminică, un monument — un monument moral — de trăind.

Dacă nu există mai mare fericire pentru cel sărbătorit decât să se simtă astfel înțeles și iubit de semenii săi, nu există nici mai mare virtute civică pentru semeni, decât această ridicare, spre cuprinderea celor eterne.

Granitul reprezintă pe Constantin N. Sarry și e închinat operei sale. Poartă însă daltă maestrului : *sufletul dobrogeanului de azi, cunoscător și recunoscător.*

Ziua de mâine le va reține pe amândouă, spre gloria acestei provincii.

* * *

Pentru soclul monumentului moral al lui Constantin Sarry, s'au găsit, la banchetul de Duminică, atâtea inscripțiuni caracteristice, încât urmașii, pentru monumentul fizic, vor avea destulă greutate să se fixeze.

Reținem această lapidară formulă dată de un tulcean, aproape în forma pe care

marele *Lamartine* o găsisse pentru caracterizarea marelui său contemporan, fondatorul *Presei* parisiene : *Emil de Girardin* :

„D-l Sarry are trei însușiri de inteligență prețioase și rare pentru gazetar ca „și pentru omul politic : inventivitatea care descoperă ideea, inițiativa care o mișcă „și curajul care o apără și o realizează“.

E tot ce trebuie și numai atât cât trebuie pentru a învinge.

* * *

Dobrogenii au ridicat Dumineca trecută lui Constantin N. Sarry un monument moral. Au înscris mai mult decât o pagină de istorie : au creiat un exemplu.

N. SEVER CĂRPINIȘANU

„MIȘCAREA“

No. 1091 din 5 Oct. 1934

Un jubileu gazetăresc

În cadrul celui de al treilea congres al presei din provincie, a fost sărbătorit jubileul tridecenal al ziarului constănțean „DOBROGEA JUNĂ“.

Un asemenea eveniment la noi este o raritate, deoarece puține sunt ziarele românești care se pot lăuda cu o apariție regulată timp de trei decenii.

Astăzi în fruntea ziarelor românești cu vechime de apariție stă „*Gazeta Transilvaniei*“ întemeiată la Brașov de George Bariț la 12 Martie 1838.

În paginile acestei gazete au scris mulți dintre frunțașii condeii ardelean. Printre aceștia se prenumără : Iacob și Aurel Mureșianu, Grigoriu Maior, Victor Braniște, Traian H. Pop, George Bogdan-Duică ș. a.

N'a lipsit nici colaborarea unora dintre regăteni, ca : I. E. Rădulescu ; Nicolae Istrate ; N. Bălășescu ; George Mălinescu ; C. Negruzzi precum și numeroși ardeleni trecuți în principate, dintre care amintim : Damaschin Bojinca ; Ion Maiorescu ; Aron Florian ; A. Terboniu Laurian, etc.

Ca supliment literar al „*Gazetei de Transilvania*“ începând dela 1 Ianuarie 1883 apare „*Foae literară*“ care la 2 Iulie 1838 își schimbă titlatura în „*Foae pentru minte, inimă și literatură*“.

Istoricul „*Gazetei*“ a fost scris, de întemeietorul ei, George Bariț.

În ordinea vechimii, se clasează în rândul al doilea tot un ziar din provincie, de data aceasta însă în Dobrogea.

E vorba de „*Farul Constanței*“, apărut la Constanța ca ziar oficial al județului, la 12 Mai 1880.

Dela această dată cu unele întreruperi „*Farul Constanței*“ a continuat să apară timp de mai bine de o jumătate de veac.

E rândul Capitalei acum, care prin apariția „*Universului*“ la 20 August 1884, ocupă locul al treilea în rândul celor mai vechi ziare românești, a căror apariție continuă și astăzi.

Despre „*Universul*“ găsec că nu mai e nevoie să insist, deoarece mai ales în urma numărului său festiv, de comemorare a jumătate de veac de apariție regulată, sunt cunoscute toate amănuntele și mai ales transformările pe care le-a suportat pentru a ajunge să fie ceea ce este astăzi.

În ordinea succesivă amintim apariția „*Epocii*” la 16 Noembrie 1885 sub direcția lui Grigore G. Pengescu, prim redactor fiind Barbu Delavrancea, iar dintre redactori amintim pe : C. G. Costa-Foru ; Nicolae Filipescu ; Leon Ghica ; Costache Epu-reanu ; G. P. Olănescu ; Pencovici ; Al. Vlăhuță.

Un amănunt interesant din viața „*Epocii*” și despre care credem că puțini au cunoștință este următorul : În anul 1898 „*Epoca*” a fost interzisă în Ungaria. Pentru ca totuși ardelenii să poată lua cunoștință de ceea ce se petrece în țară, conducerea ziarului a recurs la schimbarea titlaturii, trimițând-o în Ardeal sub denumirea de „*Raiul*”.

„*Epocii*” îi urmează în clasificare „*Adevărul*”, întemeiat la 15 August 1888 de Alexandru V. Beldiman.

Printre suplimentele gratuite scoase de acest ziar amintim : „*Belgia Orientului*”, „*Din toată lumea*”, „*Litere și arte*”, „*Mișcarea economică*”, „*Moda ilustrată*”, „*Pentru copii*”, „*Viața militară*”.

Ca și „*Epoca*” și „*Adevărul*” a fost oprit de a pătrunde în Ardeal și atunci s'a recurs la acelaș procedeu, căutând ca prin adoptarea titlului „*Frăția*” să fie trecut peste Carpați.

Incepând dela 2 Februarie 1904, „*Adevărul*” face să apară o ediție dimineată sub titlul „*Adevărul de dimineată*” sub conducerea lui Constantin Mille, pentruca la 16 Noembrie titlul să fie schimbat în : „*Dimineata*”, „*Adevărul de dimineată*”, iar dela 8 Decembrie acelaș an să rămână doar „*Dimineata*”.

După această succintă amintire a celor mai vechi ziare românești am ajuns la cel care și-a sărbătorit zilele acestea la Constanța, trei decenii de existență : „*DOBROGEA JUNĂ*”.

Înainte însă de a vorbi de rolul pe care l-a avut acest ziar atât în viața culturală a Dobrogei cât și în dezvoltarea economică a acestei provincii, găsim că nu este lipsită de interes amintirea câtorva dintre gazetele dobrogene, anterioare „*DOBROGEI JUNE*”, și a căror apariție a fost ceva mai îndelungată.

Se pare că primul ziar românesc apărut în Dobrogea, ar fi „*Steaua Dobrogei*”. „*Foaia intereselor locale*” fondată în Tulcea la 22 Iunie 1879 și cu mici întreruperi și-a continuat apariția până în Februarie 1891.

În aceeaș localitate, la 22 Decembrie 1884 a apărut „*Dunărea de Jos*”, care încetează în Februarie 1892.

Directorul acestui ziar a fost N. S. Baboeanu, iar funcția de prim-redactor o îndeplinea Gheorghe Săndulescu.

Timp de 7 ani, tot la Tulcea, Petre Georgescu scoate „*Dobrogea*” (16 Noembrie 1900—26 Octombrie 1906). Subtitlul acestui ziar era : „*Organ pentru propagarea ideii liberale și a drepturilor politice*”.

Cu amintirea acestui ziar trecem la cel de al doilea și cel mai important oraș al Dobrogei, Constanța.

La 19 Decembrie 1891, apare în această localitate, fără a se specifica cine este director sau conducător, ziarul „*Constanța*”, a cărui direcție este luată la 30 Mai 1893 de către Petre Grigorescu.

Apariția „*Constanței*” este neregulată, iar ultimul număr a fost tipărit la 7 Martie anul 1904.

Nu ne mai despart decât doar câteva luni până la întemeierea „*DOBROGEI JUNE*”, al cărei fondator este actualul său director, omul cu alese însușiri intelectuale și dotat cu energie, perseverență și putere de muncă, demne de invidiat.

„DOBROGEA JUNĂ“ a luat ființă la 12 Decembrie 1904, având la început apariția săptămânală.

Cu cel de al doilea număr, la 19 Decembrie își completează titlul astfel: „Dobrogea Jună, organ săptămânal al tinerimii dobrogene“.

Crezul cu care s'a pornit la drum ni-l desvăluie un fragment din „Cuvântul de ordine apărut în pagina a doua a primului număr din „DOBROGEA JUNĂ“.

Iată ce se spunea acolo:

„Dacă părinții noștri, cu călușul în gură, au fost siliți, timp de trei decenii aproape, să suporte, cu cea mai dobrogenească resemnare, nestăpânita speculă a avutului și a sentimentelor lor cele mai scumpe, — noi, fiii lor, conștienți de forțele și drepturile noastre, nu putem suferi mai departe această rușine“.

Și cu drept cuvânt „DOBROGEA JUNĂ“ a fost în timpul celor treizeci de ani de apariție, tribuna de la care s'au spus fără înconjur, suferințele și nedreptățile ce se abăteau asupra cetățenilor din provincia românească „scăldată în soare și mărginită de marea mișcătoare“.

N'a fost ramură de activitate, din viața acestei provincii, care să nu fie desbătută în coloanele „DOBROGEI JUNE“.

N'a fost intelectual, mănuiitor de condei, care să nu fie colaborator al acestei gazete.

Mulți dintre ziarisții profesioniști din Dobrogea și-au făcut ucenicia în redacția „DOBROGEI JUNE“ sub îndrumarea și supravegherea directorului ei Constantin Sarry.

Dar pe lângă problemele economice, sociale și politice, care au fost desbătute timp de trei decenii în coloanele acestui ziar, „DOBROGEA JUNĂ“ a slujit și de revistă literară, căci foarte mulți dintre literații dobrogeni, fie c'au debutat aici, fie că și-au tipărit o parte din producțiunile lor literare au făcut ca „DOBROGEA JUNĂ“ să suplinească ceea ce-i lipsea — o revistă literară.

Inițiativa n'a lipsit niciodată conducerii acestui ziar, după cum niciodată nu s'a dat în lături dela încurajarea acțiunilor frumoase.

Să reamintesc numai de ridicarea monumentului dela Cuiugiuc — la granița vechei Dobrogi, monument ce simbolizează întregirea fostei stăpâniri a lui Mircea cel Bătrân.

Și tot din inițiativa „DOBROGEI JUNE“ s'au înființat înainte de marele război, numeroase biblioteci sătești, dintre care amintim pe cele din comunele: Bugeac, Canlia, Almalău și Cuiugiuc. Iată de ce astăzi afirmăm că la Constanța, au fost sărbătorite trei decenii de muncă constructivă pe ogorul românismului, căci aceasta reprezintă acțiunea desfășurată de „DOBROGEA JUNĂ“, directorul ei Constantin Sarry și de toți acei care prin scrisul lor au contribuit la viabilitatea acestui viguros ziar.

Noi, cu toată sinceritatea, îi dorim viață lungă pe calea bătătorită timp de treizeci de ani în slujba adevărului și a progresului.

AL. IORDAN

„REPORTERUL“

No. 22 din 5 Oct. 1934

Jubileul ziarului „DOBROGEA JUNĂ“

Cotidianul „DOBROGEA JUNĂ“ din Constanța a serbat jubileul de 30 ani dela apariție care a avut loc în anul 1904.

Lupta dusă de către d-l C. N. Sarry directorul acestui ziar, care s-a străduit o viață pentru afirmarea conștiinței naționale, prin acest ziar al Dobrogei, a bătut recor-

dul de statornicie și isbândă în a se acorda drepturile cetățenești Dobrogenilor — la a căror dispoziție a fost mai bine de un sfert de veac — penru ridicarea prestigiului dobrogcean.

Sărbătorirea acestui frumos jubileu a fost binecuvântată de către P. S. Gheronție Episcopul, care în frumoase cuvinte a arătat cum s'a clădit piatra din capul unghiului dela temelie României Mari și meritele d-lui C. N. Sarry. Amicul nostru D. Iov din Basarabia a arătat că „DOBROGEA JUNĂ“ a reușit să fixeze în curs de 30 de ani pietre de hotar. Biruind jertfele, ziarul și conducătorul se pot mândri cu ceace au cucerit. Constantin Sarry este o energie dublată de pricepere.

Prietenul nostru I. Tudor redactorul ziarului „*România dela Mare*“ arată că directorul ziarului „DOBROGEA JUNĂ“ a ridicat idoli, a dărâmat pe alții, a înălțat osanale, a proferat blesteme, a creiat curente irezistibile, a zăgăzuit altele, a lovit fără cruțare și a fost lovit, dar nici odată nu și-a muiat condeiul în băltoacele mercantilismului abject, ale speculării curiozității bolnave, ale patimilor josnice a unui public neformat.

„ETHNOS“

No. 3744 din 4 Oct. 1934

Cu prilejul tridecenarului unui ziar

Duminica trecută, precum am arătat în foaia noastră precedentă, a fost sărbătorit cu o strălucire excepțională, tridecenarul confratelui conștanțean »DOBROGEA JUNĂ“.

La prânzul dat în onoarea distinsului confrate și om politic d. C. Sarry, au luat parte peste 400 de persoane. Reprezentanți ai guvernului, ai tuturor partidelor fără deosebire, ai tuturor comunităților din Constanța—cea ellină a fost reprezentată prin secretarul ei general, prietenul d. Conșt. Manos—ai comerțului și ai industriei și un mare număr de publiciști au mers să cinstească pe acela, care timp de 30 ani întregi din viața sa i-a închinat binelui obșteșc.

Cu toate că prietenul d. C. Sarry în exercițiul ideologiei sale politice și luând parte activă la viața politică a țării, apărându-și principiile, nici o dată nu și-a cruțat adversarii —totuși, faptul nu i-a împiedicat pe aceștia să-i recunoască marea operă publicistică și să i-o cinstească atunci, când li s-a dat prilejul, la tridecenarul apariției „DOBROGEI JUNE“.

Sărbătorirea panegirică a unui luptător viguros, aflat încă în viață și în plină activitate publicistică și politică, face o deosebită onoare poporului român.

Și un asemenea popor, cu așa de mari și nobile sentimente, cu atâta amenitate, capabil să se ridice deasupra slăbiciunilor omenești, a micimilor de suflet, a nimicnițiilor, la un nivel superior și idealist,—un asemenea popor e firesc și drept să trăiască și să prospere.

Și e locul ca, prin analogie, să ne gândim în ce situație inferioară ne aflăm noi, pe cari, în cea mai mare parte ne stăpânește în așa fel patima, în cât nu numai în timpul vieții dar nici după moarte nu recunoaștem adversarilor noștri ceace li se cuvine.

Constatarea este fără îndoială dureroasă, dar ea constituie din nenorocire un adevăr indiscutabil.

Një festim madhështor

Me rastin e Kongresit të Federatës së Gazetarëve që u mbajt të Shtunë dhe të Djelë këtu në Konstancë u festua dhe gazeta „DOBROGEA JUNA“ me drejtorin e saj z. C. N. Sarry që mbushi plot 30 vjet që kur nisi të botohet këtu në Konstancë. Për nder të këtij festimi të Djelë u dha një drekë madhështore në sallonin e „Hotel Palace“ ku muar pjesë përveç të 200 gazetarëve që ndodheshin këtu nga jithë viset e Rumanisë dhe përmi 200 veta miq dhe admironjës të z. C. N. Sarry dhe të gazetës që Z-tij e drejton plot 30 vjet. Nuku mbahet mënt një festim dhe një masë kaqe e madhe sa ajo e së Djelës që u dha për kremtimin e Z. C. N. Sarry.

Në këtë masë muar pjesë Hirësia e Tij Episcopi, i cili kryesonte masën, Drejtori i Shtypit rumun, autoritetet e vëndit me shumë magjistratë në krye, po thuaj se gjithë përfaqësonjësit e gjithë partive, përfaqësonjësit e kollonive të ndryshme që gienden këtu në Konstancë përfaqësonjësit e tregëtisë dhe industrisë dhe shumë miq të mbledhur jo vetëm nga qyteti i Konstancës por dhe nga vënde të tjera të ardhur postafat për të festuar tridhjetvjetorin e gazetës „DOBROGEA JUNA“.

Dreka mbaroj më ora 1 kur se fjalimet që u mbajtnë ishin kaqe të shumta sa mezi u mbaruan më ora 5 e gjysmë. Z. C. N. Sarry ju dhanë me këtë rast dhe shumë dhurata.

Cudia është se në këtë festim muar pjesë dhe shumë veta që kanë qënë atakuar në kollonat e gazetës që festoheshe.

Ne të „Shqipërisë së Re“ që çmojmë rëndësinë e shtypit dhe lirinë e saj aqe në emrin t'onë sa dhe në emrin e shqi pëtarëve të kësaj kollonie i urojmë jetë të gjatë aqe Z. C. N. Sarry sa dhe gazetës që me kaqe trimëri e drejton.

PARTICIPANȚII LA BANCHET

P. S. S. *Episcopul Gherontie* al Tomisului, d-na și d-l *I. Dragu*, directorul presei și propagandei din Ministerul de externe, d-na și d-l *T. Pisani*, directorul ziarului „Argus”, d-na și d-l *Gh. Christodorescu*, directorul general al Uniunii Camereilor de comerț și industrie, d-l *Cristache Staicovici*, președintele Camerei de comerț și industrie din București, d-l *D. Teodorescu-Valahu*, reprezentantul Asociației generale a Presei Române, d-na și d-l *Ștefan Vlădescu*, reprezentantul Sindicatului Presei din Capitală, d-l *George Silviu*, reprezentantul Uniunii Ziaristilor profesioniști din Capitală, d-l *Ilie Mecu*, inspector general B. N. R., d-na și d-l *M. Konitz*, șeful redacțiilor ziarelor „Dimineața” și „Adevărul”, d-nii *Hârsu* din Ministerul afacerilor streine, *D. Stoicescu*, consilier Curtea de Apel Constanța, *Emilian Alexandrescu*, prim președinte al Trib. Constanța, *Scipio Vulcan*, ajutor de primar Constanța, *Petre N. Bârzan*, vicepreședinte Camerei de comerț Constanța, *Ion Oancea*, inspector general agricol, *George Andreescu*, președintele Casei de asigurări sociale, *Izet Baubec*, președintele Trib. Mahomedan, *Al. Stoian*, președ. Federalei „Constanța”, *Vasile Lepădatu*, președintele partidului național-tărănesc, *Nicolae Chirescu*, președintele Ligei Culturale și al partidului național-democrat, *Aurel Vulpe*, președintele partidului țărănist-radical, *Amiral Negru*, *Gh. Ștefci*, președintele delegat al Sfatului Negustoresc, *N. Plomaritis*, președ. Asoc. Petroliștilor, *Al. Cinschi*, președintele Soc. Pensionarilor, *Const. Filip*, președintele Soc. „Sf. Ilie”, *Adolf Șapira*, președintele soc. meseriași „Ajutorul”, *Gherman Adelstein*, delegatul comunității israelite, *I. Atanasiu*, președintele comunității bulgare, *C. Manos*, delegatul comunității eline, *S. Sa Pr. Ion Grigorescu*, *Halil Cadâr Hoge*, delegatul clerului musulman, *I. Seefried*, secretarul comunității germane, *Lică Heilpern*, directorul Băncii de credit român, *Ilie Popescu*, subdirectorul B. N. R., *Maior Mihăilescu*, consilier Banca Meseriilor, *Octavian Văleanu*, secretar general Camera de comerț; Avocați *Al. Gherghel* cu d-na, *Grigore Petrescu*, *Nicu Petre*, *Petru Nițescu*, *I. Bențoiu*, *Ion Bădescu*, *Calmis Ghinsberg*, *Dan Alecu*, *C. Serienescu*, *George Duma*, *Selim Abdulachim*, *Octav Goruneanu*, *Teodor Mira*, *Ștefan Vlădoianu*, *N. Ionescu*, *Bercovici Plopu*, *Alex. Șteflea*, *Vasiliu Măscurei*, *N. Bârzan*, *D. Popescu*, *Angel Chiru-Ciobanu*, *D. Nistor-Tulcea*, *Omer Halit Bazargic*, *Jean Dinu*, *Adamclisi*, *Doctori N. Sarafide*, *Vasile Vasilescu*, *George Vasilescu*, *Leon Rosenblatt*, *Nicolae Teodoreanu*, directorul Oeriei Palas, *Ionel Berberianu* și *Const. Ciomu*, farmaciști, profesorii *dr. C. Mureșanu*, *C. Cornăteanu*, *Nelu Rizescu*, *Mircea Dragomirescu-Megidia*.

D-nii: *dr. chim. D. Frangopol*, *Francisc Sachetti*, fost primar, fost prefect de Constanța, *Tacke Manicatide*, *Jean P. Atanasof*, *Mihail Ungureanu* și *Barbu Tudor* institutori, *Tulea Weissbuch*, *Sterie Dalla*, *Nicu Ionescu*, *Gheorghe Caropol*, *Ion Bratu*, *D. Ionescu-pensionar*, *Mihail Duce*, *Alecu Sarry*, *Nicolae Gadidov*, *G. Manta*, *M. Sternberg*, *Marin Stavraca*, *Alex. Chiriacescu*, *ing. A. B. Popescu*, Ca-

r. I. Beiner, Tr. Dascalopol, Avram Bercovici, Colonel W. Malinowsky, Gh. Tatu, Nicu Moriatis, Lazăr Abramovici, Octavian Banciu, d=na Crisantema Pappa, d=na și d=l Alex. Theodory, Virgil Vașotti, Nicolae Păpăleacu, K. Zambaccian, Const. Ioaniu, Toma Crețu, Petre Postelnicu, Chiriac Frangopol, Oprea Borcea-Baeramdede, A. Iliescu, Gh. Polihrone, Pericle Macri, Lache Tacorian, Călin Artur, d=ra M. Ioanidis, d=na Hariclia N. Sarry, Scarlat C. Sarry etc. etc.

Reprezentanți ai presei și ziarelor din Capitală și întreaga țară:

Gh. M. Ivanov, Timișoara, Bursch, Turnu-Severin, St. Vlădescu, București cu d=na, Jean Cușană, București, Em. Samoilă, București cu d=na, Vermont, Ploești, George Silviu, București, Virgil Molin, Craiova cu d=na, Hârsu Gr., București cu d=na, N. Aurescu, București cu d=na, Brunea Fox București, Desideriu Gross Timișoara, Gabriel Szarkany Timișoara, președintele Uniunii ziaristilor minoritari, Maïor, Arad, d=na Lia Bradu Cușana Craiova, Ganea, București cu d=na, Paulopol, Hota, Bădăuță București, I. Lefter, N. Lobensohe, A. Loceanu, Hirsch, Ghijulescu, I. Visarion, A. Peteanu, Gheorghe Țăranu, Mavrei Buhuși, S. Ștagiescu, I. Wasserman, Gheorghiu N., Surea, Jecu Kinov, Bazargic cu d=na, Alex. Albu, Galați, Ovid Săndulescu, L. Biceai, Cetatea Albă, Manole Negru, Craiova, Leon Negru, Fălticeni, I. Filoreanu, S. Somer, Bistrițeanu, Mărgărit, Apeanu Buhuș, cu d=na, Weitzer, D. Dumitrache, Timișoara cu d=na, Maniu Cornel, Timișoara, Galetaru Nicolae, Timișoara, Vălcereanu, Grigore Crinescu Târgoviște, Lugojeanu, Vasile Gh. Chivărean, I. Zemeț, Ilie R. Petrescu, T. Bratu, Buzău cu d=na, N. N. Manolescu, Buzău, cu d=na, G. Homoriceanu, I. Nitulescu, A. Constantinescu, Clony Basil, Brăila, Sotir Constantinescu, Brăila, Pompiliu Șerbescu, Buzău cu d=na, Jean Bănculescu, Timișoara cu d=na, Vlad Furtună, Th. Inculeț, Chișinău, Eugen Cialic, Călărași, Ath. Petrescu, Brăila, Ion Pascu, Pompiliu Ionescu, Ioan Vasiliu, Bârlad, cu d=na, Dem. Șerbescu, Timișoara, D. Iov, Soroca, cu d=na, Bildirescu, Turnu Măgurele, cu d=na, Marcel Stănescu, Brăila, M. Cherbis, Hotin, cu d=na, Cehan Racoviță, Cernăuți, Zomer, Râmnicu Sărat, Alex. Macedonescu, Anastasiu, Râmnicu Sărat, Dorobanțu, Râmnicu Sărat, Nedelescu, Lesner, Aberbuch, Suceava, cu d=na, Mocanu, Klein Bernard, Const. Nădejde, Bacău, Gh. Mihăilescu, Galați, Volbură, Galați, Toma Lerescu, St. Nicolaescu, Târgoviște, Emil Lega, Turnu Severin, Roșu Romulus, M. Orester, Chișinău, Tănase Pușcă, Satu Mare, Dr. Marina, Sighet, S. Francois, Brăila, I. Nicolau, Brăila, I. Gologan, Brașov, Al. Drăineanu, P. M. Gheorghiu, Buzău, Nicolau, Buzău, Jean Bărbulescu, Marcovici Bruno, Dorohoi, Andronescu, Tureac, Buzău, Chivăran Răsvan, cu d=na, Vișan, București, cu d=na, Radu Dragnea, București, Guță Stenea, București, Tudor Costin, V. Grigorescu, V. Calmanovici, Galați, D. Vinogratsky, Galați, B. Marian, Galați, Phoebus I., Galați, Strulovici, Galați, V. B. Taloescu, Petroșani, Horia Tăriceanu, București, Vicșinescu, București, C. Zilișteanu, Galați, I. Popovici Podașcă, Roman, N. I. Dragomirescu, C. Prelipceanu, Rădăuți, Z. Cremer, Piatra Neamț, Micu Bănăieanu, Romulus Frisch, Sandu Weiss, Botoșani, Dem. Iliescu, George Pâslaru, d=na și d=l Leonescu, Piatra Neamț, Velcereanu, Lugoj, cu d=na, G. D. Râncă, D. Maxim, Gh. Cușana, Câmpu-lung, cu d=na, Caplun, Max Gaber, Berhomet, I. Vișan, București cu d=na, I. Brener, Craiova, M. Georgescu, Siliștra cu d=na, Vanghele Ciomu, Aurel Negoescu, Silistra, Dimitriu Lipnița, Silistra, Const. Tolea Tulcea, T. Pastor, Tulcea, Ștaub, Tulcea, Rifat Isleam, Bazargic, Halit Omer, Bazargic, Leonida Moscu, cu d=na, I. N. Duployen, cu d=na și d=ra, Ion Panaitescu cu d=na, M. L. Moscu, Ion Tudor, Ion Neicu, G. Pleșoianu, președintele cercului ziaristilor conștanțeni, etc. etc.

